

J. Rapa

Wilhelm Pantenius,

Zelgawas latweeschu draudses rihta mahzitajs.

Zelgawas pilsehta un lauku draudses
Iuhgšchanu

šcho grammatik jauratūjis un apgabdejis

Nudolub Schulz,

Zelgawas pilsehta draudses mahzitajs.

48tā gaddā

špredd'šis, šo nasa

šwe

Zelgawā,

drilkehts vee J. B. Steffenhagen un dehta.

1850.

Der Druck wird gestattet unter der Bedingung, daß nach Beendigung desselben die gesetzliche Anzahl von Exemplaren hieher eingängig gemacht werde.

Riga, den 8. Februar 1850.

(L. S.) Dr. E. Hassner, Censor.

Von dem Kurländischen Evangelisch-Lutherischen Consistorio wird hierdurch attestirt: daß das vorstehende Manuscript Nichts gegen die heilige Schrift und gegen die symbolischen Bücher der Evangelisch-Lutherischen Kirche enthält.

Schloß Mitau, den 28. Januar 1850.

(L. S.) S. F. C. geistliches Mitglied.

(Nr. 133.) Richter.

N a h d i t a j s.

	Lapa.
1) Preekschrinna	1.
2) Panteniuss dšibwofšana	4.
3) Behdu wehšs no Jelgawas	56.
4) Behru-dšeesmas	60.
5) Jelgawas Latweešchu lauku draudšes waimanas pehz fawa mihla nelaiķa mahžitaja W. Panteniuss	62.
6) Ļa nelaiķa garš us fawu draudšī	64.
7) Sawam mihlam dwehšeles gannam W. Panteniuss	66.
8) No Bahrtas un Ļeitiššeem	69.
9) Par peeminne tam Stā Juhli 1849 aišmigguščam ihštam Latweešchu tautas draugam W. Panteniuss	71.
10) Peeminna tam nepeemirštamam Pantenium, Jelgawas rihta-mahžitajam.	78.
11) Raudu balšs iš Ribgas vilšebta par bištšebwu Panteniuss	85.
12) Spretšišis, ko Panteniuss teizis Mirrušču peeminneščanā deenā 1848tā gaddā	89.
13) Beidšamais spredšišis, ko nolaiķa Panteniuss Annes bašnizā teizis 2trā šwehtdeenā pehz waffaras-šwehtku atšwehtes, 12tā Juhni 1849	98.

Table of Contents

1	Introduction	1
2	Chapter I	2
3	Chapter II	3
4	Chapter III	4
5	Chapter IV	5
6	Chapter V	6
7	Chapter VI	7
8	Chapter VII	8
9	Chapter VIII	9
10	Chapter IX	10
11	Chapter X	11
12	Chapter XI	12
13	Chapter XII	13
14	Chapter XIII	14
15	Chapter XIV	15
16	Chapter XV	16
17	Chapter XVI	17
18	Chapter XVII	18
19	Chapter XVIII	19
20	Chapter XIX	20
21	Chapter XX	21
22	Chapter XXI	22
23	Chapter XXII	23
24	Chapter XXIII	24
25	Chapter XXIV	25
26	Chapter XXV	26
27	Chapter XXVI	27
28	Chapter XXVII	28
29	Chapter XXVIII	29
30	Chapter XXIX	30
31	Chapter XXX	31
32	Chapter XXXI	32
33	Chapter XXXII	33
34	Chapter XXXIII	34
35	Chapter XXXIV	35
36	Chapter XXXV	36
37	Chapter XXXVI	37
38	Chapter XXXVII	38
39	Chapter XXXVIII	39
40	Chapter XXXIX	40
41	Chapter XL	41
42	Chapter XLI	42
43	Chapter XLII	43
44	Chapter XLIII	44
45	Chapter XLIV	45
46	Chapter XLV	46
47	Chapter XLVI	47
48	Chapter XLVII	48
49	Chapter XLVIII	49
50	Chapter XLIX	50
51	Chapter L	51
52	Chapter LI	52
53	Chapter LII	53
54	Chapter LIII	54
55	Chapter LIV	55
56	Chapter LV	56
57	Chapter LVI	57
58	Chapter LVII	58
59	Chapter LVIII	59
60	Chapter LIX	60
61	Chapter LX	61
62	Chapter LXI	62
63	Chapter LXII	63
64	Chapter LXIII	64
65	Chapter LXIV	65
66	Chapter LXV	66
67	Chapter LXVI	67
68	Chapter LXVII	68
69	Chapter LXVIII	69
70	Chapter LXIX	70
71	Chapter LXX	71
72	Chapter LXXI	72
73	Chapter LXXII	73
74	Chapter LXXIII	74
75	Chapter LXXIV	75
76	Chapter LXXV	76
77	Chapter LXXVI	77
78	Chapter LXXVII	78
79	Chapter LXXVIII	79
80	Chapter LXXIX	80
81	Chapter LXXX	81
82	Chapter LXXXI	82
83	Chapter LXXXII	83
84	Chapter LXXXIII	84
85	Chapter LXXXIV	85
86	Chapter LXXXV	86
87	Chapter LXXXVI	87
88	Chapter LXXXVII	88
89	Chapter LXXXVIII	89
90	Chapter LXXXIX	90
91	Chapter LXXXX	91
92	Chapter LXXXXI	92
93	Chapter LXXXXII	93
94	Chapter LXXXXIII	94
95	Chapter LXXXXIV	95
96	Chapter LXXXXV	96
97	Chapter LXXXXVI	97
98	Chapter LXXXXVII	98
99	Chapter LXXXXVIII	99
100	Chapter LXXXXIX	100
101	Chapter LXXXXX	101
102	Chapter LXXXXXI	102
103	Chapter LXXXXXII	103
104	Chapter LXXXXXIII	104
105	Chapter LXXXXXIV	105
106	Chapter LXXXXXV	106
107	Chapter LXXXXXVI	107
108	Chapter LXXXXXVII	108
109	Chapter LXXXXXVIII	109
110	Chapter LXXXXXIX	110
111	Chapter LXXXXXX	111
112	Chapter LXXXXXXI	112
113	Chapter LXXXXXXII	113
114	Chapter LXXXXXXIII	114
115	Chapter LXXXXXXIV	115
116	Chapter LXXXXXXV	116
117	Chapter LXXXXXXVI	117
118	Chapter LXXXXXXVII	118
119	Chapter LXXXXXXVIII	119
120	Chapter LXXXXXXIX	120
121	Chapter LXXXXXXX	121
122	Chapter LXXXXXXXI	122
123	Chapter LXXXXXXXII	123
124	Chapter LXXXXXXXIII	124
125	Chapter LXXXXXXXIV	125
126	Chapter LXXXXXXXV	126
127	Chapter LXXXXXXXVI	127
128	Chapter LXXXXXXXVII	128
129	Chapter LXXXXXXXVIII	129
130	Chapter LXXXXXXXIX	130
131	Chapter LXXXXXXXI	131
132	Chapter LXXXXXXXII	132
133	Chapter LXXXXXXXIII	133
134	Chapter LXXXXXXXIV	134
135	Chapter LXXXXXXXV	135
136	Chapter LXXXXXXXVI	136
137	Chapter LXXXXXXXVII	137
138	Chapter LXXXXXXXVIII	138
139	Chapter LXXXXXXXIX	139
140	Chapter LXXXXXXXI	140
141	Chapter LXXXXXXXII	141
142	Chapter LXXXXXXXIII	142
143	Chapter LXXXXXXXIV	143
144	Chapter LXXXXXXXV	144
145	Chapter LXXXXXXXVI	145
146	Chapter LXXXXXXXVII	146
147	Chapter LXXXXXXXVIII	147
148	Chapter LXXXXXXXIX	148
149	Chapter LXXXXXXXI	149
150	Chapter LXXXXXXXII	150
151	Chapter LXXXXXXXIII	151
152	Chapter LXXXXXXXIV	152
153	Chapter LXXXXXXXV	153
154	Chapter LXXXXXXXVI	154
155	Chapter LXXXXXXXVII	155
156	Chapter LXXXXXXXVIII	156
157	Chapter LXXXXXXXIX	157
158	Chapter LXXXXXXXI	158
159	Chapter LXXXXXXXII	159
160	Chapter LXXXXXXXIII	160
161	Chapter LXXXXXXXIV	161
162	Chapter LXXXXXXXV	162
163	Chapter LXXXXXXXVI	163
164	Chapter LXXXXXXXVII	164
165	Chapter LXXXXXXXVIII	165
166	Chapter LXXXXXXXIX	166
167	Chapter LXXXXXXXI	167
168	Chapter LXXXXXXXII	168
169	Chapter LXXXXXXXIII	169
170	Chapter LXXXXXXXIV	170
171	Chapter LXXXXXXXV	171
172	Chapter LXXXXXXXVI	172
173	Chapter LXXXXXXXVII	173
174	Chapter LXXXXXXXVIII	174
175	Chapter LXXXXXXXIX	175
176	Chapter LXXXXXXXI	176
177	Chapter LXXXXXXXII	177
178	Chapter LXXXXXXXIII	178
179	Chapter LXXXXXXXIV	179
180	Chapter LXXXXXXXV	180
181	Chapter LXXXXXXXVI	181
182	Chapter LXXXXXXXVII	182
183	Chapter LXXXXXXXVIII	183
184	Chapter LXXXXXXXIX	184
185	Chapter LXXXXXXXI	185
186	Chapter LXXXXXXXII	186
187	Chapter LXXXXXXXIII	187
188	Chapter LXXXXXXXIV	188
189	Chapter LXXXXXXXV	189
190	Chapter LXXXXXXXVI	190
191	Chapter LXXXXXXXVII	191
192	Chapter LXXXXXXXVIII	192
193	Chapter LXXXXXXXIX	193
194	Chapter LXXXXXXXI	194
195	Chapter LXXXXXXXII	195
196	Chapter LXXXXXXXIII	196
197	Chapter LXXXXXXXIV	197
198	Chapter LXXXXXXXV	198
199	Chapter LXXXXXXXVI	199
200	Chapter LXXXXXXXVII	200

Mihla Selgawaš lauku un pilsehta draudse!

Pantenus, tawš mahzitajs, tawš gans, tawš
firds draugs no Deewa tewim irr panenits! Leela irr
tawa noškumschana, neišskaitamas tawas affaras par
winna aiseeschanu, baggotas irr tawas mihlestibas
dahwanas, ar ko tu winnam sawu firds pateikschanu
parahdi. Bet it ka tu winnam til jaukas Deewam un
zilwekeem patihkamas mihlestibas sihmes dohdi, tapat ir
tawa firds ilgojahš un kahro pehž kahdas dahwanas,
ko iu sawam nelaiķim par peeminneschenu warretu
glabbaht; jo firsniga mihlestiba labpraht ta zeen un
darra. Tapehž tu winna wahrduš firdi turri, tapehž
tu tahš pukku lappinas Pantenus behru deenā no
winna sahrka effi pluhkuse un ir tahš lappinas, kur
winna behres un behru dseefmas farakstitas, til kah-
rigi effi mantojuse, un tapehž tawa mihliga firds ne
dewahš ar meeru ar scheem ihseem wahrdeem, kas Lat-
weefchu awisēs par tawu firdsmihlo Panteniu bija laf-
fami. Dauds simri effect tadeht pee mannim bijuſchi un ar
affarahm luhguſchi: Mihlais mahzitajs! juhs, kas juhs
muhsu nelaiķi arri mihlejuſchi, winnu pasinnuſchi un
winnam par beedri bijuſchi, faraksteet un dohbeet mums
jelle kahdu grahmatinu, kas mums skaiteraku sinnu is-
dohd par wissu winna dsihwoſchenu un darrischanu. Ja

winna balfi wairš ne warram dsirdeht un winna mihtu waigu wairš ne warram ar fawahm azzim redseht, tad dohdeet mums tahdu grahmatiau, kas muhsu Pantenius mihtu sirđi, prahtu un darbu gaischi preeksch azzim stahda. To gribbam turreht un glabbaht kà kahdu bildi, ar ko fawa mihta Pantenius warresim atgahdatees.

Ar preeku, draudse, juhsu teizamu luhgschanu esmu fanehmis un manna sirđs patti manni gan skubbinaja fawam sirđs draugam par pateikšchanu un gohdu tã darriht; bet Deewam schehl esmu aplawejees fawu foh: lischanu isdarroht. Sinnaseet paschi, mihti Zelgawneeki, kahds leels grũhts darba laiks man, jaunam fainneekam, schẽ usgahje, kad patš Deews muhsu Panteniu, schihs leelas druwas teizamu fainneeku, no jums ataižinaja ar nahwi un manni weenu paschu pee jums atstahje. Sweedri mannim it papillam irr pluhduschu waffarã un ir wehl schinni ruddens laikã pluhst, un wehl deenas karstumis un nastã mannim janefs trim draudschm kalpojoht. Tad jaw ne bij wakas pehz juhsu sirđs luhgschanahm tudal darriht, it kã mannim arri ne bija wakas schohs rakstus wiffus, kã nahkaks, stipri pahrluhkoht un wiffus pareisi tã falikt, kã nekas ne buhtu kahdam par peedauschu schanu. Arri wehl gaididams gaidiju, woi žits kahds, Pantenius raddineeks jeb draugs, kas winnu wehl lab: baki pasinnis un wairak eespehj ne kã es, tã darrišchoht pehz juhsu luhgschanahm. It par welti ne esmu us to gaidiis; atsuhtija mannim žitti gohda wihri, kas muhsu Panteniu no sirđs mihslejuschu, kahdas dseefminas un sinnas, ko mehs schai grahmatinal effam peelikkuschu lihds ar kahdeem spreddikeem, ko Pantenius patš basnijã irr teizis. Schohs lassidami, zerreju, juhs

labprahit peedohseet, ka esmu apkawejees un ja ne buh:
 schu wissu pareisi un pehz juhfu prahita isdarrijis. Schi
 grammatina arri zittus auglus nelahdus ne gaida, ka
 ween schohs: lai juhfu Pantenius ar to taptu ka pel:
 nijis pagohdinahs, lai schi jums draudses lohzekeem
 buhtu par paleekamu peeminneschanas sihmi no fawa
 firds drauga, un lai, draudses lohzeeki, ir juhfu gohds
 preeksch pasaules atspihdetu, ka juhs ne essat nepateis:
 zigi, ka tee dewini spittaligee wihri ewangeliuma, bet
 ka juhs tam weenam Samariteram essat lihdsinajami,
 kas it no firds sinnaja pateikt tam, kas tahdu leelu lab:
 bumu un schehlastibu winnam bij darrijis. Jo juhs
 Zalgawneeki schinnis behru deenas un wehl taggad tahdu
 firds pateikschanu un mihlestibu sawam Pantenium til
 daudskahrtigi essat isdewuschu par to labbumu, ko winsch
 jums darrijis, ka ikkatram par juhfu firdi japreezajahs.
 Tas jums par leelu gohdu; jo no ta warr nomanniht,
 ka juhs ne essat Deewa wahrdeem neaugliga semme,
 bet tahda, fur swehta sehkla labbus auglus dohs redseht.
 Tad nu, tu Deewa druwina, lai aug tawâ firdi, ko
 taws Pantenius fehjis, lai tawas mihlestibas affaras
 scho fehju ka augliga rassa flazzinatu un isaudsinatu
 baggatus tizzibas, mihlestibas un zerribas auglus, un
 lai buhtu preeziga un baggata plauschana tam wihram,
 ko tas Kungs schihs druwas pehz fawas swehtas sinnas
 jums aizinahs par jaunu fainneeku. Kant ir scho mih:
 ligi fanemseet, tatschu sinnu, sawu Panteniu ne pee:
 mirsfeet un juhfu mihlestiba ne suddihs. Wet tad arri
 darreet, it ka winna behru deenas jums ar Jesus wahr:
 deem esmu fazzijis un swehti peekohdinajis, un wehl
 falku: ja juhs winnu pateefi mihlejuschu un

wehl lihds gallam pareisi gribbeet mihselt un winnam
 debbefis swehtu preeku doht, tad eita un turreet
 winna wahrdus, ko winsch jums irr teizis un stud:
 dinajis; jo tee ne bija winna wahrdi, bet ta Kunga,
 kas scho strahdneeku pee jums, sawa wihna kalna, bij
 derrejis un atsuhrijis, lai juhs paliktu par augligeem sar:
 reem pee ta ihstena wihna kohka, kas irr Jesus Kristus!
 Us to lai tewi, mihta draudse, baggati swehti Deewe
 tas Kungs, tas wihna dahrsneeks! Jah. 15, 1.

Jelgawa, 20ta Oktober 1849.

Wilhelm Pantenius.

De tizzeseet ja teifschu, ka laudis zauru deenu pee
 mannim nahk un eet un luhdsahs: „dohdeet man lap:
 pinas! arri tahs zeitunges (awises)!“ Tee ne schello
 sawus graschus, bet dohd 2 kapeikus, kaut rakstu ee:
 speedejam gan dasch wahrdisch ahtrumâ missejees. Kas
 par to, tad til ware dabbuht kahdu peeminneschanas
 sihmi no sawa mihta nelaika Pantenius. Jo schinnis
 lappinas, ko laudis til lohti kahro, irr lassamas tahs
 diwi dseefinas, ko draudse dseedajuse Pantenius behru
 deenâ un irr istahstifichana par winna behrehm. Dahri
 tuhstoschu tahdu lappinu laudis ispirke neddelas starpâ.
 Atkal zitti nahk un atness naudu, zits rubelu, zits
 masak, zits wairak, kâ itkates spehj, un luhds lai fas:
 nemm, jo draudse gribboht zelt afmina stabbu sawa
 ganna duffas weetâ. Laudis, wiswairak pilsehtneeki
 un par wisseem wairak seewischli, kas sawu mihtstu

firdi ne fpehj tà sawaldiht kà wihrifchki, ne finn to darriht sawà firds; nofkumfchanà un kà aismiggufcham draugam isdoht firds; pateizibu un kà mihlestibu parah; diht. Wehl raud un kleeds, tà kà to wahrdu Pantenius peeminn, un wehl mallu mallàs atskann wiinna teikschana un flawa. Wehl wiinna kappà weetà ikdeenàs zitti sehð un dseed behdu un raudu dseefmas. Sweht: deenàs tur tahds leels lauschu pulks faeet, tà dseed, pahstarus skaita un Deewu luhds, kà paschà basnizà; un kahda meita man teize: „sehdejam zauru nakti kà spohki us kappeem!“ Zitti kungi pilfehà jaw irr schehlojus fchees, kà deenesta meitas sawà nofkumfchanà pee darba wairs ne effoht ihsti derrigas, jo raudoht un skaitoht pahstarus bes sinnas. Kad Pantenius sahrku basnizà atwehram, tad zitti peekritte lihkim klahht un wiinna kahjas un rohtas skuhpstidami tik ne israhwe lihki no sahrka! Winna basnizas swahrkus gribbeja luppату luppats fapleht, kahrodami kahdu gabbalinu pahrest mahjäs un par dahrgu peeminneschanas sihmi glabbahht. Tik to sawaldijam laudis! Noplehfe tomehr seedus un sarrus dahргеem seedu un pukku kohkeem, ar to gohdigi dahrsneeki basnizà salku buhdinu sahrkam ap; kahrt bija ustaisjuschi; teizahs mahjäs eestahdiht un Pantenium par peeminneschanu audsinahht.

Kahda karsta mihlestibas ugguns, to schis wihrs tik dauds lauschu firdis eekuhris, aplam gan ne irr redseta. Irr ihstas leefmas, kas wissu lauku draudsi, pilfehntee; kus un wissuwairak schè muhsu feewas un meitas pah; nehmuftchas. Wihrifchki tahdu teizamu gannu un firds draugu gan orri lohti noschelo, tomehr fakka: „Deewu prahtam japadohdahs.“

Bet nu gan gribbeseet sennaht, kalabbad wiffi tahdi noskummuschi par schi wihra aiseefchanu, un par to winna behrès pawiffam zittadi notizzis un bijis, ne tà reds un dsird wiffur, fur kahds mirris? Tahdà leelà pilsehtà un arri us laukeem jelle ikdeenàs kahds nomirft un tohp us kappeem pawaddihts. Tad gan arri ne truhst- affaru kas birst. Seewa, bahrini, peederrizi un draugi gan noraudahs, kaimini gan noschehlo un pahrrunna schà un tà par nelaiiki. Bet dascha feewa paschàs behru deenàs fawa nelaiika weetneeku jaw irr nosihmejufe; un dasch fainneeks jeb kalpa wihrinisch feewas behrès ar raddeem jaw irr norunnajis un no: spreedis, kahdu nu prezzehs un par fainneezi at: weddihs. Lohpini un arri behrnini ne warroht palikt bes kohpschanas — un tà tad pahrtiks fainneeze bes namma tehwa, kas walda; jeb kalpa atraitne fakka: kalpa feewai waijaga sehjeja un plahweja, un muischa bes darbineeka jaw ne paliks ar meeru. Ko lihds wiffa brehlschana un raudaschana, mirruscha aufis ne ee:ees un ne atmohdinahs un ne darrihs to wairs dsihwu. Kas warr prett Deewa prahtu! Woi tad pasaulè naw lauschu deesgan — wehl ne irr meitu un puischu truh: kums! Tà gan esmu dsirdejis, tad wehl mahjoju us laukeem; bet ne sinnu, tà darra un runna pilsehtneeki; jo ne zil fenn tikko schè esmu eenahjis. Us laukeem gan esmu bijis luhgts wees is daschàs labbàs behrès, un redsejis, tà mirronu glabba. Redseju, istabà wifsapfahrt feenahm galbi irr aplahti. Stahw blohda pee blohdas ar gallu un ar wiffadeem zeppefcheem un ar beesu putru, un blohdu starpà irr laudsehm sakrauta balta un rupja malse un weggi. Weesu preekschà schlihwischl un stalla

gabbalini, ar to beesu putru ar korintu; ohgahm aplatsitu, nemt un gallu sawaldiht, ja pirktus ne gribb smullinaht. Krohna lukturi ar eglitechm un swezzitechm pee greesteem pakahrti, gresnojahs wirf galdeem. Weest swehtus pahtarus noskaitijuschi fehsh un ehd kluffi far runnadamees, un behru wezzakajs glahsti rohtas eet rinku rinkeem wisseem klahht un luhds lai pasmekke un bauda, to nelaika peederrigi gahdajusch i weefus pazee-niht. Luhds lai ehd un dserr, mahzitajs tik ahtri jaw ne buhschoht nahkt. Arri weeseem jadserr, lai firds ne aptekahs un lai ne paleek nelabba duhscha; jo nelai kis gull pee pascha galda klahht, sahrkam wahks irr nonemts un rahda mirrona sillu bahlu nahwes waigu. Bihtees gan neweens ne bihstahs no mirrona, bet preeku firdi gan arri ne dohd. Tad gan derr weefus preezis naht ar meelastu. Bet nu mahzitajs klahht — arri jaw pawakkars mettahs — tad steidsahs pee swehta darba; un ta ta dwehseleu gans firdis eepreezinajis ar Deewa wahrdeem, un to Kungu Jesu noluhdsis, lai ar sawu schelastibas rohku nelaika dwehselei debbes wahrtus at wehrtu un debbes walstibu ne leegtu — tad taifahs us kappeem ar swehtu dseefmu un noskummuschu firdi — jo mahzitajs labbus Deewa wahrdu jaw ne buhs tau-pijis un firdis sildijis un mihtas padarrijis — isnefs draugu ahra, leek us ratteem jeb ragguhm. Jo labbas behres dserr, jo labbs behrineeku pulzinsch arri ne truhst kas sahrkam eet pakka, gan kahjahm gan braulschus ir jahschus. Arri musikanti ne truhsti, kas lihlu-ratteem papreeksch steidsahs, jeb usfehdufchees sahrka wirsa ar pijohlechm, bassit un stabbulehm noskummuschu ees preezina un usspehle marschu, palenahsu, ir schiggu un

pranzeesu, un jahjeji un brauzeji ar swahrgulischeem un
 pulkstenischeem peepalihds behrineekeem, kas usdseed
 fwehtu dseesmu tad, kad kahdahm mahjahm garram
 dohdahs. Us kappeem jaw gaida zitti, nabbagi kas
 fwehtus pahstarus flaitidami deedele, kaimini, draugi
 ir fwechineeki, kas aismigguscham draugam labdeenas
 gribb nodoht un nelai kim par gohdu gribb pafmekkeht
 behrineeku brandwihnu. Pee kappa noleek sahrku, no
 zett wahku, apluhko mihligi, woi mirrons labbi guldis
 nahts un woi zetta nauda un wifs ko sahrka likkuschi,
 irr pee rohkas; tad atdohd draugam beidsamas lab-
 deenas. Kahds wihrs eekahpis kappâ fanemm sahrku.
 Pee kappa kahju galla stahw raddineeks jeb draugs
 kahds ar melnu mirrona krustu — mahzitajs ohtrâ
 gallâ. It kâ labs sehjejs fawu fehku eekaisa semmes
 flehpi tahdâ tizzibâ, ka Deewa tehwa rohka graudinam
 schê to fatruhdeschanu tapehz ween dohs redseht, lai no
 ta zellahs jauna dsihwoschana ar baggateem augleem fweh-
 tita, un tapehz arri tâ kâ graudinsch druwâ nemmahs
 truhdeht, ta Kunga rohka tudal to dihglu atmohdina eeksch
 winna, kas dohdahs us augfchu un steidsahs janku dee-
 nas gaismu baudiht. Tahdâ paschâ tizzibâ ir mahzitajs
 nu kappâ eefehj fmilfchu faujinu un Deewa wahrda
 graudinus, apschmedams ar to, ka ir ta zilweka nihziga
 meefa to fatruhdeschanu kappâ tapehz ween redsehs, lai
 muhsu meefas dihglis, muhsu no Deewa dohts gars,
 atmohstahs zaur Jesu Kristu un dohdahs us augfchu.
 Tur lai istaifa jaunâ faulê baggatas wahrpas, tizzibas
 graudu pilnas. Ir kristigi behrineeki tahdu fwehtigu
 augfchamzelschanu it no sirds nelai kim wehledami, sa-
 was fmilfchu faujinas arri mihligi eemett kappâ, un

mahzitajs ar fwehtifchanas wahrdeem tahs darra auglis gas. Nu aiswerrahs kaps un ne paleef nekas wair's redsams, kà smilfchu kalninsch un krusta stabs par atgahdaschanu, ka, kas no pihfchleem nemts, atkal paleef par pihfchleem, bet kas garrâ un tizzibâ staigadams eefsch ta Kunga dsihwo un nomirft un lihds ar winnu tohp aprakts, arri lihds ar Jesu taps usmohdinahts. Ak fwehta un preeziga tizziba!

Bet nu behrineeki tà eepreezinati un pee kappeem zetta maisi uskohduschi un kahdu malzinu nodsehruftchi, steidsahs us mahjahm. Lai ne paleef garfch laifs us zetta, meitas usdseed un lihgo, un luhgti weefi taifahs behrineeku labbumu mahjâs baudiht. Kà tè nu behres dserr un daschu deen' un nakti darra aisgahjuscha drauga peeminneschanu zeenidami, to redseht ne esmu redsejis, arri ne esmu tahds, kas wiffas pasauls wallodu tizz, isplausch un ispaude. Par ko teikt, ka musikanteem ne tiht behdu meldinus ween duhdoht, bet schiee leekee gudrineeki un kahrdinati usnemm un usgreesch arri kahdus dantschus, un eemuddina un islustina jauneem lautineem kahjas! Jasahk deet un islustetees woi gribb woi ne gribb — un tà peewill ir yufsmuhfscha zilweku, kas meerigi bij sehdejis pee meelasta. Ne tizzu ka wifs teefa, ko laudis un schulta: mehles melfch par behrinee: keem. Baffarâ, darba laikâ semmes kohpejam jel ne irr waffas deenas tà kaweht. Kungi dsenn pee darba; tad wissu neddelu behres jaw ne warr dsert. Bet fakka: teefa gan, ka dasch atraitnis pehz kahdahm neddelahm jaw nahk pee mahzitaja rahditees ar jaunu faimneezi — un atraitnes arri labpraht dsirdoht, kad winnas basnizâ fauz lihds ar zitteem jauneem pahreem. Tà effoht us

laukeem daschâ nowaddâ. Bet pilsehtâ wifs zittadi. Tapeh; pilsehtneeki gan arri smahde un zits apfmeij lauzineeku behres, jo pilsehtâ irr gudri, skohleti, smalki ir lepni laudis. Sakka tâ: kâ tad klahjahs mirruschu sahrkâ likt istabâ pee pascheem ehdameem galdeem klah. Melais pats jaw ne ehdihs, un mirrona smakka weefeeem gahrdumu arri ne rahdihs; maife ne leen un firds paschu gahrdumu ne gribb ihsti peenemt. Weefu istaba, kur schurp turp staiga, schâ tâ runna, ehd un dserr, mirruscham jelle ne irr patihkama weeta! Pats jaw is; gahjis ar nahwes engeli zittâ kambari, ne gribbejis wairs tur palikt. Tapeh; ne weefu istaba, bet dsestra klehts un kluss kambarinsch schim buhtu labbaka duffas weeta. Un mahzitajam arri ne tihk brandwihna smakka, kad behrineekus usrunna ar Deewa wahrdeem! Wehl arri zits gohda wihrs man teizis tâ: mihtais mahzitajs! par ko dohdeet juhs wakkas aplameem eedsehruscheem musis kanteem behrineeku swehtu meldinu fajaukt ar tahdu aplamu dantschu spehleschanu un it par negohdu sahrkam wirsû ussehstees! Draugs kahds ar melnu kappu krusstu lai fehde wessels wirsû. Labbi fader; sahrks ar krusstu — bet ne sahrks ar pijohli un bassi, kas kahr dina us frohga preekeem! — Woi mirronam zetta naudu un schahdas tahdas leetas arri wehl leef sahrkâ?! To ne gribbu ne parwissam tizzeht, ka kristigi laudis tâ wehl taggad darritu, un tahdu paganu buhschanu un tizzibu wehl pee mums zitti zeenitu! Tehwu tehwi tâ gan darrisufchi — bet tehwu tehwi bijuschi tumfschi paganu laudis! Tizzeja aplam tâ: kad zilweks mirris, tad ee-ees tur gan labbakâ buhschanâ, bet tur debbesis buhschoht gandrihs tâpat kâ schê. Tur arri ehdischoht un dserschoht un bes

naudas un wiffaddeem eerohtscheem jaw ne pahrtikfchoht. Tapeh; pagani mirronam eelike fahrlâ: zetta naudu, pohdu ar putru un gallu, zirwi, nasi, it schlehpa un sirga rihkus farrawihram, un feewahm dsirkles, pehrles u. t. j. pr., lai buhtu tahdas leetas tudal pee rohkas, kad mirrons winnâ faulê atmohstahs. Ak smeijama paganu tizziba! Pats ar fawahm rohkahm tahdas leetas esmu atraddis pee mirronu fatruhdufcheem kauleem, kad 1829tâ gaddâ pee Aiskraukles mahzitaja muifchas, pee Daugawas krasfeem, israkkam kahdus wezzus paganu kappus. Neds, daschu gads simtenu-tahs schê jaw bija semmê ruhfejuschas, un mirrons nei naudu nei eerohtschus wehl ne bij panehmis lihds us winnu muhschu, bet pamettis schê pihschlds. Pats jaw fahkfi smeetees par tahdu aplamu paganu tizzibu. Ko lai darra zilweka gars un dwehfele ar tahdahm pafaules mantahm un tahdeem neekeem, kas meefai ween derr. Mehs Kristus zeenitaji jel tizzam un sinnam: „pafaulé paeet un winnas fahriba;“ „lai gahdajam few mantas debbefis, ko neds kohdi neds ruhfa maita.“ „Ja Deewa walstiba ne irr ehdeens un dschreens, bet taifniba, meers un preeks eefsch ta swehta Garra;“ un pats tas Kungs Jesus fakka Matt. 22, 30: „augfchamzelschanas laifka tee neds prezzehs, neds taps prezzeti, bet tee buhs ittin kâ tee Deewa engelit debbefis.“ Ja to nu wiffi sinn un tizz, wol tad gan warr buht teefa, ka kristiti zilweki fawus mirronus glabbadami fahrlâ wehl taggad eeleef tahdas leetas un tâpat darra, kâ mulki pagani! Teem, kas to taggad wehl tâ zeen un darra, jebfchu teem irr kristiga tizziba, fcheem tas pateeffi irr par leelu grehku un kaunu! Tomehr warr buht ka zittê wehl tâ darra;

jo garru wakkard's wehl garrus waddoht un teem mee-
lastu taifoht mahjäs, un gaidoht lai mirruschu draugu
dwehfeles nahf ehst un padsertees. Tehwu tehwi paganu
laid's tà gan zeenijufchi un darrijufchi fawâ tumsibâ.
Bet nu křistiti laudis taggad?! Woi pilfehtneekem tē
naw ko pasmeetees un lauschu tumsibu noschehloht? woi
křistigam mahžitajam tē naw ko taunotees fwehtâ dufmo-
fchanâ un laudis mahziht un tahdu tumsibu isdsiht, it
kâ tas Kungs Jesus Jerusalemes basnijâ isdsinnis tohs,
kas fwehtu Deewa nammu padarrija par fleplawu bedri.
Woi tahda mahnu tizziba naw jaisdsenn, kas fwehtu
Křistus gaischumu tà famaita? — Un behrēs tà isluste-
tees un deet un plohsitees, kâ dasch gohdigs namma-
tehws jaw aplam ne dohd wakkas kashu deenäs darriht,
tas arri ne klahjahs. Jo pateesi křistiga sirds nahwi
un muhschibu zeen un peeminn ar fwehtu bailibu un
fwehtu preeku, un behrēs peeminn, ka pascham fawâ
lailâ arri buhs jaet to zettu turpu, kur lahgadibu ja-
dohd tam, kas paschus sirds padohmus teefa. Křistigs
behrineeks tapehz apluhko apdohmigi fawu sirdi, woi
jaw buhs gattawa, kad fwehta balsf fauks un teefas
deena klaht! Křistigam behrineekam sirds pee luste-
fchanas ne buht ne ferrahs, jo atraitnes un bahrinu
noskumschana lihdsjeetigu sirdi gan skumdina bet ne lez-
zina. Ja tapehz reds un dsird ka feewa jeb wihrs, kas
patlabban no Deewa zaur nahwes engeli fawâ laulibâ
isfchirti, jaw taifahs atkal no jauna prezzibas dsert un
ne reis truhra laiku ne gribb pahrlaist, jeb teizahs tadeht
west jaunu fainneezi jeb wihru, ka lohpiini jakohpj un
semme jastrahda; — tad křistigam zilwekam, kas festu
baufti un laulibu no sirds zeen kâ fwehtu kahrtu, ko

Deews eezehlis, lai debbef's walstiba pleschahs un lai zits zittam palihds fir'di kohpt un deewabihjigi dsihwoht; tad tahda darrifchana un tahdas behres pawissam jaw ne patihl! Nutte taifahs tahdus norah't un ar fwehtu mahzibu waddiht us kristigu buhshanu. Tapeh; pilseht-neeki ta jaw ne darroht wifs.

Pilsehta zittadi laudis, zittada buhshana, zitta mohde! At kahdi te lihku; ratti! Katteem jumts wirfu ar melli wadmallu un ir stalti sirgi preefscha ar melleem dekkeem aplah'ti, ta ka kahjas un ausis ween sirgeem redsamas. Pulihrehts sahrks spihd ka speegelis un apsel'titi missini sahrkam aplahrt irr peenagloti. Pee kappa schohs gan atkal noplehsh, jo sinnama leeta, seltu un fudrabu ne nemsim tur lihds; lai paleek fahrigai pafaulei un nelaika mantineekeem! Behrineeki, wiffi luhgti weesi, eet rats teem pakkat ka saldati pa diweem garrà reisè — wiffi melli isgehrbuschees, galwu nokahrufchi, kluffi un rahmi, arri affaras flauka zits pateesi, zits atkal, ta fakka aplami laudis, sihdu lakkatu tiklai gribbedams rahdiht; arri melsch grehziga pafaule, ka dasch behrineeks, nelaikim raddineeks un mantineeks buhdams, tapeh; ar tahdahm behdigahm dohmahm lihkim effoht pakkat gahjis, ka galwu lauschoht un ne warroht fawilkt, zil buhshoht nu wlana mantojama teefa, un woi tik nepareisi ne isdallishoht nelaika mantu.

Bet ko tik dauds kawetees ar tahdeem nelabbeem stah; steem un tahdu aplamu lauschu wallodu. Ko runnah't par to, ko wiffi fenn deenahm jaw sinn un proht, jeb wiffur warr redseht. Esmu fohljiss, un arri patti fir'ds man neffahs jums sinnu doht par juhfu fir'dsmihlaka.

Pantenus aiseefchanu no fchahs pafauls. Te pateest
fo stahstih!

Kad fawu firdsmihlo Panteniu glabbajam, tad gan
bija leelas behres, bet ta jums mihleem laffitajeem
jaw buhs sinnamo ne Latweefchu awifehm Nr. 28, Pan-
tenius behres wifs bija zittadi, pawiffam fawadi, un
fchih's bija ihtas krittigas behres! Schè gan arri behri-
neeki ne trubke; pa tuhktoscheem fanahze; tomehr ne
weens weenigs ne bija luhgts weefis. Nefahdu mee-
lastu ne fataifija, nei mahjās, nei us kappeem behri-
neekus meeloja un ar to laudis labbinaja nahkt; to-
mehr fanahze no pilfehda un no laukeem augstee un
feimnee, muifchneeki un fungi, mahzitaji, birgeri, dee-
nesta laudis, arraji, feewas un meitas. Arridsan lab's
nabbagu pulzinfch fanahzis, bet retti kahds ftarp fcheem
bij nahzis pee basnizas un kappeem deedeleht, tee bija
atnahkufchi noraudatees un noschehloht fawu gahda-
taju un Deewu luhgt par fawu aismiggufchu draugu.
Kaut mihlats Deew's Pantenium gan bij dahwinajis
leelu ammatu un baggatu weetu, fur dasch wehrdinfch
eenahkt, kas atraitnei un behrneem par labbu kullè un
krahfchanas lahde buhtu warrejis palikt, tatschu winfch
fcheem tahdu laizigu mantojamu teefu ne irr atstahjis
ned's pamettis. Ja praffi: fur tif dauds lizzis? Woi
bijis kahds nelabs faimneeks, kas oplam istehreja un is-
fchkehrdeja ir paschas leelas mahjas, fur zits faimneeks
labbi pahrtikke un behrnus ne pamette trubkumà, un
arri wehl mantas eekrahjees? Teiffchu: ne draugs!
Eij pee nabbageem un nelaimigeem, jauta tohs — tee
teu gan dohs sinnu par to, fur palikke fur ne palikke
dasch wehrdinfch un dasch rublis, fo buhtu warrejis

taupiht un eekraht. Tapeh3 gan tik dauds nabbagu
 sahrkam it behdigi pakkal demahs un tik dikti raudaja,
 un affaras no azzim ne speede ar speeschanu, bet sawas
 affaras ne sinnaja sawaldiht, kas paschas semmè nobirre,
 kà silts leetinsch no debbescheem nolihst un semmi augligu
 darra. Schis affaru lectus, kas eeksch un us Pantenius
 kappa nolihje, pateesi augligs lectus bijis. Zo eij tikkai
 taggad us winna kappeem — pats redsefi, kahdas far:
 kanas tekfoschas smiltis tahs irr, fur winnu guldinaja
 un ko sahrkam wirfù usbehre; tomehr par tahdu ihfu
 taliku winna kappa wirfù jaw irr (saugufchi un it par
 brihnumu jauki seed stalti rohschu kruhmi, leljes, wijohles
 un ir wah3semmes pukkes!

Laffi peelikkumà to behdu wehsti no Zelgawas (Lat:
 weeschu awisès Nr. 28). Fur Pantenius behres irr ap:
 rakstitas. Laffi to ar apdohmu un ar kristigu sirdi.
 Saleezi schih3 behres ar wiffahm zittahm, fur tu daschu
 reisi effi bijis par weesti, un tad spreedi pats peh3 Deewa
 talfnibas un fakti: kurras gan irr tahs ihstas behres?
 Wol tahs, fur ne truhkst luhgti weesi, baggats meelasts,
 musikanti, dauds trohkfna, leela stachte un fur bahrini
 truhkumà ne paleef — jeb woi schih3 Pantenius behres,
 fur wiffas tahdas leetas ne buht ne bija redsamas?
 Ja lassifi ar deewabihjigu prahtu, pats sawu sirdi us:
 luhkodams un ir sawu stundinu peeminedams, tad no:
 puh3damees sawà sirdi gan teikfi tà: Al Kungs mans
 Deew3! laut jelle es arri zeenigs buhtu tahdas behres
 no Deewa un no zilwekeem nopelnihst, tad labpraht gan
 bedrè gribbetu lihst, kad Deewa fwehta balfs us kap:
 peem aizina. Ko lihds wifs behrineeku pulks, ja mee:
 lasta preeki mannus weefus aizinatu nahft. un mannam

fahrkam eet pakkal! Ko lihds wißs ahrißs redsams gohds,
 ja firde mihlestiba un pateiziba patti no fewis ne nahf
 mannu duffas weetinu tä puschkoht, tä fchi wißra bedri.
 Ak! kas tas par leelu gohdu, ka ir atraitnites un nab:
 bagi paschi no fewis nahf un famett farous grafchus, lai
 Pantenius kappa weeta jaunu krusa stabbu no akmina
 uszeitu! Tahdu gohdu jaw ne pelnischu ar farou greh:
 zigu dschwoschanu, kaut arri deewssin zil muzzu allus un
 brandwihna weeseem gahdatu, un wiffus mahju lohpus
 un barrokus apfautu un ar to behrineekus meelotu!!
 Ak kaut tikkai desmit rohzißas buhtu, kas ir mannä
 kappa farou smilfchu faujtnu, pükku krohnischus un
 affaru lahstites ar tahdu paschu pateizibu un firde mih:
 lestibu eekschä eemestu un tä schehlodami manni nosche:
 lotu, tä scho mihlu Panteniu! Tahdäs behrës zilweeem
 gan irr leela noskumschana, bet engeleem debbesis irr jo
 leela lihgfimiba. Ak kaut ir manni fchi pafaule tä midsi:
 natu, tad sinnu, pats Kungs Deews mannim to debbes
 gohdu tur winnä muhschä ne leegtu! — Lai Deews pa:
 klaufa scho taru un ir mannu firde luhgfchanu un mums
 farou schehligu paligu zaur Jesu dahwinatu, faras
 deenas schè arridsan tä pawaddiht, ka ir mehß ar tahdu
 gohdu farwä dschwoschanas waffarä farwä duffas kamba:
 rinä warretum ee-eet! Draugi! tizzeet drohschi! mih:
 lais Deews farou paligu us to mums jaw ne leegß.
 Jo tizzam, ka Deews to pafanli tik lohti mihlejis, ka
 winsch farou weenpeedsiamufchu dehlü irr fuhtijis, ka
 wisseem, kas eeksch winna tizz, ne buhs pasudduscheem
 buht, bet to muhschigu dschwoschanu dabbuht. Ja
 topeß to pateesi tizzam un ja tikkai paschi it no wiffas
 firde un dwehfeles us to speedltimees un dschimees zaur

firds atgreeschanu fawu pestischanu eemantocht, un arri
 tà darriht un tik kristigi dsihwoht, kà Deews ikkatram
 fawâ weetâ un aminatâ lizzis tizzigi darriht, un ja ir
 mehš to mihlestibas fehlu arri tik baggati fehè isfehšim,
 kà muhsu Pantenius to fehjis pehz muhsu mihla Pestitaja
 swehtas preekschsihmes, tad ar Deewa paligu arri
 mehš fawâ laikâ dabbušim plaut tahdus paschus bagga-
 tus mihlestibas un tizzibas auglus fehè schinni pasaulè
 un tur Deewa walstibâ zaur Jesu Kristu! Pehz to
 kahrodami lai tad nu apluhkojam, kà muhsu Pantenius
 tahdu labbumu no Deewa un zilwekeem irr nopelnijis.

Wilhelm Pantenius bija ohtrais dehls Sallas
 draudses mahzitajam. 1806tâ gaddâ 23schâ Webruar
 deenâ winsch tur mahzitaja muischâ peedsimme. Winna
 mahte bij nelaika Sallgalles mahzitaja Conradi mahfe.
 Jauneklis meefâ gan bija wahjſch un winnam ar ne-
 weffelibu wissu muhschu bij jazihnijahs, bet garrâ winsch
 bij stiprs un weffels. Jaunâs deenâs jaw rahdija de-
 dsigu garru us Deewa wahrdeem, us swehtu ammatu
 un us latweefschu wallodas kohpschanu. Swehtdeenâs,
 kad tehws basnizâ darbojahs, tad schis mahjâs zitteem
 spreddiki islassija, un faine ar preeku us winnu klausi-
 jahs. Pats tehws un kahds skohlas kungs ar wahrdu
 Geweke, kas taggad daschu gaddu Wentspillè kungu
 behrnus mahza, skohleja scho jaunekli, un tee ar preeku
 garrâ noredseja, ka schis par ihstu wihru isaugš. Pan-
 tenius pats aispehrnaja kalenderâ tà raksta: „No behrnu
 „kahjahm us to esmu garrâ dedsigs bijis, kur redseju
 „garrigu sweefschu lauku neuskohptu, tur to kohpt.
 „Sallâ muischâ pee tehwa dsihwodams darbineekus jaw
 „mahziju rakstih, un tâpat darriju Lehrpatè, kur ammata

„fellus mahziju. Kahrigs us tahdu darbofchanohs warri
 „prast, ka man darba ne truhke. Kur dohmaju: tam
 „buhš labba galwa, tur wehrts buhs naudu tehreht,
 „tur arri dewu naudu tahdam ar pilnu rohku, lai tohp
 „labbi isfkhlehts. Tà dauds 100 rublus esmu isteh:
 „rejis!“ — Tehws diwidesmit gaddu wezzu jaunekli pa:
 laide us augstahm fkhlahm Lehrpatè, lai kristigà mahzitaja
 ammatà mahzajs. Schè winsch starp zitteem beedreem
 un studenteem spihdeja, kà mehnefs starp swaigsnehm,
 un dewe redseht, ka pats Deews winnu isredsejis par
 fawa wihna kalna strahdneeku. Pee studentu lihgfmi:
 bahm un islustefchanahm winsch dauds ne ko ne kehrahš,
 bet kawejahš wiffuwairak ar fwehtahm gudribas leetahm
 un latweefchu wallodu. Kad tas arri kahdu reisi kah:
 dās studentu gohda dsihrèš atnahze, tad wisseem fawada
 luste zehlahš. Latweefchu wallodà runnadams Pantenius
 istaisija wiffadus ehrmus un fmeeklus un studenteem is:
 stahstija un israhdija, kà Kursemmes lautini un arraja
 wihri darroht un runnajoht un fawà kahrtà turrotees.
 Ir daschu jauku latweefchu dseefminu padseedaja, ko pats
 bija farakstijis. Ar latweefchu wallodas kohpfchanu
 winsch pahr wisseem zitteem studenteem wairak puhle:
 jahš un til labbi schinni wallodà eenehmahš, ka sudraba
 gohda sihmi no augsteem fkhlas kungeem pelnija un
 dabbuja, kad pirmo latweefchu spreddiki par Zsaäka
 uppurefchanu farakstija. Eschetrus gaddus Lehrpatè
 bijis, fkhlas kungi Panteniu pahrklausinaja un ar
 flawu un teikfchanu atlaide. Ausgahje nu us Wahz:
 semmes augstahm fkhlahm wehl kahdu laiku fwehtas
 tizzibas leetās un mahzitaja ammatata gutribās eenemtees.
 Tad pahrnahze atpakkak us Kursemmi, fkhleja kungu

behrnus un taiſſjahs mihto mahzitaja ammatu usnemt, pehz ka fenn deenahm firds tam jaw ilgojahs. Zeeniga Ohſolmuischas kunga behrnus ſkohledams winsch tahdu firds pateiſſchanu par to nopelnijahs, ka ſchis kungs lihds ar zitteem kirſpehles kungeem muhſu Panteniu aizinaja par Zelgawas latweeſchu rihta mahzitaja, wezza Koelera paligu, kad Richters, kas lihds ſchim Koelera par paligu bij bijis, atſtahje un par dwehfeles gannu pee Dohbeles leelas draudſes nogahje. 1835ta gadda, 17ta Webruar deena, Superdents muhſu Panteniu mahzitaja ammatu eefwehtija un Annes baſniza eewedde; kahdas neddelas pehz tam jaunais mahzitajs apprezzejahs ar Louſſe Conradi, Gallalles mahzitaja wezzako mahsi.

Nu bija notizzis pehz Pantenius firds luhgſchanahm un ilgoſchanahm un Deews winnam nowehlejis paſchu ſwehtu un leelu ammatu. Tapehz ar meefu un dwehfeli padewahs ſwehtam darbam un ſahze Zelgawas leelu draudsi kohpt. Schi druwa bija leela un ſchis tihrooms ar daſchu krunnu un niknu ſahli apaudſis; tomehr tahds wihrs paſcha ſalluma un tahdds garra ſpehlds ne bihjahs kur waijadseja ir plehſumu un lihdimu taiſiht. Ahtrs un dedſigs garru un wiſſu grehku un besdeewibas ihſis eenaidneeks buhdams un labbus augtus no ſawas darboſchanas it ahtri gribbedams redſeht, tad tudal zirwi likke pee grehku ſaknehm un rakke dsittus grahwjus, lai notekkahs grehku pluhdi, kas draudsi bija pahrnehmufchi. Ar Deewa wahrdu, to abbeja puffed greesigo ſohbinu, dewahs grehzigai pafaulei prettim. Ka jaw jaunam eefahzejam gaddahs, puhlinſch un nopuhſchanas irr ahtri klah, bet labbi augti ar gaidiſchanu irr jagaida; ta

notifke ir fchim wihram un jaunam mahzitajam. Daudseem, kas grehku meegâ snaude, ne buht ne patifke, ka fchis jaunais tohs ar tahdu stipru balsi no meega isbeedina un atmohdinaja. Ar labbu prahtu tee tahdas pahrmahzifchanas ne peenehme un par to lohti launojajs. Schi draudse it no firds zeenija sawu lihdsfchinigo jauno mahzitaju Richteru, un brehze tã jehrifchi fchim gannam pakkat, kad fchis atstahje un us Dohbeli nogahje sawa tehwa firdsmihlaku weetu usnemt. Zelgas was draudse sawas mihlestibas fahpês bija eekahrojusees un nodohmajuse fcho Deewa wihru pee sewim paturreht un ne atlaist. No sawahm firds fahpehm apmullinata draudse tapehz tã spreede: ja mehjs jauno mahzitaju Panteniu smahdesim un ne peenemsim, tad Richteram buhs janahl atpakkat woi gribb, woi ne gribb. Tã spreede, tã darrija eedohmajusees wezzo Koeleru ar to speest, lai Richteru ne laisch prohjam. Labbi jaw ne darrija, ka tahdam teizamam jaunam mahzitajam bes kahdas wainas preetim turrejahs un winnam fuhru pirti kurrinaja. Tapehz ne ar fwehtu preeku bet ar leelu nopuhfchanu Pantenium bija jafahl paschu firdsmihlo fwehtu darbu. Gruhta pahrbaudifchana gan bija, tomehr fchis wihrs stipri ween tizzeja un turrejahs pee fcheem Apustula wahrdeem, Keem. 8, 18: „Es turru ka tahs zeefchana fcha laika ne atmakfa to gohdibu, kas mums taps parahdita;“ un atkal Ebreeru gr. 12, 11: „Wiffa pahrmahzifchana klahrbuhdama no mums ne tohp turreta lihgsfchiba effoti, bet noskumfchana: bet wiffu pehz dohd winna meerigus auglus tahs taifnibas teem, kas jaur to irr ismahziti.“ Jo leelu nastu un gruh-tumu winnam uslifke, jo winnam eenaldneeki uskritte

wirfu, jo drohſchl winſch ſagrahbe ſwehtus eerohſchus :
 Deewa luhgſchanas, tizzibu, mihleſibu, zerribu un
 ſwehtu Deewa wahrdu, to abbejâ puffè greeſigu ſohbinu.
 Tâ apbrunnohts Pantenius farrojahs ar eenaidneekeem
 un paſaules behrneem, un darbojahs ar tahdu ſpehku,
 ka ilgi ne bija, bet karſch ahtri pagallam. Laudis dab-
 buja paſiht, ka Deews bija lihds ar winnu, un ka no
 paſcha mihla Deewa bij aizinahts un ſchai draudſei par
 derrigo gannu likts. Ar laiku draudſe atſiane, ka tahds
 wihrs, kas grehzigu paſaull ar farweem ſtipreem Deewa
 wahrdeem tâ ſinnaja lauft un ſalauft un pee atgreeſcha-
 nas weſt, pilſehtâ un tahdâ leelâ draudſe ihſti derroht.
 Leela puffe ar wiſſu ſiedi Pantenium peekritte un pee-
 kehrahs, un jo tee winnu eefahkoht eenihdejufchi, jo
 ſirsnigi te winnu nu mihleja un zeenija, it kâ to taggad
 wiſſa draudſe tik baggati un jauki ſchinnis gaddôs un
 ihpaſchi Pantenius ſlimmâs un behru deenâs irr parah-
 dijufe ar tahdeem teizameem mihleſibas darbeem. Arri
 draudſe tahdus ſtiprus Deewa wahrdus dſirdeht tâ ap-
 radduſe, ka taggad bes tahdu labbu norahſchanu ne gribb
 dohtees ar meeru. — Prettimeeki gan lihds pat gallam
 Pantenium ne kad naw truhkufchi, bet kas par to! Par
 kaunu tâs winnam naw. Jo taifnais netaiſneem ne
 warr buht patihkams un beedris, un besdeewigee Wari-
 ſeeri ne warreja buht ſwehta Kunga Jeſus draugi un
 paligi, bet ja ne gribbeja atgreeſtees, tad bij japaleef
 par Jeſus ſihweem prettimeekeem, kas winnu pee kruſta
 kohla nomohzija! Dadschi laukâ arri ne preezajahs
 par labbu arraja wiheru, kas ſmalcki ſtrahdadams win-
 nus isarr un iſezze, tâ ka teem janokalt un tee ne warr
 warr augt un ſahkoht. Pantenius us zilweku azzim ne

luhfoja, un peeglauditees arri pee tahdeem ne peeglaudijahs. Rahds padohms winnam bija firði un galwâ, tahdu winfeh ar mutti un darbeem tudal isdewe, woi nu pafaulei patikke jeb ne patikke, weenalga. Wahr: dus dauds fo ne apluhfoja un muttê ilgi ne grohsija, bet islaide wahr: dus drohfchi ahrâ, lai buhtu fahdi buhdami, un weenalga woi bija augstis jeb sems wihrs ar fo run: naja jeb us fo rakstija, weena makfa! Dascham gan laide kâ ar nuhju par galwou; ur arri garrsohbis buhdams, daschu grehku gabbalu un nelabbu lauschu eeraddumu un buhfchanu tã iswilke zaur sohbeem, kâ linnus zaur smalkaku suffekli, un isdsinne wifsbeidsamus spallus un wiffas pakulas ahrâ. Weswainigais par to gan nosmehjahs un prahtigais gan atsinne to labbu pahrmahzifchanu, fo Pantenius mihliga firðs ar tahdeem wahrdeem bij nodohmajuse augligu darriht, un peenehme to ar lehnprahtibu un firðs atgreefchanu; bet kas labpraht paschi taifnojahs jeb us firðs atgreefchanu ne gribb dohtees, tee par tahdeem wahrdeem lohti launojahs, winnu smahdeja un eenihdeja. Zits launodamees teize: fahda bals, tahda atbals, un tapshz zits tahdus wahr: dus un rakstus winnam atlaide atpakkal, ka jabrihnojahs par Pantenius firði, kas tik lehnprahtiga ar tahdeem pazeetufees. Winsch daschdeen nosmehjahs par tahdu aplamneeku, kas ne bij apdohmajis, ka atbals to wahrdu nefad tik gohdigi un jauki ne warr atdoht, kâ patti bals to irr isdewufe. Par tahdeem, kas winna labbu padohmu un firði tã ne atsinne un winnu tadeht eenihdeja, Pantenius patš tã raksta: „Ja tu lassitajs sinnatu, zil man tewis labbad jaw darbs „irr nahzis un fahds eenais tik dauds un daschfahrt no

„augsteem un no semmas kahrtas laudim, un kahdas
 „pahrmefchanas! ja tewim to warretu isstahstih, nu-
 „deen, tad tu fazzitu: teem waijaga gan duhschigeem
 „buht! Tomehr ne warru kluffu zeest juhsu tautu un
 „juhsu dwehseles ta it no firde mihlodams, ka es juhs
 „mihloju; it ka tohs sawejus juhs mihlofchu lihds gallam!“
 Schi Latweefchu tautas mihlofchana winnu dsinne un
 speede, jums, mihleem Latweefcheem, par labbu arri
 nodohit wiffus fawus meefas un garra spehkus. Jums
 ween par labbu Pantenius ta wiffu muhschu irr puhle-
 jees un darbojees gan basniza gan mahja, gan wahrdds
 gan rakstods. Dsirde ka winsch pats to apleezina, kalen-
 derâ ta rakstidams: „Ne dohma, ka es tikween tur
 „tewim kalpoju, kur es pats ar fawu mutti un spalwu
 „tewi pamahzidams runnaju, ja tu to dohma, tad tu
 „pahrsattees. Es jo wairak tewim zaur tam esmu sweh-
 „tibu gribbejis nest, ka es gudrakus un stiprakus wih-
 „rus, neds es esmu, us to usskubbinaju fawu galwu
 „tewim par labbu puhleht un sawu spalwu tewim par
 „labbu tezzinaht. Dascham es esmu peeglaudijees ap-
 „linkus ar faldeem wahrdeem un ar stipru luhgschanu,
 „lai jelle wihrs ar to tam no Deewa nowehletu pohdu
 „prezzejahs, lai to ne arohht semme, lai leef sawu
 „swezzi puhtram wirfû, ka ir tas, kas tumfibâ staiga,
 „dabbutu to redseht, to winsch newaid redsejis, un dsir-
 „deht, to tas naw wehl dsirdejis. Dsennis mass put-
 „ninsch un winsch istaisa kohkam knahbadams leelu
 „zaurumu, tapatt arri es esmu wahjsch zilweks, ja
 „weens pats pee tam gribbetu strahdahit Latweefchu
 „tautu wairak west pee gaismas, bet ja tik katrà gaddâ
 „man isdohdahs weenu beedri dabbuht pee schi gruhita

„darba, tad — ja Deews manni zels atkal no nahwes
 „ahrā, kā wiina leela apschehlofchana un leelais spēhks
 „to jaw wairak kā weenreis darrijufchi, tad tāpatt pa
 „laikam Kursemmē jo wairak gudriba un atsihščhana
 „waitrosees. Zif dascham muischneekam, mahžitajam,
 „stohlmeisteram, arraju wihrām esmu tik ilgi to luhg:
 „fchanu: raksteet jelle, faleežēet man schohs juhsu wahr:
 „dus pehž kahrtas kohpā — aufis skandinajis, kamehr
 „wihrs galwu pakrattijis fahle sawu gudribu falikt us
 „papihri un gaismā laist. Wet nahzis man žaur tam
 „arri dauds un daschlahrt eenalds; jo ja tee wahrdi
 „bija farakstīti, un ne bij rakstītajam isdeweēs tohs pehž
 „kahrtas islikt, jeb ja ta walloda bija nogahjuse us
 „tahdu puffi, kur naw pehž likkumeem wehlehts to laist,
 „un es to rakstu ne dewu drikkēht, jeb ne warreju drikk:
 „kōs laist, tad warri prast, ka ne dabbuju no ta rak:
 „stītāja patihkamu waigu redseht, brihscham dabbuju
 „wehl nepatihkamu grahmatu lassihht, ar ko mannu
 „gohdu driskāja. Tā ar teem rakstītajeem. Ar teem
 „lassītajeem arri nelaimē! Kas weenam patihk, tas
 „ohtram prettim, ko weens teiz un slawe, to ohtrs
 „nizzina. Ak kaut tu sinnatu, zif man tewis labbad
 „jaw darbs un eenalds nahzis! — Lassītājs mihlais!
 apluhko tik kai zif winsch tewis labbad irr puhlejees, wiffas
 tahs jaukas grahmatinas, tohs gudrus padohmus, fweh:
 tus un arri smeekla stahstus, sinnas, pahrmahzischanas
 ir spreddikus gahdadams, ko winsch woi pats farakstijis,
 woi apgahdajis lai zitti raksta, un tad drikkōs lizzis ee:
 speest, un kas dauds tuhkstoscheem augsteem un semmeem
 irr bijis un wehl buhs patihkami un derrigi lassihht.
 Pantenius Latweefschu wallodu un wiffu Latweefschu un

semneeku buhschanu, padohmu un darrifchanu tà bij eenehmis farwà firdi un garrà, tà bij eelſch ta eetaifjees, it fà buhtu bijis dſimmis un audſis Latwis. Juhſu walloodu tà zeenija, ka ar kungeem runnadams labpraht daschu Latweeſchu wahrdu ſtarpà islaide, un daschdeen teize: „runnaſim latwiſki, jo tad man tudai irr zittada „duhscha un wahrdi man muttè weizahs.“ Eſchetrpaz mit gaddus winſch Latweeſchu awiſehm un juhſu kalenderam bijis par teizamo apgahdataju, un jums Latweeſcheem ſchinnis grahmatàs irr fagahdajis un fakrahjis leelu krahjumu labbu padohmu un jauku mahzibu. Deewamſchehl Kurſemmè un arri Widſemmè irr maſ to, kaſ ſchihſ awiſes laffa un paſihſt. Salka, ſchihſ awiſes effoht par daudſ dahrgas! Diwi rubelus ne ſpehjoht doht par tabdu laika karwekli! Zeefa gan, ka ir daschi neeki un ſmeekli tur irr ſarakſtiti — bet woi tadehl kweeſchu lauku neplautu jeb nekultu atſtahſi, ka ir ſahle ſtarp kweeſcheem auguſe, jeb gruhti irr to noplaut un iſkult? Prahtigs ſaimneeks, kaſ labbus auglus gribb dabbuht plaut, taſ ne ſchehlo derreht dahrgus kalpus, labbus ſirgus un arranius rihtus mantoht, un par kweeſchu fehllu, kaſ ſemmè jaiſkaifa, 2 rubelus labpraht maſfa, kad paſſam naw; un ja arri fehklas ſtarpà kahda nelabba ſahle buhtu, tomehr to iſfehſ. Tapat taſ irr ar ſchahm gadda grahmatahm un ſcheem rakſteem. Ne tauſi ſawu naudu ir ſcho garrigu fehllu gribbedams mantoht, tad garrà auglus gadda ſtarpà arri papillam plauſi. Kweeſchu graudu truhkums tew tur ne buhs, un to ſahli pats wehjà iſlaidiſi. Wet ja tomehr jums par daudſ buhtu, diwi rubelus par gaddu doht, tad darrait fà kungi un Wahzeefchi ar awiſehm darra. Peezi woi

fefchi fawu naudu kohpâ faleet, ismakfa grahmatu drikeram un tad lassa weens pehz ohtra pa kahrtam, wissu gaddu par it lehtu makfu tâ lassidami. Darrait ir schinni leetâ pehz kungu mohdes; jo ja tu kungu sah bakôs gribbi staigah un wahzu drehbês gribbi isgehrbtees, tad istaifees ir schinni gudrà un labbâ leetâ kungeem lihdsigs; kungi par to tew ne fmees, bet usteiks.

Nr ihfeem wahrdeem të jums wehl isteikschu, kahdas grahmatas muhfu Latweefchu mihiotajs Pantenius jums par labbu irr farakstijis un rakstôs lizzis eespeest, un kas wiffas pee Steffenhagen kunga irr dabbujamas. Pantenius irr apghadajis 14 gadda gahjumus muhfu Latweefchu awischu, no 1835ta gadda lihds 1849tam gaddam, un tee wiffabbakee no teem raksteem un stahsteem, to Pantenius pats schinnis awises irr farakstijis, irr schee: 1836.

Nr. 18: „Wezza waggares wahrdi,“ kas mahza, ka katram ammatam faws gruhtums.

Nr. 24: „Wehl wezza waggares wahrdi,“ kas mahza, ka zilweta firds no ahrenes ne irr pasihstama.

Nr. 29: „Lihdsiba,“ kas mahza, ka laudis paschi wainigi, ja mas irr mahziti.

Nr. 32: „Salmu pabrihktis,“ jeb sinna, zil naudas Wahzsemneeki no salmeem pelna.

Nr. 38: „Jaunas sinnas,“ jeb mahziba 1) ka Wahzsemneeki laukus kohpj un 2) ka skohlas tâpehz ne eet us preekschu, ka laudis pa treppehm pa dauds ahtri us augschu kahpj.

Nr. 39: „Kahdi wahrdi pahr lepnu prahtu“

Nr. 42 un 43: Teefas farunnaschana un spreedums par diwi skohlahm, kas Krohna Wirzawâ eezeltas.

Nr. 47: „Sawads padohms,“ jeb: Mahzitaja bildes til nohtigas naw, bet nekruhſcheem ſwehtas grahmas: tas us zellu lihds doht, irr labbaki.

1837.

Nr. 15: „No Jelgawas draudses,“ ſinna par leeleeem uhdens pluhdeem ſchinni pawaffarâ.

Nr. 20: „Jaunas ſinnas,“ kâ Pantenius Latweeſcheem laſſiſchanas beedribu eežehlis.

Nr. 21—25: „Blihwera pamillie.“ Stahſts, kâ tizzigi wezzaki ſawu dehlu karrâ aislaiduſchi.

Nr. 36: „Kahdi wahrdi pahr behdahm,“ jeb: Behdas mahza to pateesibas zellu ſtaigah.

Nr. 48: „Jaunas ſinnas,“ jeb labs padohms, kâ lohpus no ſehrgahm warr glahbt.

1838.

Nr. 7: „Kahdi wahrdi pahr ſkohlahm,“ kas norahj ſkohlu prettineekus.

Nr. 43 u. 49: „Stahſts, kas derrehs daſcham par mahzibu,“ jeb mahziba, kas usſtubbina taupiht laiku un naudû.

Nr. 48: „Sinna par jaunu grahmatu,“ wahrda: Pirmais ſohlis us laimi, ſagahdata par laika kawekli no W. Pantenius.

1839.

Nr. 6: „Kâ ſpreediſi?“ Zohku ſtahſts, kas rahda, zil gruhti teefas wiħreem ſpreedumu isdoht.

Nr. 9—11, 16 un 38: „Derrigi padohmi teem, kam behrni irr audſinajami,“ kas fakka: ne raddini tohs melloht, atreebtees, bet Deewu biħtees un klauſht. It jauki isſtahſtihts.

Nr. 41: „Kahdi wahrdi pahr Deewa kalposchanu.“
 Spreddikis pahr Matt. 22, 5. 6.

Nr. 43: „Kahdi wahrdi par stahsteem, kas isnemti no
 pafaules notikkumeem.“

1840.

Nr. 5, 7, 9, 10: „Wihrs bes ehnas.“ Stahsts, kà kah-
 dam wihram klahjees, kas Wadsprahgsstummischâ, kur
 par dauds kartupeku stahda, dsihwojis, no pagasta is-
 gahjis, pa pafauli staigajis un beidsotht faru ehnu par
 naudü pahrdeewis, par muischneeku tizzis un tad ar wezzo
 skohlmeisteru pahr Kursenimes dsihwi aptreezees.

Nr. 46: „Kalabb jelle tà? weenreis klaufa un ohtrureis
 ne klaufa?“ jeb: ja laudis us laizigeem zeffeem ap-
 maldijuschees, tad tee atgreeschahs, bet ja tee us
 Deewa zeffeem apmaldijuschees, tad ne atgreeschahs
 un ne klaufa to balfi, kas winnus pamahza.

Nr. 50: „Pafauls behrneem wehrâ leekami wahrdi.“
 Mahziba, ka skaudiba zilweku padarra par gattawu
 lohpu.

1841.

Nr. 15, 16, 35, 38, 40, 45: „Kahdi wahrdi pahr
 skohlahm“, kas eefahloht skohlas smahde, bet pehz
 winnu labbumu skaidri rahda. Gallâ diwi lihdsibas,
 kas rahda, kà mahziti kungi Deewu mehds luhgt, kaut
 tee basnizâ masak eet ne kà nemahziti laudis.

1842.

Nr. 6, 7: „Pihlu trohgs.“ Stahsts, kas rahda, zit
 nelabbi lauzineeki darroht, kad few teefas wihrus
 ismekle un aizina.

Nr. 12: „Spreddikis fazzihsts kahrdinaschanas sweht-
 deenâ 1841“ pahr slinkumu un sahdsibu.

1843.

Nr. 6: „Ne atmakfajeet launu ar launu ic.“ Stahstõ par uhfainu kundsinu, kà schis trakkam sîrgam mug; gurâ meerigi gan noturrejees, bet kad fullainis tup; peles drufzin nepareisi nolizzis, tad meerigs naw palizzis, bet tam aufis dikti sildijis.

Nr. 13: „Spreddikis luhdsama deenâ“ par laulibas pahrtahpfchanu.

Nr. 30: „Padohms zeenigeem leeskungeem, kas fawu pagasta skohlu isphohstijufchi un skohlmeisteru atlaidufchi.“

Nr. 31: „Wehrâ leekami wahrdi teem, kam truhkums pee salmeem, ko laidardõs kaisiht,“ kas mahja, ka zilweks ar fawu spehku ween laukus ne spehj swehtiht, ja Deews tohs ne swehtl. Tapeh; buhs Deewu bihtees un winnu luhgt. Weidsõht padohms, kà pakaisu warr fagahdaht.

Nr. 32: „Wehrâ leekama pamahzifchana, kà fawus laukus buhs pahrtaisiht un kohpt us 4 arveem.

Nr. 35 un 36: „Kahdi wahrdi par flimmibas deenu,“ kas tà mahja: eij pee mahziteem daktereem, bet ne pee puhshlotajeem un wahrdotajeem, un luhdf Deewu labbâs tiklabb kà launâs deenâs.

Nr. 40: „Bruhte un bruhrgan,“ jeb grahmata, ko Willelmine Pîlipihne Leidemann irr laidufe fawam bruhrganam Eindrikk Smurgel, raksidama kahdas kahsas lai taifa.

1844.

Nr. 7, 8, 9, 25, 26: „Padohms, woi buhs eet par skohlmeisteru, woi ne.“ Lai ne eet gohda labbad, nei maises, nei kauschu eeteikshanas labbad n. t. p., bet Deewa un nabbagu behrninu labbad.

Nr. 42: „Sinna un apzerreschana par jaunu no Widsemmes faimneeka Kaktina farakstisu spreddiku grahmatu.“ Pamahzischana, zil gruhti nahkaks nemahzitam zilwekam spreddikus farakstist.

1845.

Nr. 5: „Padohma prassitajs un padohma dewejs!“ Mahziba: Pee teefahm par fawu taisnibu eedams tu dubbulti warri istehreht, ne lã ar prazeffi nopelniht.

Nr. 21: „Leekas bailes.“ Uppineeki lai ne baschijahs, ka ugguns-kuggis scheem pelnu atnemfchoht.

Nr. 52: Par diwi skohlahm, kas Kursemmẽ sudduschas.

1846.

Nr. 7—10: „Muhfu deenischligu maissi dohd mums schodeen.“ Jaukas pamahzischanas un lihdsibas par to, ka zilwekam ne buhs subditees. Schee wahrdi arri lassami tanni masã: „Neeku grahmatinã, kur naw neeki eekschã.“ Ta maksã 5 kap.

Nr. 40: „Staudiba,“ jeb: stahsti un johsti, kas parahda, lã tee kohpmanni pilsehtã weens ohtru skausch, fawu prezzi no lauzineekeem eepirkdami.

Nr. 43—45: „Ittin skaidra parahdischana, ka schidam irr dwehfele.“ Lihdsiba ar daschu mahzibu par dabbas leetahm.

Nr. 51: „Atbilde us to grahmatu to Dundagas datara kungs Vaar Pantenium rakstijis par to wahrdu: „nowads.“

1847.

Nr. 20—22 un 26: „Jesus Kristus irr ta dsihwibas maise no debbesim nahkuse.“ Mahziba, ka Deewa wahrds irr un paleek ta lhsta maise; jo wiffas zittas

grahmatas tikkai lihdsinajamas zukkura maisi, kas nekahdu spehku ne dohd un weffelibu maita, ja no tahs ween gribb pahrtikt; israhdita ar wiffadeem johku stahsteem un Deewa wahrdeem.

Nr. 51: „Kà Deews katram lizzis.“ Johku stahstis par to, ka weenam par dauds darba, bet ohtram par dauds wallas.

1848.

Nr. 3: „Janwar mehnesis,“ jeb padohms feewahm, kas us gruhtahm kahjahm.

Nr. 4: „Jauna sinna,“ jeb brandwihns irr tas ssep-kawa, kas dauds zilwekus pee malkas zirschanas nokauj.

Nr. 11: „Webruar mehnesis,“ jeb padohms, kà jaunpeedsimmuschu behrninu buhs kohpt. Pee behrnina kristifchana lai ne turr mahnu tizzibu, kahdus kuhmus buhs aizinaht.

Nr. 33: No Jelgawas „par Kolera fehrgu.“ Winna ne nahk no zilwekeem, bet no Deewa. Mahziba, kas tahdà fehrgu laikà jadarra.

Nr. 34: „Sawam firdsmihtam draugam, Nihzes un Bahrtes mahzitajam Brasche, W. Pantenius.“ Isstahstifchana par Kolera fehrgas breefmahm Jelgawà. Mahziba, kà fchi stimmiba dseedinajama.

Nr. 35: Lipstu jaunās basnizas zelfchana un eefwehtifchana.

Nr. 50: „Tam lohiti zeenigam muischaskungam W....r no Pantenius.“ Padohms, kà behrnus buhs mahzihht bohkstereht un wahrduš falikt, un kahdas grahmatas maseem behrneem derrigas.

Nr. 15: „Kà ar pirmo Latweefchu bihbeles drikkeshanu irr gahjis,“ kur arri issstahstihsts kà grahamatas tohp drikketas, un sinna, ka gribboht bihbeli ar leeleem bohkstabeem drikkelt.

Nr. 23 un 24: „Padohms teem, kam aug behrni appaksch azzim.“ Itt derrigas mahzibas mihteem wezzateem.

Nr. 23: „Grahamata, ko Luidhken Smurgel sawam schwahgerim raksta,“ par norahschanu teem lepneem deenesta laudim pilfehta.

Latweefchu drauga pawaddonâ tanni gaddâ 1844, 1845 un 1846 wehl irr lassamas:

„Apzerreschanas par stahsteem no Ahbraâma,“ kas irr spreddiki, ko Pantenius Annes basnizâ irr teizis.

Pantenius juhfu leelaku firds pateikschanu no jums Zelgawneekem ar to wissuwairak irr pelnijaes, ka winsch jums irr bijis pats teizamais mahzitajs un ihsts dwehfeku gans; jo wissa winna darrischana, kaut arri deewossinn zif teizama, tomehr ne pahrspehj winna teizamu darboschanu basnizâ un draudsê. Ir schinnl leetâ Pantenius wissai zittahds un sawahds is: rahdijahs. Gan esmu bijis daschâ Latweefchu basnizâ un dsirdejis it teizamus Deewa wahrda kalpus, kas Kristum peederr un kam irr Kristus gars un Deewa wahrda teikschanas spehks, un sinnu daschu mahzitaju, kas Panteniu pahrspehje fwehtâs augstâs gudribâs un fwehtu rakstu sapraschanâ; tomehr ne esmu dsirdejis neweenu tâ Deewa wahrbus fluddinajohht un isleekoht, kà Panteniu. Warr buht teefa gan, kad zitti winnam pahrmette, schis jeb

tas wahrds fwehtâ Deewa nammâ ne effoht bijis smalki deewsgan isfihjahts; ar rupju feetu Deewa wahrda fweefchu graudus daschdeen effoht fihjajis, un wainotaji par winnu effoht teikufchi, „tee gan fwehti wahrdi, bet arri prasti wahrdi.“ Bet fur tad wainotajs ne sinnatu peekertees! Par brahkeri buht pateefi irr weeglaki, ne lâ pats ar linnu: mihslekli kaulus lauft un naggus pee tam peespeest. Tapeh; fcho wallodu ne klaufam, bet fakkam: ta irr aplama walloda! — Smalkee, fahrtee preilenites waigi warr buht daschdeen gan buhtu pasarkani palittufchi, kad preilenes aufis buhtu dsirdejufchas tohs stiprus un flaidrus wahrdrus, ar fo Pantenius daschdeen neh:mahs atklat fahrurneeku un neschlihsneeku besdeewigus un beskaunigus darbus, un kad fchohs un ir zittus tahdus grehku gabbalus un grehku praulus norahje un pahrmahzija. Tad gan runnaja flaidri un gaischi, grehzineeku zettus un darbus ne flehpe, bet ar Deewa wahrdeem grehzineeku pehdas smalki it smalki dsihdams, klaufitaju eewedde eefschâ paschds grehku lambards un pahrmekleja un atklahje beidsamu grehku faktinu. Tâ wiffu negohdigu un beskaunigu buhschanu atklahjis, un grehzineekam fawu grehzigu dsihwofchanu tâ preeksch azzim lizzis, ta ne warreja wairs leegtees nei preeksch Deewa nei preeksch zilwekeem — tad to wedde pee atfihfchanas un firds atgreeschanas. Tahdeem, teefa gan, smalkus un mihsstus wahrdrus ne dewe dsirdeht, bet stipree un rupjee wahrdi daschdeen tad arri fwehtâs dufmâs isfchahwahs ahra no muttes. Jebfchu daschi gan kleadse, ta par dauds draudsi rahjoht, un wiffu:wairaf dschrajeem, leeleem un maseem sagkeem, neschlihsneekeem un lepneem pasauls behrneem ne buht

ne dohdoht meeru, bet itkatrà fwehtdeenâ tohs dikti fanemmohht un norahjoht — tad tomehr pateesi pareisi tà darrijis; jo pats efmu dsirdejis, zif dauds taggad Pantenium par to pateiz, ka winsch grehzineekus tà irr lausis un falausijis. Zif dasch man irr teizis: „ir es „us grehzineeku zetteem biju pasuddinajees, bet Pan- „tenina stipra un fwehta bals mannir irr atmohdinajuse „un atgreesuse; lai Deews winnam par to dohd faldu „duffu un debbes preekus! Juhs, mihlais jaunais mah- „zitajs, ar tahdu lehnu prahtu un mihligeem wahrdeem „ween schè pee muhsu draudses un pee schihs grehzigas „pafaules dauds ne ko ne eespehfeet, ja juhs stiprakus „wahrduus un stipru norahschanu ne usnemfeet!“ Ees- fahloht gan brihnijs par tahdu wallobu, bet nu noredsu gan, ka warr buht teefa, un ka draudse tahdus wahrduus apradduse un patti gribb un tee tai arri derr un patihl. Dauds kaunojahs par to, ka Pantenius tif dikti norahje, un tatschu muhsu leela Annes basniza if fwehtdeenâs bija pilna kâ peebahsta, un Deewa wahrda klauvitaji kluffi, rahmi un usmannigi klauvijahs, un if fwehtdeenâs warreja redseht, kâ grehzineeki sawas scheluma affaras rittinaja. Ar tahdu paschu leelu spehtu Pantenius to zilweka firdi arri sinnaja lohziht un sildiht, kad winsch usrunnaja nabbagus, apbehdinatus, nofkum- muschus krusta nessejus, un tohs eepreezinaja, eedroh- schinaja un mahzija lai padohdahs Deewa prahtam, lai tam Kungam sawus zellus pawehl, lai us winnu zerre, jo winsch gan darrischoht. Kâ jaunpeedsimmuschi tee isgahje no Deewa namma ahrâ. No fwehta preeka aisgrahbti, tee drohschi nehme sawu krustu un taifjahs sawam Kungam Jesum pakka stiaigahht, un tà arri to

gohda frohni pelnitees, kas teem taps dahwinahts, kas fawu labbu zihnischanu gohdam fchê iszihnijahs. — Bes kahdeem derrigeem Bihbeles wahrdeem un stahsteem un bes kahdahm jaukahm lihdsibahm Pantenius ne kad ne ko ne teize, nei rakstija nei runnaja, un tē bij brihnums dsirdeht, kâ tik dauds un tahdus jaukus un derrigus lihdsibas stahstus un wahrdus pee ikkatras leetas sinnaja isgudroht un isteikt. Ja winsch zittam kahdu leetu gribbeja islikt, un woi nu basnizâ, jeb rakstôs, jeb ar zittu farunnadamees par to tam kahdu mahzibu isdoht, tad Pantenius ar faweem wahrdeem ne lehkaja tik tã pa wirsu, weenalga woi tudal warr faprast jeb ne warr faprast, — ne, bet winsch tudal gruntigi fahze teikt. Nekahdu leetu ne pamette neis-stahstitu, bet pahrmelleja un gaismâ iswedde ir paschu masaku wainu, no ka fcho leetu warroht pasiht un faprast. Pats esmu dsirdejis, kad teize tã: Tu teizees buht taifna, kas prett septito bauſi ne irr apgrehkojufees. Deews sinn woi teefa! Apluhko jelle fchodeen fawu ſirdi, fawas rohkas — apluhko fawu apgehrbu! Par brihnum jauki gan effi isgehrbufees. Ak kahdas baggatas drehbes, kahds lakkats! Wet nu falki, fur un kã tad fcho lakkatu effi eemantojufe. Tizzu, ar sahdsibu to ne effi nehmuſe, bet ar naudu pirkufe. Wet woi pee schihs naudas naw bijis nekahds rubulis, jeb arri nekahds graffis, ko tu no fawa tuwaka ne effi ar netaisnibu mantojufe, woi tahds graffis naw flahstu, ko tu faweem kungeem effi iswihluſe, un kas tew no tirus pahrnahkufchai tawâ kabbatâ nepateſi buhtu palizzis? Tahda wiltneeze jaw ne buhſi. Wet falki wehl, woi tillai tawa lakkata wihle ne dohs lee-

zibu prett tewim, ka tu netaifni effi darrijufe? Woi
 ta addata, jeb kahds deega gallinſch, ar ko tu ſcho wihli
 effi ſchuüſe, ne irr nemts no tawas zeenigas galda un
 iſtabas? u. t. j. p. Redſi, til ſmalſki winſch grehzineeku
 pehdas dſinne — tapehz tohs arri peedſinne un pee at-
 ſiſchanas un atgreeschanas wedde. Tikpat ſmalſki winſch
 arri iſlikke ikkatru zittu leetu un wahrdu, ko runnaja
 un mahzija. Laſſi tohs diwus ſpreddikus, ko gallà eſmu
 peelizzis, weenu, kas grehzineekus tà dikti norahj, un
 ohtru, kas rahda, zil jauki winſch apbehdinatus ſin-
 najis eepreezinaht. Do teem labbaki warreſi ſapraſt,
 kà Pantenius mahzjis, un tew buhs preeks tohs laſſiht.
 Jo leelaks preeks un patiſchana bija winnu dſirdeht
 un redſeht, kad ſwehtà weetà runnaja un darbojahs.
 Winſch mahzija draudſi un runnaja ne par garru laiku
 runnadams, bet no ikkatra wahrda un darba warreja
 tudal nomanniht, ka no wiſſas firds un dwehfeles
 Deewu, Kriſtu un ſawu draudſi miſlodams darbojahs.
 Pee ikkatra wahrda un darba winſch peelikke wiſſus ſa-
 wus meefas un garra ſpeklus, tà ka ſweedri pluhde
 un ne buht ne tauſija ſawu wahju meefu. Tapehz
 arri, kad nokahpe no kanzeles jeb no altara nahze, tad
 palikke kà bes wallodas un bes ſpehka. Pantenius
 tahdu ſtipru un karſtu teiſchyanu un gruhthu darboſchanu
 it no wiſſas firds un dwehfeles tapehz ilgi ne warreja
 neſt un zeest, bet palikke firms un meefà wahjſch, kaut
 wehl jauns un tikko 43 gaddus wezs bija. Winſch pee-
 kuſſe eekſch tahm leelahm firds behdahm un ruhpeſcha-
 nahm un gahdaschanahm par jums, miſla draudſe, ko
 winſch tà it no wiſſas firds miſleja un kas winnam
 deen un naht bij firdi un preekſch azzim. Ak kà winſch

firdi behdajahs par sawas draudses grehkeem! ar kah-
dahm swehtahm dufmahm winsch norahje, ar kahdu
karsu raudaschanu winsch juhsu preekschâ noraudajahs,
kâ luhdse winsch tik firsuigi basnizâ ar jums us Deewu
fleegdams, kad kahds draudses lohzeelis zitteem apgreh-
zibu bij dewis, kad kahds bij jaswehrina, kas par ne-
pateesu taifjahs swehreht, jeb zits kahds apzeetinahts
grehku gabbals bij pahrmahzams, kâ tahdâ leelâ draudse
gan gaddahs! Weesa un dwehfele notrihzeja Pantenium
un arri draudsei lihds ar winnu! — Winnam bij patees
leelis un it augligs mahzifchanas spehks no Deewa dah-
winahts. Tapehz winna wahrdi un winna mahzibas
draudsei arri tik lohti garrâ un firdi eespeedufchees.
Wehl taggad irr dasch draudses lohzeelis, kas it labbi
sinn peeminneht un isteift zittu spreddiki, ko Pantenius
preeksch kahdeem gaddeem irr fluddinajis; irr daudf
tahdu, kas daschu spreddiki ar rakstifchanu paschi no-
rakstijuschî un wehl glabba, kâ dahrgu mantu. Zitti gan
kleeds un waida un dikti fuhdsahs par muhsu draudsi
un nosauz to par grehzigu un besdeewigu pasauli —
tomehr ar swehtu preeku scho leezibu warru isdeht,
ka muhsu abbas Jelgawas Latweeschu draudses arri da-
schu gohda wahrdu nopeln. Grehzineeku un besdeewigu
truhkums gan naw, bet arri ne truhsi tahdu, kas
deewabihjigu firdi rahda, kas tizzigi dsihwo un Deewa
wahrdu mihs un proht un kohp un to labbumu, ko
winnu dwehfele ganni teem tizzigi kalpodami dar:a, it
no firds atsihst, tohs labpraht klausa, mihsigi un preezigi
winnu wahrdu usnem, kâ ka mahzitajeem irr preeks
un patifschana pee tahdas labbi mahzitas, usmannigas
draudses darbotees. Kur labba augliga semme rahdahs,

tur fainneeks ar labbu prahtu un preezigu firde jelle labpraht puhlejahs, laut gan reds un sinn, la dadschi un nitna sahle ir pascha labba semme labpraht aug un ne irr pawissam ispohtijami. Jebfchu arri dauds tahdu nitnu sahlu buhtu, tatschu prahta fainneeks tadehl ne smahdehs un ne atmettihs wissu to druwu. Tahds fainneeks arri Pantenius fawai draudsei irr bijis. Gan fuhdsejahs par to nitnu sahli fawa Deewa druwa, bet arri lohti preezajahs par teem labbeem augteem, to fchi druwa jeb draudse isdewe no tahs fehklas, to winsch til baggati fehjis. Bet nu fchi draudse, ar tahdu teizamu mahzitaju apradduse, un pee tahda maifes deweja ilgi bijuse, kas to ar tahdu gahrdu garrigu maifi lihds schim irr barrojis, tad schihs Jelgawas abbas draudses wehl ne warr aismirst scho gahrdumu, ar to Pantenius to irr meelojis, bet to wehl kahro. Tapehz draudse scho fawu nelaike ne warr un ne warr aismirst, bet lai nu nahk teem par mahzitaju kusch nahkdams, ilgi buhs, kamehr apraddihs ar jauno, un winna wahrde tai ta pee firde ees, la fawa nelaike balfs. Deews mihtais wissu gahdatajs, lai tewi, mihta draudse, baggati apfwehti, tewim atkal tahdu Deewa wihru isredsedams un pee tewis zaur Kristu aiznadams tahdu mahzitaju, la schis juhfu Pantenius bijis.

Wehl ar preeku jums isteitschu, kahds labs un teizams gans Pantenius fawai draudsei bijis. Dauds walfas winnam gan ne bija seemas laika pa leelu draudsi apfahrt braukt, tomehr pahru reisi par neddefu pee simmeem braukdams, un tad mahjas ar wezzeem, la ar jauneem firsnigi un mihtigi isrunnadamees un jautadams un mekedams pehz wiffahm lectahm, kas mahzita:

jam derr sinnaht, winsch tà fawu draudsi un wiffas winnas waijadfibas dabbuja pasiht. Arridsan labpraht ilgi isrunnajahs ar ifkatru, kas kahdà waijadfibà pee winna nahze, un par scho jeb to tad ar teem runnadams, ne-wiffus fadsirdeja, kas draudse notizzis, tà schis jeb tas darroht, dsihwojoht un zeenoht. No galwas un firds tahdas sinnas wairs ne islaide, bet kad derreja, tad pehz to draudsei un wainigam dewe dsirdeht, tà ka dascham bij brihnums, tà un kur to mahzitajs dabbujis sinnaht. Laudis nomannijuschi, ka Pantenius par wiffu un par wisseem tà ruhpejahs un it no firds draudses lohzeekem wiffu labbu gribbeja gahdaht un darriht, tad paschi wiffas fawàs laizigàs un garrigàs waijadfibàs pee winna nahze, un pehz winnam nei no lauzineekem nei no pilsehtneekem wairs ne bij meers. Schis praf-sija padohmu, tà jadarroht ar fawu lungu jeb kahdà teefas leetà, tas padohmu par fawu behrnu jeb faimi woi faimneeku. Tè nahze kahds laulahts pahris, kas fawà starpà fanhzis, tur kahda apfmeeta meita — zits atwedde fawu draugu jeb peederrigu, kas pohsta dser-schanai jeb beskaunigai dsihwoschanai bij padeweess, lai to atgreesch — atkal zitti atnesse Pantenium fawu eekrahtu naudas wehrdinu, lai winsch to eelee krahfchanas lahdè; — tè atraitnes un bahrini bij klahu, kas kleeedse pehz maises un pehz skohlas! — Istaba ik deenas bij pilna, un tomehr winsch ne apnikke ar teem, bet it no firds ifkatram bija pee rohkas un sinnaja un isdewe labbu padohmu un paligu preeksch ifkatea. Durwis un firds winnam arween bij atwehrtas, un bes kahda derriga padohma un bes kahdas garrigas jeb laizigas dahwanas, bes eepreezinafchanas, norahfchanas, bes pahrmahzifchanas

un labbas mahzibas, jeh arri bes kahdas grammatinas woi paliga ar naudu u. t. p., ta nu lfkatram derreja un waijadseja, neweens no winna namma ne isgahje ahra. Ja pats ar sawu rohku ne spehje, tad gahje pee augsteem kungeem, baggateem, pee waldineekeem un teefahm, un sinnaja ta luhgt un peelabbinah, lai nahf nabbageem un apbehdinateem sawas waijadsebas paliga, ka schee, Panteniu it no firds zeenidami un mihlodami, labprah, pehz winna luhgschanahm darrija. Zik labbuma un paliga winsch ta nabbageem un gruhstfirdigeem irr gahdajis un dahwinajis, to, mihla draudse, patti apleezinasi ar pateizibas affarahm, ja tiffai peeminnesi tohs breefmigus laikus, ar ko swehtais Deems scho pilfehthu un draudsi Pantenius laika peemelleja un pahrbaudija, prohti tohs uhdens pluhdus 1837ta gadda, tohs badda gaddus 1845ta un 1846ta un to Kolera fehrgu isgahjuscha gadda. Tuhstoscheem Pantenius tanni laika rar ihstu paligu, glahbeju un eepreezinataju bijis. Nei uhdens breefmas, nei Kolera fehrgas beedinaschanas winnu irr beedinajuschas behgt un atstahf sawas awis, ta derrehts gans, kas sawu paschu dsihwibu farga; ne! paschas leelakas breefmas pats dewahs un bija pirmais klahf ar garrigu un laizigu paligu, fur kahds kleeedse pehz paliga un eepreezinaschanas. Wehl irr douds to, kas ar pateifschanu tohs jaukus spreddikus peeminn, ko winsch tahdds kehdu laikds draudsei par eedrohschinafschanu un firdsatgreeschenu teizis. — Kas wissu to ne sinn, kahds teizams mahzitajs un kahds ihstis labes gans un kahds mihligs draugs un gahdatajs winsch sawai draudsei, kahds gehdigis namma tehws, kahds firds preeks winsch sawam laulatam draugam, kahds

ihsts ustizzigs mihtotajs faweem behrnincem irr bijis, un zif Iabs un deewabihjigs winsch irr parahdijees tif labb preeku, kà behdu deenàs; tas warr buht ne warrehs fapraft, kà fchi lauku un arri pilfehtha draudse muhsu Pantenium taggad tà paktai brehz un ne irr eepreezina: jama, bet winnam nu isdohd tahdas baggatas jaukas un teizamas mihlestitas parahdischanas. Wet es, kas winna darbus ar preeku esmu usluhkojis un winna sirði un prahtu noredsejis, es kà ammata beedris un draugs winnu mihtodams, es tew falku, draudse, wiffas tawas mihlestitas affaras, un wiffa tawa nauda, kò tu tif mihtligi taggad dahwini, lai uszettam us Pantenius kappa atmina gohda frustu, ne usfwerr un ne warr winnam ismakscht to labbumu, kò winsch 14 gaddu taws mahzitajs, taws gans un draugs buhdams, tew par labbu irr darrijis un zeetis. Palikfi muhscham winna parradneeze, ja tu par winna darbeem, wahre deem, raksteem, behdahm un nopuhfchanu par tawu dwehfeli, winnam ne maksafi ar to: kà tu nu eij darriht un dsihwoht tà, kà winsch ar affarahm luhgdams tewi irr luhdsis, un kà ar meefu un dwehfeli pee tewim darbodamees tewi irr ffubbinajis: lai tu, draudse, no faweem grehkeem atstahthos, to pestifchanu zaur Jesu Kristu eemantotu, un lai tu nu buhtu weens dsihws lohzeelis pee tabs meefas Kristus, un lai juhs, winna sirðs draugi, nu buhtu ihpaschi laudis, kas irr tshakli dsihtees pehz labbeem darbeem. —

Juhs tehwi, mahtes! peeminneet juhs, it ihpaschi winnam pateifdami, kahdu leclu paleekamu fwehtibu winsch jums un juhsu behrnu behrneem irr fagahdajis un pamettis, tahdas labbas ffohlas juhsu mihtakeem,

teem Deewa draudses jehrineem, fchi tihruma atwaffai gahdadams. Zit winsch ar to irr puhlejees, zit winsch tadeht behdajees, rakstijis, luhdsis, brauzis un labbus un launus wahrduis dsirdejis, pirms isdewahs zeenigus lungus un lauschu sirdis us to lohziht un pee skohlas zelschanas peelabbinah, lai tapat eetaifa skohlas Zelgawas draudse, ka jaw bij eetaifitas dascha zitta draudse Kursemmē. Sinnamon paschi it labbi, kahds publinisch un gruhtums irraid skohlas zehlejam. Ir mehs to dabujam baudiht, kad sawa masa wezza draudse tschetras skohlas eetaifijam. Warr dohmaht, kahds labbums Pantonium bijis, kad tahda leela draudse feschas skohlas usnehmahs taifih. Kad skohlas naw, tad wiffi brehz un schelohjehs un gribb, lai mahzitajs skohlu zelt un behrneem skohlu gahda un dohd. Bet kad nu mahzitajs jeb kahds deewobihjigs lungs skohlu fahk zelt, tad zittada walloda tudak zellahs. Ta ka skohlas nomman balkus fahk zirf un almini, kohli jawedd, leezineeki jafuh, rubeli no kabbatas jawelf un ammatneekem jadohd — tad nowadda zittada bals atskann. Zklatram saws padohms un sawa walloda. Schis ne spehj, tam par gruhti, atkal zits fakka: tehwi tehwi labbi pahrtikkufchi bes skohlahm, par ko tad nu waijaga; mahjas arri warr behrnus ismahziht. Zits ne buht ne gribb skohlu, tapehz ka ne buhschoht labbi, ja semneeka behrni palifschohht par dauds gudri un ne gribbeschoht wairs rohtas likt pee arkla un zirra, bet pee grahmatahm un spalwas ween. Ja tomehr mahzitajam isdewees skohlas nammu ustaisiht un skohlmeisteru eezelt, tad atkal raises ar skohlmeistera lohni un ar skohlas behrneem! Tad naw wezzakeem un fainneekem wallas behrnus skohla fuh:

tih, tad naw maifes ko doht lihds un wiffadas wainas, par ko behrnus ne raida, un mahzitajam muhscham irr ko laustees ar skohlas prettineekeem, wainotajeem un skohlmeistera smahdetajeem, kas schà un tà labbi ne darroht. Mahzitajs zil ween sinnadams gudru skohlmeisteru gan gahda, tomehr ikweens dohmajahs buht gudraks wehl par scho, un to gribb mahziht, tà behrnus lai skohlo. Laffi, tà Pantenius pats par tam awisès raksta, tad sinnasi zil winsch irr puhlejees ar skohlahm un kahdu labbumu un preeku baudijis 6 skohlas fawâ draudsè zeldams. Ir juhs mihlee skohlmeisteri, paschi ar firds pateizibu isdohfeet leezibu par to, zil Pantenius ar jums irr puhlejees, pirms winsch juhs irr isaudsnajis, ismahzijis un eegrohijis jaunâ ammatâ. Woi pateizibas affaras jums ne birst, kad juhs winna mihlesibu un winna sweedrus, ko winsch pee jums lizzis, firdi peeminneet. Woi spehjeet winnam par to atmakfah? Ak! It tà winsch jums irr darrijis, tàpat darrait nu no wiffas firds un dwehfeles pee scheem jaunneem, ko winsch juhfu rohàs nodewis, lai juhs tohs behrninus pee ta peerbestu, kas pats irr teizis: „lai tee behrnini pee mannim nahf, un ne leedseet teem!“ Schis lai buhtu juhfu pateizibas uppuris, ar ko juhs winnam to ismakfajeet.

Juhs Kihweneeki un Kalnzeemeefchi! Jums it ih-paschi peederreja Pantenius firds, darbs un sweedri. Kahda bija juhfu draudses apkohpschana? Mahzitajs un Annes basniza jums par dauds tahlu, tapehz gaddijahs, ka dasch behrninsch nomitre nekristihts un dasch jaw labbi bij paaudsis un Deewam schehl wehl ne bij kristihts, zits atkal pahru desmit gaddu wezz ne bij

eefwehtihës. Kur kahdu basnizu warreja aisfneegt, tur nogahje, kà ikkatre spehje; bet ihstës sinnatajs un apgahdatajs jubfu dwehfelehm ne bija, un tapeh3 labbi jaw ne gahje. Par jums apschehlodamees Pantenius tad ne palikke ar meeru, pirms winnam isdewahs jums zelt gohdigu ffohlmeisteru un nammu, kur fwehtdeenàs Deewam nu warreet kalpoht un neddelas deenàs mihlus behrninus mahja, arri pats aston' reis par gaddu pee jums nobrauze tur spreddiki teikt un basnizu turreht. Kihweneeki! woi taggad kahdà fwehtdeenà fawà basnizà warreet buht, bes ka jums ne buhtu ar firds pateikfchanu japeeminn, kahdu leelu fwehtibu jums mihlais Pantenius ar fcho Deewa un ffohlas nammu irr fagahdajis? — Tad nu dohdeet Deewam, kas Deewam peederr, bet arri fawam labdarritajam, kas tam peederr!

Sefchas ffohlas Pantenius tà fawà draudsè zehlis, Kihwesmuischà, Ohsolmuischà, Wolguntè, Tittelmindè, Swehtsmuischà un Krohna Wirzawà; bet ar fcho Wirzawas ffohlu bija pats leelakais puhlinfch un darbs, kà daschdeen nopuhfdamees man teizis. Tapat apri tfehetrus kappus (kapschtas) no jauna eetàffijis un eefwehtijis, prohti Lohnu kappus, Kalna krohga, Smilfchu krohga un Balloschu kappus. Schohs Balloschu kappus Pantenius few par duffas weetinu bij noredsejis. Sefchus no faweem behrnineem winsch tè ar karstahm affarahm guldinaja, un nu pats tè dufs pee faweem firdemihlakeem, no draudses mihligahm rohkahm un affarahm pagohdinahts un jauki apfohpts.

Pantenius sawu mihlu Annes basnizu arri labbi apgahdajis. Wahdaja ka basnizu pahrtajija, jauki ismahleja un apfeltija, un falaffija no draudses dahwanahm

200 rubelus, par ko jaunu it jauku altara bildi Wahzsemme no daktera Koeberra meitas likke mahleht, lihds ar ohtru masaku altara bildi, ko Eggin kungs mahlejis par 70 rubeteem, ko pats wairs ne dabbuja redseht, un ko schinnis deenâs no jauna ispuschkotâ un apseltitâ altari eelikkuschi. Pantenius likke wezzus bikts krehslus basnizâ isahrđiht; jo tas par labbu gan ne bija, ka deewa: galdneeki pa pahreem pee biktskrehfleem nahkuschi, schê fawus grehkus isfuhdsejuschi un grehku peedohschanu dabbutuschi, bikts krehslâ fawu mahru nolikke, un mahzitajam ar krihti nu bij strihpe us mellas tahpelites jawelk, lai warretu sasinnaht, zik to deewogaldneeku fwehtdeenâ hijuschi! Atkal zitti ar to basnizâ gresnojahs, ka tee wisseem redsoht naudu us altari mette, un atkal zitti baltu sudraba naudu usmettuschi, to basnizâ wiffas draudses preekschâ apmije! Tê gan derreja ta Kunga Kristus wahrds par Jerusalemes basnizu, Luth. 24, 1: „Mans nams irr weens luhgschanas nams, „bet juhs to padarrijuschi par slepkawas bedri.“ Pantenius tahdu nelabbu buhschanu isdsinne ahra, un draudsei nu bij janahk mahzitaja nammâ peerakstitees un wiffi deewagaldneeki nu eet pee pascha Deewa altara fawus grehkus weenâ muttê un sirdi isfuhdseht, it kâ mehs Deewa preekschâ wiffi lihds grehzineeki effam, un tik ween zaur weenu un to paschu Kungu un Pestitaju wiffi lihds grehku peedohschanu warram eemantohht. Wehl winnam bij darbs ar tahdeem, kas Deewa nammâ gohdigi ne darrija, un schinni leelâ draudse bij tahdu it papillam! Tahdus aplamneekus winsch dikti norahje, un ar gaddeem nu palikke wiffi tik rahmi, klussi un tahdi usmannigi un teizami Deewa wahrda klauſitaji,

ka mahzitajam irr preeks Deewa wahrdus fluddinaht un fawu swehtu darbu strahdaht. Itfwehtdeenâs basniza irr kâ peebahsta, un tatschu nekas tur ne noteek zitteem par peedaussichanu.

Dasch gruhstums Pantenium wehl bij jazeesch zaur to, ka mahzitaja namâs bija fagruiâs, un par leelu naudu nu pascham bij jaihre namâs kur dsihwoht. Ar Deewa passigu pehz kahdeem gaddeem dabbuta to leelu muhra nammu, kur taggad lauku mahzitajs mahjo.

Kâ gan spehtu jums, mihtla draudse! wissu to istelkt, kô Pantenius, tahds wihrs ar tahdu sirds un garra spehku no Deewa puschkohts, pee jums pastrahdajis tannis 14 gaddos, kurrôs Deews tam nowehleja pee jums darbotees. Juhs, kas juhs lihds ar winnu essat baudijuschî un zeetuschî wiffas labbas un launas deenas, juhs, kurreem peederreja winna sweedri, winna no: puhschana, it kâ winna sirds un rohka, juhs to wissu labbaki sinnaseet, ne kâ es to sinnu, kas winnam gan esmu bijis draugs, bet til ween trihs mehneschus par ammata beedri pee schihs Annes basnizas. Skohlâs buhdami gan essam abbi weenâ istabâ kohpâ mahjojuschî, bet pehz Deews ilkattu sawâ weetâ ihpaschî nolikke. Weidsoht mihtais Deews muhs gan atkal kohpâ fawedde, un swehtâ preekâ un sirsnigâ mihlestitâ weenprahtigi pee weena tihtla sawas rohkas likkam, Pehteram un winna beedreem lihdsigi labpraht gribbedami kahdu baggatu lohmu wilkt zilweku dwehfeles sweijodami. Bet tē patâ Rungs un Deews muhs atkal ischlihre, winnu, to ustizzigo kalpu, kas schinni muhschâ pee masuma til ustizzigs bijis, nu eezeldams tur pahr dauds! Gan ne leedsu winnam tahdu nopelnitu gohda maksu, tomehr

gruhti man gan bija, no tahda drauga un ammata beedra fchirtees. Ja nu Pantenius mannim buhs ne peemirstams, zit dauds wairak winsch un winna swehtas mahzibas un labbi darbi, jums, winna drauses lohze; teem, peeminneschanâ paliks; un ja es winnu ta us; teizu un par to sirdi preezajohs, ka juhs sawu nelaiiki ta mihlejeet un pagohdinajeet, zit dauds wairak tas jums buhs par preeku bijis, ka augstiteizamais Kungs un Keisers juhsu mihta ganna kruhtis puschkojis ar tahdu selta kehdi un selta krustu, un ta winnu pagohdinajis preeksch zilwekeem, it ka pats Deews winnam to gohda krohni tur buhs schezza dahwinajis, kas pehz apustula wahrdeem tam irr gaidams, kas tizzibu un mihlestibu irr turrejis un to labbu zihnischanu irr zihnijees. (2 Tim. 4, 7.8.)

Seefcham, ta bija labba un ir leela zihnischana, ko Pantenius te pee jums un preeksch jums irr zihnijees. Effect paschi redsejusch, zit daschas affaras winsch par juhsu grehteem, ka arri par juhsu behdahm un gruhtibahm irr noraudajees juhs norahdams jeb eepreezinadams. Effect redsejusch, ka Pantenius pee wissa, ko ween darrija un runnaja, wissu sawu sirdi, meefas un garra spehkus klastu peelikke! Arri sinneet, ka, jebfchu Deews winnu gan bija swehtijis ar it teizamu mihtu laulatu draugu, ko no sirds mihleja, un trihs mihti behrnini winnam par sirds preeku gan auge, tatschu Deews winnam arri feschus behrninus ar nahwi panehme, kas winnam dikti pee sirds kehrahs, un par ko winsch daschu reisi juhsu preekschâ irr noraudajees.

Pats beidsamais darbs, kas wairak ne ka gaddu wissadu galwas grohsischanu un gruhtumu winnam darrija, bij schis, kad wianna ammata beedris un wespera

mahzitajs Boergers nomirre, un nu ta pilsehta draudse bij janofskirr no lauka draudses un jauns mahzitajs bij jaazina. Pantenius, 13 gaddus ar fawu ammata beedri fadsihwojis, bij noredsejis, zil nelabbi tas bija, tiklabb abbeem mahzitajeem ka arri abbaam draudsehm, ka schihs ne bija atschkirtas. Pilsehtneeki tiklabb ka lauzineeki gahje schodeen pee schi, rihtu atkal pee ohtra mahzitaja, ka katram prahta schahwahs; schogadd tur rejahs pee Boergera, zitta godda atkal pee Pantenius, un ir scho atkal atstahje, ja ne patikke, ka schis tohs norahje, fur nelabbi darrijufchi. Ja weens mahzitajs fahdas wainas labbad ne warreja peenemt un ne pee: nehme, tad gahje tudal pee ohtra un mekleja, gudraki palikkufchi, to peewilt ar zittadu teifschanu. Nei weenam, nei ohtram gannam bij faws ihpats gannamais pulks, kas winnam bij sinname un winna rohkas no: dohts. Mahziht gan mahzija abbi, bet arri tohs ganniht un pahr wiffahm leetahm gahdaht un sinnaht, ka labbam gannam ar fawahm awim peenahkaks darriht un arri no firds labpraht darra, to ne spehje pilnigi nei weens, nei ohtrs. Kad tiklai leelums bij padarrihts, tad bij japaleek ar meeru. Pantenius pats schehlodas mees daschdeen teize: „es tik ta pa wirfu grabbsiu, kas paleek — tas paleek!“ — Ka gahje pa drehst-kambari — — Bet ko peeminneht to, kas Deewam schehl gohdam un neweenam par labbu ne bija!! Bija aprasta un wezza leeta, tapehje ne warreja tik ahtri us labbu pahrtaisiht, un ta palikke famehr wezzais Boergers nomirre Gta November deena 1847. Tad Pantenius no Zelgawas Nahts luhgts, taisijahs scho wezzu nelabbu buhschanu pahrtaisiht. Nu bij galwas lausifchanas un

rakstifšanas deesgan. Sarunnajahs ar jauno mahzita-
 taju, ko Rahts bija nodohmajis aizinaht; basnizas
 teefa to leetu pahrluhkoja, augstas teefas Pehterburga
 to apstiprinaja un eetaisija ta: Jaunais mahzitajs lai
 ne effoht wairs par wesperi jeb rihta-mahzitaja kalpu,
 ta lihds schim bijis, bet lai nu effoht pawiffam ar sawu
 ammatu un draudsi no ta atschkirts un us sawu paschu
 rohku. Tikween basniza lai abbi kohpa strahdajoh, tapeh-
 z ta tee deewagaldneeki no abbahm draudschm it-
 fwehtdeenas kohpa pee weena galda eijoh. Rihta mah-
 zitajam atschlihe un peedallija wiffu leelu lauku draudsi
 un winsch nu irr par „Zelgawas lauku draudses
 mahzitaju.“ Wesperis nu palizzis par „Zelgawas
 Latweefchu pilsehta mahzitaju“ un schim pee-
 dallija wiffus tohs Latweefchus, kas pascha pilsehta, ahrs-
 pilsehta un us pilsehta grunts un rohbescheem mahjo,
 woi arri tikkai us ihfu laiku sche pilsehta eenahkufchi,
 lihds ar wiffseem kas pee Rahtsmuischas peederr. Ta
 nu ikkatrai draudsei irr saws sinnams mahzitajs, pee
 ta tai wiffas sawas waijadsibas zeeti buhs turretees,
 un atkal ikkatram mahzitajam sawa ihpascha draudse,
 par kurru tas nu lai sinn un gahda, ta kristigam dweh-
 feles gannam peenahkabs no firds darriht. Abbeem
 mahzitajeem, weenam ir ohtram, nu arri buhs wairaf
 waltas un leelaka patifschana wiffu sawu spehku un firdi
 nodoht pee sawas paschas draudses kalposchanas; jo
 ikkatram zilwetam firds jaw wairaf nessahs us saweem
 peederrigeem, ne ta us fweeschineekeem, ko ne pasihst.
 Un derrehts gans par fweeschahm awim, kas winnam
 ihsti ne peederr un irr no zittas kuhst, mas ko behda,
 un ir tahs awis winna balsi ne pasihst un tapeh-
 z winna

balſi ne klaufa, kà Kunga Jesus pats fazzijis! — Warr
 buht ſchi jauna eetaiffſchana dascham ne patihl, kas ar
 wezzo nelabbu kuhſchanu bij apraddis, un labprakt ne
 otſtahj no tehwu tehwu pehdahm, jebſchu tahs ir us
 labbu ne wadditu; tatschu abbas draudſes bij ar meeru
 un kà prahtha un gohda laudis padewahs, nei wahrdinu
 prettim runnadami, un ir jauno mahzitaju fanehme un
 usnehme or lehnpraktibu un kriſtigu mihleſtibu, tà kà
 ſchis ar ſwehtu preeku un ſirds pateiffſchanu it no ſirds
 ſawu jaunu ammatu warreja usnemt un ſahlt pee tah:
 das draudſes kalpoht. — Ar laiku wiſſi lihds dabbuhs
 paſiht, zif gudri un labbi angſtas teefas un baſnis
 zas apgahdataji darrijuſchi, ka nu abbas draudſes un
 abbi mahzitaji tà pawiffam irr iefchirti, un tàpat wiſ:
 fàs leesàs nu taps darrihts, kà muhsu Jelgawas Wahju
 baſnizà no teefahm fennaſ jaw irr pahetaiffhts un wiſ:
 feem par labbu irr israhdiſees. Jo ſakkait paſchi: kahds
 labbums gan irr tahdai faimei un ir faimneekam, kur
 kahdàs mahjàs diwi faimneeki par ſinnatajeem un waldi:
 neekem irr likti, un faimei irr waffas un brihw eet un
 turretees pee weena un ohtra kà gribb, un klauffht ſcho:
 deen ſchim, riht atkal ohtram? Dſihwe apnihtſt faim:
 neekem ir faimei, un pee mahju gohdigas aplohpſchanaſ
 nei weens, nei ohtrs faimneeks it no ſirds ne gribb nedſ
 arri ſpehj ihſti preeſpeeſtees. Deewam japateiz, ja tit
 ne nihtſt wiſſas mahjas un dauds maſ pa wezzam paleek
 kà bijuſchas. Jaunas ehlas tahdi faimneeki gan ne zels
 un druwas zittus ſuhdus kà ween zihruſu, ſuhdus arri
 ne dabbuhs redſeht. Tàpat tas lihds ſchim bij bijis
 ar ſchihm diwahm draudſehm. Mihlais Pantenius
 gan dikti publejahs un it no wiſſas ſirds ſawu ammatu

tohpe, tomehr daudskahrt lohti par to schehlojabs, ka ne
 warroht un ne warroht wissu pareisi isdarriht un sawu
 lauku draudsi ne buht ne spehjoht apmekleht, tadeht ka
 ar pilsehtneekeem muhschiga darrischana effoht. Tapeh3
 nu arri lohti preezajabs, kad schohs no winna atschkibre.
 Jaw bija isgudrojis wiffadas leetas, ko sawai lauku
 draudsei par labbu gribbeja sahkt un darriht — bet
 redsi! „muhsu dohmas ne irr Deewa dohmas, un muhsu
 „zeffi ne irr winna zeffi!“ Par gohda maksu, ka Pan-
 tenius tahdu paleekamu labbumu abbaht draudschin un
 abbeem mahzitajeem bij gahdajis un eetaifijis, fwehtais
 Deews un Tehws winnu atajinaja no sawa gruhsta gohda
 darba, un nolikke winnu leelata jo labba draudse, tanni
 draudsiwa to fwehtu! Ar saweem leeleem ammata dar-
 beem sawa meesa ta bija nopuhleees, ka schim pufsmub-
 scha zilwekam jaw firma galwa un meesa wahja bija palit-
 kuse, un tapeh3 winnam ne leedse doht pilsehta mahzitaju
 par paligu, jebsehu draudses bij atschkirtas; jo par daudsi
 bija nopuhleees tannis pufschtrös gaddös, kad Boergers
 bija nomirris, un Pantenius nu weens pats abbas
 draudses apkohpe un waldija. Schinni gruhsta darba
 laika arri wehl nikna Kolera fehriga Deewam schehl
 muhsu pilsehta ar tahdu breefmigu pohsta spehku nabba;
 gus laudis schnaugdama noschnaudse, ka no Latweescheem
 ween diwisimts feschdesmit un trihs pilsehta nomirre,
 kas basnizas grahmata farakstiti. Bet zil dasch tahda
 breefmiga fehriga laika ne buht ne buhs peemeldehts un
 usrakstihhts! Ir no lauku draudses ar scho fehrigu ais-
 gahje weens simts un tschetredesmit peezi. Tad nu ware
 saprast, kahdas behdas un kahdu gruhstu darbu Pante-
 nius redsejis ar flimmeem pilsehta un us laukeem! Ne

warreja wairs eespeht pee wisseem street, kas pehz winna kleeedse. Ir paschom fchi nitna fehriga uskritte, un jebfchu draudses kleeegschana un luhgshanas Deewa aufis gan eespeedahs, un tas Kungs winnu isglahbe no tahdas nahwes, tad tatschu fchi gulta un tahds breefmas taifs Panteniu lohti nowahrdsinaja. Jaunais pilfehtha mahzitajs gan steidsahs paligâ nahkt, atstahje fawu draudsi un preeksch Leeldeenas swehtkeem jaw atnahze, jebfchu schinni ammatâ wehl ne bija eezelts; jo fawu firdsdraugu ne gribbeja pamest paschâ leetâ darba laikâ bes paliga. Nu weeglaki gan bija, us Jahneem gan taifjahs eet us juhru masgatees un tâ jaunu meesas spehku mantoht. Bet lâ lohks, kas par dauds tohp fawilhts, ne warr ilgi zeest, bet tam jaluhst puscham, tâ arri Pantenius par dauds jaw bija nomohzichts tappis. Jaunôs Jahnds spreddiki wehl teizis par swehtu norahschanu un draufmu wisseem deedelneekem, wasankeem, flinkeem, kahrumneekem, neschlihsstneekem, dschrajeem un tahdeem, kas ar tahdu dschwoschenu paschi nabba: dsibâ, laizigâ un garrigâ pohstâ eestrehjuschi, un wehl arri kahdu flimmo apmeklejis, tad pakritte pats gultâ no karstuma fehrigas fagrahhts. Zeeti ween gulleja, ar muldeschenu ween muldeja. Ir no winna murgeem warreja pasiht, us ko fchi wihra firds un dwehsele wifs: wairak neffahs, un ka wifs winna gars un prahts swehtam ammatam ween peederreja. Gulleht gan ne ko ne gulleja, atmohdâ arri ne bija, tatschu runnaja murgôs weenumehr, un zittus wahr dus ne dewe dsirdeht, lâ ween teize stiprus spreddikus, luhdse Deewu, skaitija pahtarus, dsheedaja swehtas dsееfmas, un runnaja ar draudsi, bet pehz kad atmohdahs, it ne ko wairs ne

sinnaja, ko bij runnajas. Eè derr ar Jesu fazzicht:
 Matt. 12, 34. 35. „No tahs firde pilnibas runna ta
 „mutte; tapeh3 lab3 zilweks no labbas firde mantas
 „isdohd ko labbu, bet weens nitns zilweks no launas
 „mantas isdohd launu!“ — Ar kahdu leelu firde mih-
 lestibu un gudru sinnu mihlo Panteniu kohpe un apkohpe
 firde mihlais laulahts draugs, zitti draugi un gudree
 daktari, un ko ween zilweta spehks un sapraschana ees-
 spehje, to deenâ un nakri gahdaja un darrija, grib-
 bedami tahdu wihru no nahwes ehnas scho reisi wehl
 isglahbt. Gan arri basnizâ un mahjâs tuhktoschi un
 atkal tuhktoschi augstee un semmee laudis par Pan-
 teniu Deewu luhdse ar karstahm affarahm un leelu
 brehkschânu kleezdami. Gan arri tâ rahdijahs, ka peh3
 kahdahm diwidemit deenahm palikschohht labbaki un
 pilfehtâ wiffi jaw atkal lihgsmi palikke. „Bet zil neis:
 „mannijamas irr ta Kunga teefas un neisdibbinajami
 „winna zetti; jeb kusch irr pasinnis tâ Kunga prahtu!
 „Senn deenahm winna dwehsele jaw patikke tam Kun-
 „gam, tapeh3 winsch gan steidsees ar winnu no schih3
 „pafales!“ Karstuma gullas nitnums gan likkâhs buht
 atstahjees no winna, un Pantenius nu gulleja 3 deenas
 zeetâ meegâ, un wiffi Deewu par to teize. Tizzeja, ja
 atmohdisees, tad buhs dschwotajs — bet ne ka! Bija
 meegs, kas tai3ijahs palikt par muhschigu duffu. A si o tâ
 Juhli deenâ, wakkârâ, lihds ar mihlu fauli isdusse
 winna azzu gaischums! Nismigge faldi un rahmi, kâ
 strahdneeks, kas deenas karstumu un nastu neffis, no
 falda meega mihligi tohp midsinahts. Patlabban faules
 starri un jauka wakkara blahsma ispuschkoja debbeschus
 ar feltu un purpuru, it kâ gribbedami pagohdinahht schi

Deewa wihna kalna strahdneeka ee-eefchanu, to tas Kungs nu bij aizinajis pee fewim, lai bauda par gohda maksu fchohs Jesus wahrdus: Matt. 25, 23. „San labbi, „tu gohdigs un ustizzigs kalps! Tu effi pee masuma „peetizzigs bijis, es eezelfchu tew pahr dauds, ee-eij „tawo Kunga preekâ!“ —

Tâ, mihla Jelgawas draudse! taws Pantenius 14 gaddus un 5 mehneschus tewim irr kalpojis, tewim par labbu dsihwojis, lihds ar tewim preezajees un noraudajees, kâ jaw ustizzigs draugs, un ar agru nahwi nomirris, jo leels wezzums wehl nekahds winnam ne bij. Wehl ilgi buhtu warrejis jumâ par firds preeku un fwehtibu darbotees, ja patâ Deews winnu ne buhtu tif agri no fawa gruhâ darba atazinajis un mihlu meeru winnam dahwinajis.

Tawas affaras, mihla draudse, wehl taggad papillam birst par winna aiseefchanu! Wehl dsirdam draudsi waidoht: „At! mans galwineeks man irr panemts un „es esmu palikkufe kâ atraitne! At, muhsu tehws irr „panemts, un mehâ kâ bahrenischi ne effam eepreezina- „jami! Muhsu draugs nahwes ehna pakrittis un muhsu „firds preeks suddis. Tas Kungs muhsu gannu irr fittis, „nu effam paklhduschas awis! At, tahs druwâs strahd- „neeks un fehjejs naw wairs, un nu tas tihrumâs paliks „bes augkeem, un nikna sahle to atkal pahrnemts!“ — Tâ waida fehè, tâ tur; tâ pilsehtâ, tâ us laukeem!

Bet draudse! to zittu tu gribbejufe gaidiht un zereht? Taws tehws, taws gans, taws draugs, it kâ wiffi winna beedri, bija tif ween fehjejs. Tas strahda sawu semmi, apfehj to ar augligu fehlu, tad peekuffis eet mahjâs atpuhstees no deenas nastas un karstuma.

Druwu nodewis fawa Kunga rohtas, kas lai to nu
 audsina, tad winna kalps wakkara nahk mahjas. —
 Draudse! tawa sirds irr ta druwa, tawa dwehsele irr
 tas tihrumis, ta Kunga Kristus kalps bija schis taws
 Panteniuss! un tawas affaras rahda un leezina deewis-
 gan, zit labbi winsch druwu lohpis un Deewa wahrda
 fehlu fehjis. Pats effi redsejis, zit lohiti no sawas
 darbofchanas bija peekuffis. Tapedz Deews, tas Kungs
 tahs druwas, to irr fauzis pee meera eet, un to duffas
 weetu winnam dewis. Tawa mihlestiba, kas tawas
 affaru lahstis atspihd, un tawa sirds pateifschana, kas
 redsama no taweem pulku krohnischeem un no tawahm
 dahwanahm, ar to tu winna kappu weetu apzeeni, ta
 leezina, ta schis Deewa kalps pee jums welti ne irr
 strahdajis, arri labba semine fehjis. Jarw fehli dihgst,
 un schis juhfu mihlestibas affaru lectutinsch scho fehju
 flazzinahs ta, ta labbi augli gaidami. Ta jerrejam!
 Un ja tu, draudse, tahdus auglus isaudsinasi un pa-
 teesi schim tawam strahdneekam dohti redseht, tad effi
 reizama druwa, kas sawa strahdneeka sweedrus gohdam
 atmakfa. Lai tad meera kambards eegahjis, tohs ar
 preeku tur bauba. Winnu mihlodams ne faunojees
 wairs, ta winsch us to turpu aisgahjis, bet falki laip-
 nigi: Duffi, duffi mihlakais no sawas taisnas darbo-
 fchanas! Sohlam rewim doht baudiht baggatus auglus
 tawas labbas kalposchanas pee muhsu tizzibas!

Behdu wehstis no Zelgawas.

Wallu mallâs taggad plahwejs trinn iskaptu, ee-eet
 plawâ un nozehrt seedu piinu sahli, ir paschu jaukaku
 pukki ne scebulo. Pehz kahdahm deenahm, kad sawih-
 tuse, meitas un feewas klahht, un apkohpj to dseedada-
 mas un ar pukku krohnischeem ispuschkotas. Kad gatta-
 was, tad atkal wihrischli peebranz, fakrauj wesumâ un
 blakkam eedami nowedd us schuhni; bet meitas pawadda
 to ar dseefmahm un lihgoschanu pakkat staigadamas.
 Tapat notikke 12tâ Juhli deenâ pee mums gan arri,
 tomehr ne ar tahdu preeku, bet ar leelu noskumschanu!
 Jo kad plahwejs iskaptu trinn, jauki gan skann — bet
 kad nahwes engelis fahk triht, tad isbihstahs, fur ween
 dsird un tahlu atskann! Schinnis neddeias schis ne-
 labs plahwejs jaw daschu deenu bij apstahjees preeksch
 muhsu mihla rihta-mahzitaja un Zelgawas lauku drau-
 des dwehfeles ganna W. Pantenius durwim un
 sawu iskaptu sahjis triht. Gaskrehje lauschu pulks un
 fleegdams kleeedse un brehze, lai apschelohajs, lai wehl-
 pamett scho muhsu azzu-preeku; gan arri tâ rahdijahs,
 ka lizzees peeluhgtees un aigahje! Wet paschâ laikâ,
 kad jo drohschi palikkuschi, të atkal bija klahhtu un kluffi-
 nam noplahwe! Wet nu — ak sawu kleeegschanu, rau-
 daschanu un brehkschanu, kad Stâ Juhli mehnescha deenâ
 pawakkarâ wiffi basnizas tohrni swehtas raudu dseefmas
 sahze dseedahht un fluddinaht: „Muhsu Pantenius
 nomirris!“ Wiffas namma durwis atwehrahs, lau-
 dis isgahsahs ahra, un të nu notikke, ka praweets Jere-
 mias raksta 31tâ nod. 15tâ pant.: „brehkschana irr
 dsirdeta eeksch Ramas, schelofchana, rau-

daschana un dauds kaukchanas! Kaäle ne
 irr eepreezinajama!“ Augsti un baghati, wifswairaf semmi un nabbagi laudis kleeedse zits pehz sawa
 ganna, zits pehz sawa drauga, zits pehz tehwa un
 eeschehlotaja, apgahdataja un firds-preeka, kas nu tam
 panemts. Ne spehjam isteikt wiffus tohs gohda wahr-
 dus, ar ko mihibi, pateiziba un schehlums fcho wihru
 nosauze; nedf arri spehjim istahstiht wiffus tohs mi-
 lestibas darbus, ar ko laudis, pilfehntneeki kà laužineeki,
 fcho lihki pagohdinaja. — Swehtdeenās wakkarā jau-
 nais Latweeschu pilfehnta mahžitajs nowedde sawu ais-
 migguschu ammata beedri us Annes basnizu, bet bija
 mohkas kluht zaur lauschu pulku un eeksch basnizas.
 Kritte ar brehkschanu sahrkam wirsū, to skuhpstidami
 un glaudedami! firdis ne sinnaja waldbht sawā noskum-
 fchanā. Molikke swehta altara preekschā, un kad mah-
 žitajs ar Deewa wahrda spehku laudis bij eepreezinajis
 un apmeerinajis, tad jaw birre sahrkam wirsū pulkes
 un affaras kà smiltschu graudinu pulks kappā. Wiffu
 pirmdēen, wifswairaf abbās naktis, basniza bij kà pee-
 bahsta ar noskummuscheem draugeem; katram sawa swez-
 žite rohlā, wiffi dseedaja raudu dseefmas. — It kà piawā
 gaischā nakti pee ikkatras lappinas raffas lahsite karrā-
 jahs un mehnefcha un swaigsnu spohschums ikkatrā lahsite
 jauki atspihd — tā arri wiffās azzis affaras bij redsamās
 no 100 swežžitechm apseltitas. Us behrehm draudse patte
 ispuschkoja basnizu ar meijahm, wasku swežžehm, roh-
 schu un pulku krohnischeem, puschkeem un salkumu, un
 gohdigi dahrsneeki no dahrgeem seedu kohkeem sahrkam
 aplahrt istaisija saku buhdinu, pahrlēeku jauku. Us
 draudses luhgfschanu ir 2 behru dseefmas rakšids eespeede,

fo turplikkam dohsim lassih. Behru deenâ, 12tâ Juhl, us pufodeenas puffi, basniza fahzahs ar swehtu dseefmu Nr. 480. Tè nu bij 1000 balsis, kas bij nahkufchas, beidsamas labdeenas firdsmihlakam atdoht. Tè bij redsams: muischneeku, lungu, Wahzeeschu un Latweeschu pulks affarâs; ir 8 mahzitaji, kas tahda teizama beedra aiseeschanu lohti noschehloja. Swehta altara dseefmas nodseedaja Sallas draudses mahzitajs. Lihku spreddiki no kanzeles teize Jelgawas Latweeschu draudses mahzitajs un nelaika ammata beedris pee Annes basnizas. Ar swehtu preeku redsejis un usluhkojis tahs jaukas, baggatas mihlestibas parahdischanas, fo abbas draudses, ir pilsehtneeki tâpat kâ lauzineeki lihds ar wisseem kungeem schim Deewa wihna kalna strahdneekam dewe baudiht ar tahdu leelu raudaschanu un brehkschanu — tad pehz ta Runga Kristus swehteem wahrdeem Jahna grabmata 14tâ nodallâ 23schâ pant. isdewe scho spreddiki: „Ja juh s winnu pateefi mihlejufchi, tad nu turrait winna wahrdu!“ Jsteize 1) par fo schis muhsu Pantenius tahdu mihlestibu bij pelnijis; prohti par to, ka winsch bijis ne ween fawâ paschâ nammâ teizams deewabihjigs wihrs, bet wisswairak arri Deewa nammâ pats teizams un ihstis mahzitajs un draudsei pateefi gans, un wiffas Latweeschu tautas mihlotajs un winnas wallodas leels kohpejs. Tè bij papillam leela flawa winnam jaleef, un tahs baggatas affaras, kas isbirre augsteem un semmeem to dsiridoht un to peeminnoht, tahs isdewe swehtu un stipru leezibu, ka tahdus leelus gohda wahrdus ne par neeku, bet pateefi bij pelnijees. Wet jo leelu mihlestibu ar tahdeem darbeem lauschu firdis bij pelnijees, jo stipri

arri mahzitajs ussauze laudis, lai nu 2) to pateefu
 fristigu mihlestibu aismigguscham gannam ne parahda
 ar afforahm un brehtschanu ween, bet ar to, ka nu lai
 eetu pateefi tã darriht un dsihwoht pehz teem Deewa
 wahrdeem un pehz tahm fwehtahm lihdsibahm un mah-
 zibahm, ko teem dewis dsirdeht. Lai nu fchi Deewa
 druwa, ko schis deewabihjigs strahdneeks un sehjejs til
 ruhpiigi 14 gaddus un ar tahdu leelu spehku un puh-
 linu isstrahdajis un apsehjis, lai nu pasarga un audsina
 fcho fwehtu Deewa wahrda fehku, un taifahs isdoht
 baggatus auglus eeksch Kristus Jesus. — Pehz spreddika
 arri Sallas draudses mahzitajs altara preekschã draudsi
 un behrineekus usrunnaja ar jaukeem Deewa wahrdeem,
 nelai ikim pateikdamo par sawu ustizzigu gannifchanu,
 spehzigu Deewa wahrdu fluddinaschanu un Kristus kal-
 pofchanu, un draudsei un peederrigeem eepreezinachanu
 isdewe par to, ka tahds Deewa wihrs teem nu atnemts,
 un janowedd duffas weetinã semmes flehpl. Pehz fweht-
 tischanas wahrdeem 8 mahzitaji, kas it tã wiffi bes
 kahdas luhgschanas un aizinachanas paschi bij fanah-
 kuschi, sahrkam nu peegahje klaht un affaras azzis no-
 nesse us lihku ratteem un nowedde gullamã weeta, kur
 peekuffis Deewa strahdneeks lai nu isdufs no sawas
 taifnas darboschanas. Dsihwibas wakkars gan ahtri
 winnam bij usnahjis. 43 gaddus tiffko nodsihwojis —
 tomeht wairaf schinni ihfã laikã bij darbojees un wairaf
 grubtummu redsejis, un wairaf fwehtu auglu isaudsina-
 jis, ne tã dauds jitti ilgds gaddds un ar sawu firmu
 galwu. Paschã kappu weeta Reschohtnes draudses mah-
 zitajs sirdis wiffseem sildija un wiffus lohti eepreezinaja
 ar jo derrigeem, teizameem un wehrã leekameem wahr-

deem par muhsu aismigguschu draugü un par Deewa
 walslibas mantoschanu zaur Jesu Kristu. Gan bija
 gabbals lihds kappeem, gan arri pahr uppi bij jazekahs,
 tomehr neisfraitams lauschu pulks sawu mihlu Panteniu
 pawaddija, un us kappeem wehl dauds wairak lauschu
 jaw gaidija un fanehme behrineekus ar jauku dseefmu,
 to us 4 balsim dseedaja. Eè nu beidsot no 1000
 rohlahm pukku puschkischi, smiltschu saujinas un affaras
 zitta par zittahm rittinajahs sahrkam wirsü kappâ, kamehr
 ta mihlaka drauga gultina ne bij wairis redsama, un ir
 bes schkippelehm tâ kaps aiswehrahs ar mihlestibas sih-
 mehnm peebehrts. Pateesi pelnita mihlestiba un pateiziba
 tâ til jauki tew apfeggusi ar tahdu gohda dekki! —
 Tâ midsinahs tad nu warri faldi duffeht! Jo sinnam:
 taws Pestitajs mohdinahs un sauks tewi pee fewim,
 tur fanemt to gohda frohni un maksu, to pee mums
 buhdams effi pelnijees sawâ labbâ Kristus zihnischana
 un darboschana.

R. Schulz,

Zelgawas Latweeschu pilsehta draudses mahitajs.

Behru = dseefmas.

Preeksch spreddika.

Meld. Al Jerusaleme mohdees.

Deews tu muhs it smaggi fittis! Al! nahwes snaudâ
 tas irr krittis, Ko mehs til gauschi mihlojam! Gan
 par agri muhs atstahje, Us ihsto tehwa semm' alogahje,
 Ko schè paturrecht kahrojam! Ta meesa faldi dufs, Wes

raifehm ittin kluff Deewa meera! Bet dwehfele, Ta
gawile Tur winnâ preeku pasaulê.

Debbefs Tehws! to gohda krohni Pasneedfi Win-
nam tur par lohni Par to fo Winsch schè strahdaja,
Muhfu dwehf'les kohpdams gruhti! Par Vestitaja
skaitu bruhti Zahs fataisihht Winsch gahdaja. Ka
Winsch neapnizzis Un ne kad peekuffis, Ar preeku
ween Tur steidsahs klahht, Kur tawu prahht' Tam
nahzahs kohpt un pastrahdaht.

Winsch schè neffis gruhtu nastu! Ka faldu duffu
tur atrastu, To gauschi luhdsam mihtais Deews! Lai
ar tawu debbefs saimi Winsch bauda nebeidsamu laimi!
At dohd jel muhscham angtootes Lai fehklai, fo Winsch
tê Ar aff'rahm isfehje. Gawiledams lai Winsch tur
plauj Un kohpâs krauj, — At debbefs Tehhtihht to
tam lauj'!

Beh; spreddika.

Weld. Dwehf'le, lihgsmojees ar weenu.

Birsteet, birsteet affarinas, Rittinajeet aumalam!
Bet peeminneet ka bes sinnas Deews ne leef krist mat-
tinam. Winna sinna ta arr bij, Ka tas gans til
preepefchi Schè no muhfû widdus gahje Un muhs
waimanâs atstahje.

Tehhtihht mihtais! tawi wahrdi, Ko tu mums tê
mahziji, Peemianâ mums paliks gahrdi Un ne sud-
muhschigi. Nahwe gan warr draugus schkirt; Mih-
lestiba ne warr mirt, Un fo zilweks labbu darra, Ne
ispohsta nahwes warra.

Duffi mihtais! nu Tew mohkas Sirdi wairs ne
skumdinahs! Duffi Deewa tehwa-rohtâs, Kamehr

winsch Lew mohdinahs! Mihilstibas walstiba Jauna
buhš ta derriba, Ko nebeidsamu tad fahksim, Kad pee
Deewa mehs fanahksim.

Là kà saule mahzitaji Spihdehs debbes walstiba;
Laisna zella rahditaji Là kà swaigsnes muhschiba. Ko
schè fehjuschi, tur plaus, Sawas kohpinas fakraus.
Kas schè sehdamš aff'ras lehjis, Tas tur tiks bes galla
fmehtis.

A. Leitan.

Jelgawas Patweeschu lauku draudses waima-
nas pehz sawa mihla nelaiķa mahzitaja

W. Pantenins.

Weld. At sabdi waidi schinnis laikos.

1.

Deewš Kungš muhs bahrgi pahrbaudijis
Ar grubtahm firschu wainmanahm,
Mums tahdas behdas peesuhtijis,
Kur afforas plubst aumalam; —
At muhsu mihlais mahzitajs —
Nu kappā dufs. — ta newa wairs!

2.

Kas scheid mums Deewa wahrdu schja
Tik ruhpiģi un tizzigi,
Kas muhsu firschu wahrtis lehja
La Kunga Jesus affini,
Kas dauds, dauds gar mums puhlejees, —
Irr nahwes meegā aišmidsees!

3.

Tu Deewš to biji ispuschkojis
Ar krahšnahm garra dahwanahm,

Ar mihlestibu isgresnojis,
 Ar tizzibinas leesminahm,
 Ar gaischu praht' un gudribu —
 Mums Latweescheem par waddonu.

4.

Zik dedsig's tas bij Jesus pehdas,
 Zik ruhpigs swehta ammatâ,
 Kahds shehlig's katram, kas bij behdas,
 Kahds laipnigs, mihlig's prahtinâ.
 Tehws bija winsch preeksch bahrineem,
 Un glahbejs behdas krittuscheem.

5.

Kur nu tee stipree, bahrgee wahrdi,
 Kas rahtin rahje alloschus,
 Kur nu tee mihlee, saldee wahrdi,
 Kas preezinaja behdigus?
 Ta bals's mums scheid wairs ne skannehs,
 Uk bahrini nu effam meh's!

6.

Ar kahdu ihpaschigu preeku
 Winsch kohpe muhsu behrninus,
 Zik lungus luhdsch's winsch pahrleeku,
 Zik atkal paschus wezzakus,
 Lihds kamehr skoblas dabbuja;
 Zik publina tas maksaja!

7.

Schi winna leela mihlestiba
 Mums paliks muhscham peeminna.
 Lai Deewa Kunga shehlastiba
 Tam baggati to atmaksa,
 Ka lihds ar swehtu tizzibu
 Mums eedewe ir gudribu.

8.

Tâ bijam pilnam aplaimoti,
 Ka ne bij mums nu sehrotees;

Dohd debbesz Zehws, to luhdsam lohti,
 Tai sehklai felt un saknotees,
 Ko winsch scheid skohlâs, basnizâ
 Irr sehjis swehtâ zerribâ.

9.

Nu tad tu mihlais draugs un tehtih t,
 Duff' saldi dsestrâ kappinâ!
 Tu Kungs un Deews to gribbi swehtih t,
 Tur winn'pufs saules, muhschibâ,
 Par wissu, ko scheid puhlejees,
 Muhs gaismâ wesdams zihnijees.

10.

Mehs tizzam Kungs, ka tu tam dohfi
 To frohni tawas gohdibas,
 Tu winna dwehsel' aplaimosi
 Eeksch tawas debbesz draudsibas;
 Winsch tizzibu irr fargajis,
 Lihds tas schè tezzcht pabeidsis.

11.

Tu Deews tur winnam likfi spihdeht,
 It là tai spohschai saulitei;
 Schè drihs wehl warram grehtôs flihdeht,
 Tur meers irr winna dwehselei;
 Tas sehjis dauds schè affaras,
 Nu plaus tur pilnam lihgsmitas.

Ta'nelaika gars us fawu draudsi.

Weld. Deews kungs irr muhsu stipra pils.

1.

Kam masais pulzin behdajees,
 Kam behdajees tif lohti;
 Kam mannis dehl tà schrojees,
 Tu sinni taf un prohti,
 Ka Deews, kad debbesis

Un semmi raddijis,
 No tewis padohmu
 Gan newaid prassijis;
 Winsch darrij's kà tam fizzees.

2.

Zeek augstakas tahs debbesis
 Par semmi Deews irr lizzis,
 Tàpatt irr wiinna nodohms wiss,
 Par tawu augstak's fizzis.
 Schè debbes's walsstibà,
 Schè swehtu beedribà,
 Nu esnu panahzis,
 Vehz ka tur tezzejis:
 To Kungu Jesu Kristu.

3.

Par tawu leelu mihlibu
 Dauds pateizibas dohdu,
 Par katru spohschu affaru,
 Kas birre man par gohdu;
 Par krobneem, puffitehm,
 Par spohschahm swezzitehm,
 Par saldahm dseesminahm
 Un wissahm dahwanahm,
 Ko kappà lihds man bewaht.

4.

Bet masais pulzin ne bihstees!
 Tu Deewa, Tehwa rohkas.
 Til sawam Jesum pecturrees
 Kad firds tew behdàs lohkas;
 Uk wiinna mihliba
 Irr neisteizama;
 Ta nahwes skundinu
 Tew darrihs preezigu.
 Us to lai Deews tew palihds!

Kahnberg no Wolgundes.

Sawam mihtam dwehseles gannam
B. Pantenius.

Weld. Deewo muhsu Tehwo eefsch debbestim.

1.

Bahrgs pehrkons muhs sadausija;
 Un leelās behdās waddija!
 Mums mihsu tehwo atnehme,
 Kaš mihsodams muhs apkohpe,
 Un behdās wahfis fahseja,
 Tais Jesus aff'nis eelehja.

2.

Ne ween tohs wezzus mahzija,
 Zr bebraus farsti mihleja;
 Kā labbais tehws tohs apkohpis,
 Un skohlas draudsē stahdijis:
 Zik publi' tas tam maksaja,
 Winsch mant' un speht' ne taupija.

3.

Sesch' skohlas draudsē eesehle,
 Zik gruhti tahs tam eesehle.
 Bet Deewu luhgdams pulejahs,
 Ar Deewa wahrdeem darbojahs;
 Best behrnus debbests walslibā,
 Tur flaweht Deewu lihgslibā.

4.

Al nu tik taggad atmohstam,
 Zik gauschi tewi mihlejam!
 Al tehtiht firds mums puschu luhst!
 Par waigeem aff'ras straumehm pluhst,
 Mums firds tik pilna stummibās,
 Kā lihds eet kappā mihlibās.

5.

Gan daschi prett tew pajehlahs,
 Pahr tamu mahzib' dusmojahs;
 Tee trakkuli lai apdohma
 Woi klahjahs tà, kad pahrdohma?
 Buhst mahzibai tee klausij'schi,
 Woi buht' til dsitti grimmuschy?

6.

Deems tew to gudrib' webleja,
 Kà sems un augsts tew zecnija:
 Taws padohms weenig' gruntejahs
 Us tam, lai fungi publejahs,
 To Latwju tautu gaismâ west,
 No skohlahm mahzib' ne ismest.

7.

Tew Keisers krukhtis puschkoja,
 To selta krustu schinkoja,
 Par wolti tas jaw ne bij tew'
 Ko augstais Keisers dew' no sew'.
 Par gobda sibmi weblejis,
 Ko tu no winna pelnijië.

8.

Tu wisseem numis palihdsejt,
 Ar Deewa wahrdeem swehtiji,
 Gan nostkummuschy noqahje
 Un tawâ preekschâ nostahje;
 Wet tawi wahrdi stiproja,
 Ka meeru firdi mannija.

9.

Wiswairak tu tohs grubtdeemus,
 Til labb' kà sawus behrminus,
 Ar labbu prahtu klausiji,
 Par winneem labbi gahdaji:
 Pasmeedams winnus usnehmi,
 Nereenu no sew' ne stubmi.

10.

Zr taggad daschus pawabdi,
 Us labbu zekku pamatti,
 Gan gaidij' no tew' paliga;
 Bet nu to firds irr behdiga.
 Tas wiss irr labb, fo Deems patb darr',
 Neweens prett winnu kurneht warr.

11.

Ut! zil tad aff'ras flazzija,
 Kad jaw tai walk'ra dsirdeja,
 Ka tobrna pulksten' skanneja;
 Zkkatris par to prassija:
 Kas mirris, woi Panteniuss?
 Kas redsehs nu muhs bahrinuss!

12.

Tu pascha pilna stipruma
 Muhs otstabi scheid klaijuma,
 Deems ka weens dahrsneeks prohwebams
 Sew' weenu puffi noraudams;
 Tapat ir tew ismeklejis,
 Dee sew' eeksch preeka waddijis.

13.

Ut mihlais tehms Panteniuss!
 Jel dsirdi wehl muhs bahrinuss,
 No debbesim jel skatti wehl,
 Mums tewis lohti irraid scheid;
 Meh's waimanajam behdigi,
 Un firds mums noskumst pehdigi.

14.

Scheid gan nu effam schkirti meh's,
 To jaw mums darr' tas debbes's tehms;
 Bet tur meh's winna muhschiba
 Zr klusim atkal tuwiba,
 Schis Jesus muhsu Pestitajs,
 Tas irraid par to gahdatajs.

15.

Neweens scheid dsihwo muhschigi;
 Bet wisseem jaeet muddigi,
 Us winnu debbesß walsstibu,
 Kur Kristus zaur saw' mihlibu
 Muns wisseem irr sataisijis,
 Un sawu sehl' eekaisijis.

J. Weinberg.

No Bahrtas un Leitischeem.

Zif mehs par to mihlu W. Pantenius schehlojamees, lai paleel Tam, kas winnu pee sewis peenehmis, sinnamß. Winna waigu ar azzim ne redsejuschi, winna balsi ar auzim ne dsirdejuschi, to eemihlejam no winna raksteem, redsedami, to tif ruhpiigi ta Runga wihna kalnà strahdajam. Winna raksti un walloda awisès mums bij tif patihkami, ka ne buhtum apnikkuschi lassidami, kad winsch ween wiffus nummerus buhtu farakstijis. Mehs winnu noschelosim un gohdà peeminnesim, kamehr dsihwosim un awisès rohka nemsim. — Wehl zitti garriigi raksti: „Apzerrerschanahs par Ahbraämu,“ winna gohda peeminnu pafaulè paildsinahs. — Ir „Meetu grammatina“ lohti patihkama daudseem, laiku pakawejoht pulkà gohdigi pasmeetees.

Sawà laikà lassijam awisès wallodu pahr to, kas buhtu derrigaks awisès eeleckams? Muhsu mihlais W. Pantenius bija ustrahpijis. Winna rakstus buhs kà weena draudse, tà ir wiffa ta tauta mihlojusti. Un ja kahdi weenteeschi to buhtu par lihkomotaju, par wahedu puschkotaju faukuschi un turrejuschi,

tad tomehr paleek teefa, ta pasaulê wairak to, kas lihkumo un puschkojahs, ne kà to weenteesigu takka gahjeju. Wai! kas to Schmaugu, par ffohlmeistereem gahjeju, gohda mekletaju, bet ne veenahkuma darritaju! Kas to mamsellu Leidemann, kas to Luiskenu Smurgel!

Kohbs irr leels; winna mums dikti schehl! Luhdsamees, zeenigi un mihli mahjitaji, kurreem arri ta Garra dahwanas, kas nelaikim W. Pantenium bija, pildat scho rohbu; darrat, kà winsch zeenija darriht. Netikkumu un grehtus apraht, un tikkumu un deewabihjaschanu paslaweht ne ween fawâ kluffâ kambariti, bet laist klajumâ, likt awisès, tas dascham par fwehtibu derr; — lassifim ar patiffchanu, un tas wisseem fwehtisees.

Tad nu, ko luhguschî, paleekam zerribâ, un fawu mihli W. Panteniu paturram mihlestibâ; tizzedam!, „ko teem, kas Deewu mihl, wiffas lectas par labbu nah!“

Wehl par weenu, kas mums bijis firdsmihlfch, ne warram fawu schehlumu appakfch fewim ween paturrecht. Tas wisseem pasiffstams Herrmann Trey, kas Latweeschu draugu un winna pawaddonu apgahdaja — un par tik lehtu naudü. To ilgi noschehlojahm, noschehlofim un noschehlofim kamehr dsihwosim.

Wifspirmaf dabbujuschî sinnaht no scho firdsmihli albeeschanas isfauzamees, ko taggad aplufdami isfauzam: Deews, usnemmi winnu dwehfeles neissakkamds preekds; pildi mums fchohs rohbus un apmeerint un eepreezini winnu lohti behdigus pakkal palikkuschus firdsmihlus peederrigus! —

J. Bergmann, draudses ffohlmeisters.

Par peeminnu tam Stâ Zuhli 1849 aismiggu-
scham ihstam Latweeschu tautas draugam

W. Pantenius.

Kâ bahrgs pehrkons arri pee mums Wissemneekem
atstanneja ta sinna, ka mihlais, no mums wisseem augsti
zeenihts un gohdahts Latweeschu Tchwš un kohpejs
Pantenius nomirris! Ak, kas to buhtu dohma-
jis — ja, kas to arri warreja tizzeht, ka ta pateesi
effoht notizzis! Man pascham, kas schohs wahrduš
rakstu, prahts ne dewohs meerâ, kamehr dewohs us
Zelgawu, patš ar sawahm azzim to redseht. Un luhk',
tik. ko — tas bija 12tâ Zuhli deenâ — eebrauzu Zel-
gawâ eekschâ, tad jaw pulskieni no wissahm Zelgawas
Luttera basnijahm mannahm ausim fluddinaja: „Nihto
Tchwu Panteniu patlabban nefs ahra no tahs wee-
tinās, kur winsch 14 gaddus zaur' kaisijis to sehktu,
kas nefs auglus us muhschigu dschwofchānu!“ No rat-
teem islehzis pufstezzinus dewohs prohjam us basnizu,
kur atraddu, ka patlabban winnu zehle us lihka: wah-
geem! Nu man bij jatizz, woi gribbeju, woi ne grib-
beju; jo ka Pantenius effoht tai sahrkâ eekschâ, to man
leezinaja tahs ruhktas affaras, kas tur birre no dauds
tuhktofchahm azzim. Staigaju kâ apgeibis un nepasihts
tai leelai garvai rindei pawaddonu lihds no pilssehtas
ahra us Wallofchu kapsehtu, kur to mihlu Tchwu gul-
dinajam, un tur Winna faulsi meerâ duffehs lihds tai
deenai, kad nahks tas Kungs, kas katram atkhdsinahs
pehz winna darbeem. Un kahda alga tad Pantenium
tikš rohka par teem gruhhteem, gruhhteem sweedreem, ko
Winsch swihdis fawa Kunga un Meistersa wihna: kalnâ

strahdadams? Jelgawas Latweefchu draudse, tu to gan
 sinni jo labbi, kas Pantenius tewim bijis, un tu dees-
 gan warri leezibu doht pahr Winna darbeem. Pa welti
 gan ne skanneja wis tee wahrdi, ko tanni behru: deenā
 no daschas muttes dsirdeju: „Ja tewim kahda kibbele
 gaddijahs preekschā, kur ne mas ne sinnaji, kà zauri
 tikt, — ja tewim ne sinn kahdas behdas mahzahs
 wirsū — kad tik to dabbuti isfuhdseht Pantenium, tad
 biji drohsch, Winsch tewi tā atswabbinaja, ka skaidri
 bij jabrihnahs.“ — To gaischaku leezibu pahr Winna
 publinu pee fawas draudses dohd tahs fefchas skohlas,
 ko Winsch eezehlis un isgahdajis ar leelu publinu un
 dauds, dauds firdsehtus pee scha darba pazeesdams. Ak,
 us lauschu apgaismoschanu Winna tehwa: sirds pahr-
 leeku neffahs. Paschā fawa ammata eefahkumā Winsch
 us to ween dohmaja, skohlas zelt, un to man skaidri
 apleezina Winna pascha grahmata, ko 28tā Janwar
 1836 us man laide, un kur starp zitteem wahrdeem tā
 lassams: „ — Schim brihscham gan man skohlas truhkst.
 „Bet zihnijohs ar makti us tam, 3 skohlas schinni gaddā
 „mannā draudse eezelt. Tas milsu-wihrs Refawulaitu:
 „nawbijis *) gan irr mans prettineeks, bet fazzifchu:
 „Ja Deews ar mannim, ko warr man zilweki darriht.
 „Woi tad Deews ne paklausihs mannu firfnigu luhg:
 „schanu, mannim skohlas eewehleht. Nammu noplehst
 „masa leeta, nammu uszelt dauds publina. Par wehrgu
 „padarriht — masa leeta, bet wehrgu eezelt jeb ismah-
 „zigt, doht faprast kas irr brihw: buhschana, gruh-
 „ta leeta. Deews sinn, ardig fadschwosim to laiku, kur

*) Pahr scho milsu-wihru Refawulaitunawbijis paschalas
 sinnas atrohdahs Latw. Awises 1835 Nr. 23.

„Latweetis atsihs: nemahzihts, neismannigs brihw-wihrs
 „weeglakas deenas ne warr redseht, kà dsimtszilweks jeb
 „wehrgs.“ — Ak, ir paschas Latweeschu awises dees-
 gan to paschu leezibu dohd, kur Winsch weetu weetahm
 tihri kà aiskuffis runna pahr Latweeschu sfohlahm. —
 Zeligawas draudse! tewim ar fcho Tchwu leela, ne-
 aismaksajama manta sudduse un to tu patte labbaki
 sinni, ne kà es sweschineeks to prohtu aprakstih. Kà
 gaischi Winsch runnaja no kanzeles sawu spreddiki, itt
 kà pats ihstais dsillais Latweetis un til spehziigi, ka tai
 firdei waijadsetu buht no akmina, ko Winna wahrdi ne
 warretu kustinah. Pateesibu runnah un to teescham
 katram azzis fazziht, Winsch ne kad ne baidijahs un
 zaur to Winsch arri daschu reis to preeku fadsihwoja,
 ka wiltiba Winna preekschà behdse un dasch gan fleppe-
 nibà us Winna sohbus greese, bet ne ko wairak ne spehje.
 Un tahdi, kas Winnam bij kà prettineeki, tee Winnam jo
 tuwaki pee firds gulleja un par teem Winsch jo karstaki
 to debbes: Tchwu peesauze, kaut teem azzis atdarritu
 eeraudsiht to, kas pee winnu meera waijadsihs.

Ne ween sawai draudsei, bet wissai Latweeschu tautai
 Winsch bija mihsch un dahrgs. Kur Pantenius bij ko
 rakstijis, tur bij wehrts lassih. Pa teem 14 gaddeem,
 lamehr Pantenius bij Latweeschu awisem fainneeks,
 tahs awises pawissam jaunu spehku dabbujuschas. Rak-
 stitaji mohdahs ne ween us rakstischanu, bet arri us to,
 sawus rakstus kohpà stahdiht tã, ka Latweets tohs warr
 saprast un ka lassitajeem arri kas teek no tahs lassitah-
 nas. Tomehr fainneeka pascha raksti bij un palikke
 tas meistera darbs — to gohda: leezibu netweens Win-
 nam ne atraus. — Winsch rakstija ar weizigu spalwu

un skubbinaja kättru, kas ween ko pratte, Winnam paligã nahkt Latweefchu tautu apgaismocht. At, zik dandl labba Winsch wehl buhtu pastrahdajis, ja tas wihnakalna Kungs Winnu tik agri jaw ne buhtu aisfauzis pee duffeschanas. Daschas derrigas grahmatas, ko bij apnehmees mums par labbu gaismã laist, palikke tã, zitta wehl ne mas eefahkta. Klauset, ko Winsch grahmata, ko tanni 7ta Dezember 1846 mannim rakstijis, stahsta: „Esmu usnehmees taggad warren leesu darbu „or jauno Dalbas mahzltaju Kupffer; rakstam Latweefchu wallodã eine Deutsche Sprachlehre. Draugs! tur „irr galwai puhlinfch, ittin par ne-cebrauktu un saputtinatatu zellu pirmas pehdas dsiht, — Deems sinn — „woi tiksim gallã! Bet ja gallã tiktum un juhs Latweefchi muhsu darbu gohdam ne peeminnetu, tad juhs „buhtu weena nepateiziga tauta.“ Schi grahmata, tã labbi sinnu, jaw tobrihd bij eefahkta, bet — Deewam scheht! — gan palikke nepabeigta. Tapat arri Winsch gribbeja tohs spreddikus pahc Ahbraãma un Jahsepa stahsteem, kas pirmat Latweefchu drauga pawaddonã bij lassami, par ihpaschu grahmatau likt nodrikteht, — bet tas arri wehl palikke neisdarrihts. Un tã gan buhs palikkuse dascha labba leeta neisdarrita, ko bij nodohmajis un ko ne sinnam wis tẽ peeminneht. Winnam bija azzis nomohdã weenumehr muhsu labklahschanas deht un us wissahm puffedm Winnam bij padohms, tã kättrã leetã lihdscht. Kur ne warreja peetikl ar mihtigeem woi bahrgeem wahrdeem, tur atkal ar pahrfmeeschenu gahje wirfã un zaur to daschu eenaidneeku fewim dabduja. To wissu Winsch pats arri gan itt labbi sinnaja un tapehz tai paschã grahmata no 7ta Dezember

1846 miannim arri rakstija tä: „Biju 15 gaddus wezi,
 „kad jaw fahku latwiški spalwu wilkt un esmu jaw 20
 „gaddus pee tam notulli publejees Latweefcheem garrigu
 „barribu pasneegt, bet esmu arri pirmais — kas ar
 „pahrfmeefchanu teem us ahdu nahzis wirfū; zaur tam
 „man dauds eenaidneeki nahkufchi; bet manna tizziba
 „irr schi: Kad man semmes saujiaw usmettihs wirfū,
 „tad ne ween manna draudse, bet arri dasch labs manni
 „gohdam peeminnehs; tad ausihs manna fehla, to
 „esmu iskaifjis.“

Skaidra pateesiba, to mihlais Tēhtihis P a n t e n i u s
 tē fakka; kamehr tas zilweks dshwōs, kamehr gan maš
 par winnu to istaifa un dohma, ka schahdai laimei ne
 kad ne buhschoht gals. Til tad, kad tas zilweks us
 reis pasuhd, til tad ihsti atsiht, to winsch bija wehrtē.
 Dauds leeki gudrineeki raddahs, kam ne Pantenius
 spreddiki nedš raksti bij pa prahtam un teem bija wišfās
 weetās pee Winna darbeem to wainoht. Un kam tad
 naw eenaidneeki un wainotaji? Pascham tam Wišfu-
 talfnakajam tahdi un wehl jo niknaki eenaidneeki ne
 truhke. Bet to tahdi eenaidneeki paspehj? See til is-
 darra to, ka ta wihra gohds, to winni mekle aprakt,
 jo wakraf un jo spohschaki spihd.

Es to faktu un pee ta paleeku: Pantenius raksti
 pastahwehs pilnā gohdā un auglus neffihš,
 kamehr til Latweefchu walloda flannehs
 pafaulē. Un ja kas Winna wallodu smahde, tad no
 tahda gan drihs jadohma, ka winsch Latweeti un Lat-
 weefcha dshwi wehl ne pasihst. Es esmu Winnu dauds
 reis dširdejis runnajoht un laffoht pa latwiški; un kad
 Winsch arri pa wahziski runnaja, ir tad dauds reisehm

nehme latwistus wahrduſ pulkà, jo ar teem Wintſch jo ſkaidrafi ſawas dohmas worreja iſteikt. Iſſi fakkoht: Wintſch bij iſſi preeſch Latweeſcheem dſimmiſ un audſis un Latweeſcheem par ſwehtibu puhleteeſ gluſchi bij no-dewees. Tadeht lai no ſirds wehlam meeru Winna truhdehm lihds tai leelai augſchamzelschanas deenai un Winna dwehſele lai tur muhſchibà baggatiſi plauj, to ſchè baggati iſfehje. Iuhs, mihi dſeedataſi, Lievenſthal un Dũnsberg, apdſeedeet ſcho wiheru, ſcho muhſu tautas Tehwu, ar tahdu gohdu un miheſtibu, kà Wintſch pelniſis — mehs Iums no ſirds par to pateikſim — un taſ Melaiſis ar preeku ſajuttihs Iuhsu miheſtibu ir tur winnà paſaulè. — Iuhs, zeenigi mahzitaji, kam muhſu mihiä Panteniũs dſihwes notikkumi paſihſtami, ſaraſſteet jel, luhdsami, tohs pa latwiſſi weenà grahmatinà, leezeet to drilleht, un mehs, mehs to ar preeku un pateizibu pirkſim un to tam mihiäm Tehwam par peeminnu glabbaſim uſ behrnu behrneem. — Un, ja ta jums buhtu iſdarrama leeta, tad gauſchi, gauſchi mihi mums buhtu, ja Iuhs wiſſus Panteniũs rakſtus, kaſ irr atrohdami awiſeſ, kalenderòs, Latweeſchu drauga pawaddonà un ſur wehl zittur, ſalaffitu kohpà un liktu iſdrilleht eekſch weenas woi diwahm grahmatahm, ar to wirſrakſtu: „La Latweeſchu tautas drauga W. Panteniũs rakſti.“ — ak, jil mehs Iums par to pateiktum! Ichi irr ne ween manna wehleſchanahs, bet tapat wehlahs ir zitti, kaſ Panteniũs rakſtus un darbus zeenà gohdà turr.

Duſſi tad nu ſaldi, mihtaiſ Tehſin! duſſi ſaldà meerà! Tu pee mums ſchinni behdu-eleijà gan wairò ne atgreeſifees un mehs Lawu mihtu waigu tē wairò ne redſeſim,

Deems lai ar schelligu tehwa: prahtu usluhko Tawus
 mihtus peederrigues, fas të palikkuschi, un lai tohs ap-
 gahda, fa tee bes raisehm un mohlahm sawu zellinu pa
 scho pasaulti nostaiiga, lihds sawa laika arri winneem tas
 frechtwakkars pee-ees un wiini atkal ar Tewi tiks fa-
 weenoti muhschigi.

Pantenius! Tu muhsu tautas krohnis,
 Ut, agri Tu muhs atstahjis!
 Tew robkà jaw to ieredsetu lohnis —
 Tu saldu duffu panahjis.
 Gan gruhti, gruhti Tewim scheitan bija
 Art, ezzeht un lihst lihдумus;
 Zif Tewim karsti, karsti sweedri lija,
 Zif Tu pahrzectis gruhtumus!!

Pantenius! scho mihla Tehwa wahrdu
 Mehs daudsinojam preezigi!
 Zo probjam mehs to paturresim gahrdu
 Un peeminuesim muhschigi!
 Ir turpma! muhsu behrnu behrni Winnu
 Ur leclu sawu apdseedahs
 Un Winna jaukas mahzibas ar sinnu
 Wehl pehznahkameem daudsinahs.

Pantenius! lai Tewim debbes-mahjäs,
 Kur Tew tawes Kungis irr oisfawjis,
 Zel muhschu muhscham labbi klahjäs
 Un lai, ko Tu schè strahdajis,
 Tur Tewim anglus nefs bes wiffa galla,
 Kur raudas wairs naw dsirdamas,
 Kur strahdneeku wairs ne speesch karstums, falla,
 Kur besgalligas lihgsuibas.

Pantenius! kad mehs pee Tew aiskahkim,
 Kur ne kad ne buhs schkirshana,

Tad til mehš Lewim ibšsi pateikt sahtsim

Un pahr Lew leezinašim tā:

„Tē irr tas wihrs, kaš mihli par mums gabdajš,

Kaš muhš' dehl neffis grubtumus; —

Dehl muhšu laimes dasch'reiſ swihšdams šrahdajš,

Schiš Latwju draugs Panteniūs!“

A. Veitan.

Peemina tam nepeemirstamam

Pantenium,

Zelgawas rihta-mahzitajam.

Latweeſchi wiſſi, ſirds-mihtee! lai noraudam affaras gauſchas —

Affaras gauſchas pateef, la wairs Panteniūs naw!

Uf, tas trubkums un behdas, ko mums, zaur to, la wiuſch mirriš.

Ušlizzis taggad tas Kungš, pahzceſi mums gauſcham irr grubt'!

Padohna-deweju mihku, tas Kungš ar winau mums wiſſeem

Utnehmis, kaš par mums wehl gabdaja wairak tā tehws;

Jo, kad mums padohna trubka eelſch waj'dſibahm ſchahdahm woi

tabdahm,

Ruſcham gattawš wiuſch bij padohnuu derrigu doht. —

Sewiſchki muhšu behrnuš wiuſch neſſa ſirdi jo mihlak'

Ne la mahtes pateef appakſch ſirds tohš warr neſt!

Rakſitibt wiſsmihlak tam tilka, tā waijag audſinaht behrnuš;

Kahdš jaw tohp audſinahtš behrnuš, tahdš wiuſch wehž dſihwodams

buhš.

Pat tas pehdigais rakſis, ko bija wiuſch awiſeš lizzis.

Bija, tā audſinaht buhš behrnuš no maſeneš jaw. —

Uf! un var wiſſahm leetahm Panteniūm prahtš uš tam neſſahš.

Ka til mehš Latweeſchi jel ſlaidraſi taptum arween.

Škohlāš — ak ſkohlāš, tahš winnam bij prahtā tā deenā tā nakſt:

Rakſitiš un lubdiš zil wiuſch lunguš, lai ſkohlāš mums doht!

Pats wiuſch jaw ſeſchāš ſkohlāš bij cezebliš ſirſwehli ſawā?

Rahzitajš kur wehl tahdš to Kurſemmē paſpehjiš ir?

Uf, ja til ſirdigi buhtu par tumſchu Latweeſchu tautu

Puhlejeed latriš no Jums, tablak gan buhtum tad mehš!

Tomehr jaſalka taiſniba: ſaimneeki wiſſi laut ſrahda.

Wiſſeem teem weenadi, taſ ne aug, tā wehlahš labpraht;

Tapat Jums arajcem' arri, lam jakohvj tas garrigo firds-tihrumo,
 Ne auglojabs if reis ta tas, la wehlejteos Zube! —
 Al, tas Almina-falns, us lo jaw Robsus bij-zerrejs,
 Un lam flawu un gohd' Dahwids jaw dseedaja fweht',
 Bianna Almina-falns un Spehls un Stivrums arr bija,
 Genaidneeki tad tam draudeja spibteht un reebt!
 Un tas pats wahrds, lo Pehteris teig', tad waizahs winsch tappe:
 „Wibri, lo darriht mums buhs, fwehti ja gribbam mehs tawt?“
 „„Tizzeet eelfsch Jesu Kristu, tad patilfeet fwehti pateesi!““ —
 Tas pats ta tizzibas-grunts winnam pateesi arr bij,
 Aad winsch mahzija draudse, jeb tad preelisch Latweeschcem wisseem
 Sabla isstabitibt winsch ewangeliumu. —
 Latweeschu awises mums winsch ischetrapadesmitus gaddus
 Ribligi avgadajis bij; — al, zil tur publes bij tam,
 Lai jel ta weeniga lappa, las wehl if neddetas nahf mums,
 Buhu ta apfohyta, la warretu derriga buht!

Jelgawas Latweeschu draudse, gan affaras gauschas un ruhkas
 Birst tew var waigcem, tad tahds mahzitas atmahjis tew!
 Swebtas affaras tewim lai noritt var winnu; to teescham
 Pelnis winsch; — tatschu turklahf veenniamu lai winsch tew stabu!
 Teescham mums wisseem — mums wisseem, las Latweeschu wahrdu
 lif neffam,
 Affaras gauschas arr ritt, la wairs Pantenius naw!
 Aad til mehs paņemtam robla to awischu lappu, las atnahf,
 Affaras karitas payreelisch sweiz to piems mutte to lass',
 Tavehz la firds to jaw pareds, tur ne buhs wairs gabbalisch eelfschâ,
 Appalsch la lassami buhs mums wehl tee wahrdi: W. P.!
 Al, zil mums patizis buhtu, ja winsch wehl gaddiamu daschu
 Laipnigi rakstite mums ta, la jaw rakstijis bij!
 Tomehr, tad Deewa prahs, las gudraks var pajaulchm wiffahm,
 Mizinajs winnu pee augstakeem darbeem pats,
 Re gribbam kurneht mehs, la tabdi, lam zerrivas newaid,
 Ji la ar winnu libds Deews buhtu mubs atstahjis arr!
 Al! tas wezzais Deews, las dsibwo muhschigt muhscham,
 Bija ar winnu ar mums — buhs vehz winna ar mums,
 Ja til vehz winna wahrdeem mehs dsibwošim taifni un fwehti,
 Un arr Pantenium tad debbesis vreeks buhs var mums,
 Tavehz, kaut affaras gauschas mums birst wehl sche semne, tal fwehti
 Azis us augschu lai mehs pazellam tizzedami,
 Ka, lo ween darra Deews, mums muhscham darra var labbu, —
 Ka winsch mubs ne anstahs, kaut sustu arr debbes un semni!
 Un tad var veenniamu winnam — tam neaidmirjamam Riblam,
 Affaras flauzidami fwehti lai dseedam mehs ta:

Lizzigais, laut winsch gan nomirft,
 Laf nahwè tabds neds subd neds isirft.
 Bet mirschana tam auglus nefs!
 Semmes-grubtiabas lad beidsjabs,
 Lad gars pee Jesu augfcham steidsjabs,
 Jöpestihts no schibs vasaules!

To frusts un zeeschanaas,
 Ar fo mums jamolzjabs,
 Tur wairs ne speesch,
 Raut meefa trudd,
 Gars taf ne subd,

Tam buhs pee sawa Jesus kluht!

Rahds tam vreeks pee debbefs-faimes,
 Tas scheit naw redsams! Vreeksch schibs laimes
 Rums nahwes-nakts wehl karrajahs;
 Layehz nofkummuschi bijam,
 Kad mahzitaju yawaddijam,
 Rahds tif pa retteem atrohdabs!

Dauds bij winsch publejees,
 Layehz tif drihs to Deews
 Nehm vee fewim,
 Lai meerà nu
 Winsch duffetu! —

Rahds falds tas meers tam newaid nu!

Jesus bij to israudsijs,
 Ar mihlsib's-frehleem veevildijts,
 Biswairaf us mums Latweescheem.
 Kad us kanzeles winsch nahze,
 Woi laut tur zittur runnabt fahze,
 Sirds degtin degga tam us teem.

Lai tif jo flaidraki
 Un vrachtà gaismoti
 Wehs drihs tiktum,
 To wehlejabs,
 Un us to tas

Ar wiffu spehtu publejabs.

Zubs, tas klausjufchees winau, —
 Zubs tehwi, fo ar swehtu sinau
 Winsch yamahzijs spehziigi;
 Un Zubs mabtes, debht, meitas,
 No winsch eelfch swehtas Deewa weetas
 Pes Jesus krusa weddis bij,

Juh8 warreet leezinacht,
 Ra winſch ar taifnu prabt'
 Deewa wahrdu
 Jums mahzjje,
 Un gahdajje,
 Ra Jefus Jums irr weent un wiff8!

Kahds mihtſch, laipnigs allafch nahje
 Winſch baſnija, kad mahzjht ſahje,
 Lai tas Jums paleel veeminata!
 Kahds fwehts meers un paſemmiba
 Un Jefus Kriſtus mihleſtiba
 No azzim winnam ſpibdeja!
 Dauds jrdis pamohdabs,
 Kad winſch pilns tiggibas
 Sluddinaja
 Prett willtibu
 Un leynibu,
 Un zitu paſaul's faunumu!

Kad vreeſch altara winſch ſtabjabs,
 Kur Kriſtus weefi lohp8 krahjabs
 Bee ſawa Kunga meelaſta,
 Saemt to ar fwehtu prabtu.
 Al, la winſch toh8 tad ſauze klatu,
 Lai ſawemm to eelfch tiggibas!
 Kad behrnus kriſtija,
 Wot jaunus usnehma
 Kriſtus draudſe,
 Tad walloda
 Tam tezeja
 Itt la no fwehta awota. —

Deewam ſawam Radditajam
 Un Jefum ſawam Peſſitajam
 Jil ſpehdams veewest dwehfeles,
 Us to publejahs arweenu
 Ka ſinnadams winſch nakt' un deenu.
 Ehd8 tayve ſaukt8 no paſaul8.
 Lai viſnam almakfa
 Par tabdu publika
 Jefus Kriſtus
 Nu cemantoh8
 Tur winnam dohd,
 Kur eng'8i flawe Deewa gohd'!

Swehta Kristus mihlestiba!
 Kur mahjo tu firds-pasemmiba,
 Kur Deewa gaischums firdi spibb!
 Un eelfch wiinna katra weeta
 Schi mihlestiba stipra, zeeta
 Bij redjama iffatru brihd.
 Ne kad ne fahroja
 Winsch sawa ammata
 Pasaul's gobdu!
 Ka Deewa gobds
 Lohp pawatrobts.
 Tas ween bij wiinna preeks un gobds!

Nu tas gobds tam atspibb swehti,
 Kur, kur ta Kunga isredseti
 Ar debbes-preecem fanemm to,
 Jesus pats to gobda-trohni
 Kur winnam usleel nu par lohni,
 Ka winsch ne bishamees ne to
 Wpleezinajis bij
 Preeksch pasaul's spehzi
 Deewa taifnib!
 Pateen ta
 Winsch mahzija!
 Ta mahzidams winsch nomirra! —

Schehl, gauscham schehl! un karstas affarinas
 Rums birsi par waigeem nenoturamas,
 Kad, lamehr pehrnais gads, tabs behdu-sinas
 Wehs pahrlaffam. Tas gads vlns flumuibas,
 Kur til daudi zeenijamus mahzitajus
 Deews aisfauzis no mums us muhschibu!
 Ko mehls la labbus prahta-gaismotajus
 Senn pasinnam; un ja mums ne buhtu
 Ta tizziba, la Deews wiff labbi darra,
 Tad dseedoht taggad Lew, Panteniuss,
 Wehs nonihtum no flumjahm sawa gorrâ,
 Ka til daudi labbus dwehfel's-spibdeklus
 Rums latweescheem Deews atnemm ziti ais zitta!
 Kur Pesselberg's, no luxra gaischuma
 Dofch derrigs stars us muhsu firdim firtta,
 Kad sawu firdi winsch mums atwehra?
 Tabs gramatas, fo winsch ar swehtu sinnu
 Irt preeksch mums puhledamees isdewis.

Mums radd', zil daudj Deew's dewis mums zaur winnu,
 Par veeminnu tabs winnam ne suddih's! —
 Un wezzais Eren? Kurfch ne finna to labbu,
 Ko Latweefcheem winsch darrijs dshwodans,
 Un fo no winnaa gramatahm wehl dabbu,
 Ko drikkeht lizzis par mums gahdadans?

Beshch ajsfaul's arr, til strahdabt eefahjis,
 Tur, kur juhs spihdeet la tas debbes-fohshchums.
 Tas Kung's tam ne bij strahdabt wehlejis
 Schal behdu-senne? Tur kur jaulaks tohshchums
 Preefch Deewa trohna, fwehtâ muhshchibâ
 Bij winnam buht un weenâ vullâ stahweht
 Ar engeteem, un debbes-gohdibâ
 Ar augstahm dseefmahm Deewu Kungu flaweht.

Bez's Punschel's arr scho vafaul' atstahjis,
 Kur strahdajohht daudj gaddus pawaddijis.
 Par jaulu veeminnu winsch wisseem pamettis
 Irr korak-gramatu, fo gudri fatalshjis, —
 Ka, lai gan Rink un Keskler medini
 Irr labbi, — Punschela wehl labbaki.

Un beidsiht nu: Pantenius — Al behdas? —
 Ras publejees til labbal' lchds ar scheem
 Preefch mums, — arr atschlibrees un nahwes-pehdâs
 Irr aisgahjis! Al behdas Latweefcheem!

Sirds gauscham fahy un affarinâs
 Par waigeem birst mums aumalam.
 Kad zitt' ar zittas nahl tabs sinwas:
 „Mehs mahzitaju glabbajam!“ —
 Kur awtinâs mehs tad valishim,
 Kad ganni ta tohy atnemti?
 Ra garra gaismotti mehs tilshim,
 Kad isdseest dwehshel's-fohshdelki?

Bei Deewa Kunga schehlastiba
 Mums usfauz fwehtâ tizzibâ:
 Ras valeel Kristus mihlestiba,
 Tas ne warr atstah's buht ne la;
 Raut atnemim mihku mahzitaju,
 Tal Jesus Kristus mihliba
 Tam muhscham buhs par gahdataju!
 Schis Deewa wahrds muhs meerina!

Paldees var Jufsu mahyibinahm.
 Ko dsibwodami dewufchi!
 Paldees var Jufsu gudrahm sinnahm.
 Ko grabmatas mums rakstijfchi!
 La atmalka, lo mehs Jums dohdam,
 Gan wahja. Jesus mibliba,
 Celfch la Jubs strahdajufchi gohdam.
 Lai tur Jums pilnam atmalka!

Jubs wiffus mehs ar fwehtahm raudahm
 Un pateizigi veeminnam;
 Bet al! ar ruhhtahm firfchu-gaudahm
 Panteniu fcheit apdseedam!
 Ur winnu muhfu tautai juddis
 Tas neatsmirstams pabrstahwneeks,
 Kas daudstreff preeksch mums karru weddis,
 Kad flauft muhs zeblahs eenaidneeks.

Kaut gan mums gauscham scheid pehz tewis,
 Tak tizzigi mehs isfauzam:
 „Tas Kungo, kas tewi mums bij dewis,
 Tas nehmis tew'! Lo flawejam!
 Wjnsch muhscham wiffu labbi darra.
 Pehz fawa gudra padohma,
 Wehs gribbam fautees wiina warrâ,
 Tâ preekos, lâ ir flummibâ!“

La Kunga Jesus scheblastibâ
 Wehs Jubs un fewis pawehlam!
 Lai wiina karsta miblestiba,
 Kas Jums jaw fwibb eeksch augstibahm,
 Muhs aplamyj arr, libds dsibwoht beigam
 Wehs schinnis behdu-buhdinâs,
 Un us tahm peeku-mahjahm steigam,
 Kur effect jaw eeksch gohdibas.

Kahds preeks mums buhs, kad Jesus preekschâ,
 Kur wiffi fwehtee flawu dseed,
 Wehs eeraudfiam, nahldam' eekschâ,
 Kahds muhschigs gohda-krohnis seed
 Jums latram galwâ. Slawedami
 Lo Kungu, gribbam eefauttees:
 „Var muhfu dwehflahm gahdadami
 Jubs effect dauds gan publejschees:

Par to tas Kungs juhs isvufschlojis
 Ar tahdeem gobda-wainageem. —
 Ar tahdeem preekeem aplaimojis
 Gelfsch muhsch'geem debbes- dšibwockeem!
 Jaur Jums mehs naktufchi arr effam
 Schai nebeidsamâ gobdibâ,
 Par to preeksch Deewa trobna neffam
 Wehl paldees Jums! Alleluja!" —

Duffi tad, mahzitajs mihtais, vebz deenas vublehm un raisehm
 Saldi tais lambarðs, tur wisseem vebz jadufs mums buhs.
 Kad tas Muhschigais patš vebz fawa wifegudraka prahta
 Katram to nošpreedis buhs! Lai til tas Schebligais patš
 Palibds mums wisseem tē dšibwoht, ka warram eelfsch meera un swehti
 Mišcet yee duffas, kad laifs, — swehti tad zelfimees mehs,
 Kad tas pastarais ribis — tas seelais un muhschigais swehts-rihts
 Aušhs, kas ne beigfees wairs! Kungs! to lubdsamees mehs!
 Nu tad, mahzitajs mihtais! ar Deewu! ar Deewu! Scho rihtmu
 Kattu par wainagu es tewim yee krusa labyraht!
 Gan ta irr wahja, un flunste un jaukums gan mas tur irr flaktu;
 Tomehr ta naktufe irr mannim no firds, kas tew miht!
 Jebfchu tas vebdigais esmu, kas tewim scho wainagu usleek; —
 Vebdejee yirmee tur buhs. — Mahzitajs mihtais ar Deew'!

G. Dünsberg.

Kaudu bals is Rihgas pilfehtha par bihtstehwu W. Panteniu.

1.

Woi nahwes engels muhsu tautâ
 Zrr eenahzis kâ Egiptē?
 Woi niknahm tšchuhškahm warka lauta
 Muhs kofsi kâ Zubduš tufsnesi? —
 Ja Kungs tu tâ muhs pahrnahzi,
 Zr warra = tšchuhfsku uštaiſi!

2.

Ak dohd ir mums nu si h mi kahdu
 Yee abjahm durwju stenderehm,

Ka zittahrt Zuhdeem demt tabdu
 Dee winnu mahju palohdehm,
 Ka engels, sibi redsedams,
 Mums garram cetu pasteigdamé.

3.

Bet, Kungs, mehß nezeenigi effam
 Til dahrgu leetu eemantohht,
 Wehß grehklus sawâ sirdi neffam,
 Kas muhscham ne warr aplaimohht;
 Mums dauds wehl truhkst no tizzibas!
 Kas dohs mums tahdas dahwanas!

4.

Tu Deems mums labbus gannus subti,
 Kas mohja Jesus mahzibas;
 Kaut strahda schec ar mums itt grubti,
 Tak mas wehl sirdis mannamas,
 Kas winnu wahrdeem klausitu
 Un pehz teem swehti dshwotu.

5.

Ut tapehz Kungs schai ihfâ laikâ
 Tu muhs til bahrgi peemelle,
 Ka waidohht karsia behdu twaikâ
 Jaw nogurst meef' un dwehsele:
 Muhs' wiffumiblee lohpeji
 Nu nahwé kriht itt peepeschi!

6.

Jaw „Latwoju drangu“ Kungs tu fauzi
 No sweschuma us muhschibu,
 Un driht tam paklat traukdams trauzi
 Ir muhsu dwehsele ganninu
 Mums atnemt, — paschâ sakkumâ
 To guldiht kappu meetinâ!

7.

Wehl Deems zaur taru wisspehzibu
 Ir tas nu nahwé aismiggahß,

Kas itt ar karstu mihlestitu
 Us tam ween lohti puhlejabs,
 Lai kumsibu mehš atstahum
 Un gaismu wairaf zeenitum.

8.

Zuhs laulati, ko winsch salizzis
 Zuhs swehtidams un mahzidams,
 Pee jums nu gan irr tas notizzis,
 Kas mas gan bij wehl zerrejams;
 Kas nu jums pasneegs padohmu,
 Eeksch preek' un behdahm mahzibu!

9.

Wunsch gribbeja zuhs, brahsus, mahsas,
 Us debbes nammu fataisih,
 Ka weenreis tur tahs preeka kahas
 Itt drohschi warrat sagaidiht.
 Bet nu winsch zuhs irr atstahis,
 Us duffu galwu nolizzis.

10.

Zuhs behrnini, ko winsch usnehmis
 Eeksch Pestitaja walsstibas,
 Tas Kungs jums tehnu irr atnehmis,
 Kas wedde zuhs pee taisnibas;
 Kas nu zuhs kohps un audsinahs
 Un juhju dwehf'les apgahdahs!

11.

Wunsch gahdaja zuhs scheitan stahdiht
 Eeksch Jesus skaisa dahrsina,
 Lai zuhs tohs ouglus spehtu rabdiht,
 Ko atness swehta tizziba,
 Un lai zaur Kristus affini
 Zuhs wiffi buhtu pestiti.

12.

Zuhs jaunekli, kas winna wahrduš
 No masahm deenahm dsirdejschi,

Woi tohs wehl turrat lohti gahrduß,
 Woi effat pehz teem darrijschi?
 Nu winsch us jums wairs ne rünnahs,
 Neds juhs us labbu stubbinahs!

13.

Zuhs nabbagi un isfalkuschi,
 Ko winsch scheid mihli ebdinajs,
 Zuhs, kas juhs bijat islahpuschi.
 Un ko winsch labprakt dsirdinajs:
 Kas nu jums pasneegs rohzinu,
 Kas palihdschs us swehtibu!?

14.

Zuhs neschlihsitee un kabrunneeki,
 Kas winna balsi dsirdijschi,
 Woi atstahiti irr juhsu preeki,
 Kas dwehseli jums maitajjschi?
 Al, winna wahrds irr notizzis:
 Es mirschu, grehti ne rims wisß.

15.

Zuhs slinneeki un wahrguljschi,
 Ko winsch schè irr apraudsijis,
 Zuhs wahjneeki un behduljschi,
 Vor ko winsch allasch gabdajis;
 Zuhs winnu wairs ne redsefeet,
 Virms winnâ faulè noeeseet.

16.

Al Kungs, atmaksa winnam wissu,
 Ko winsch munis labba darrijs,
 Un dohdi winnam saldu duffu,
 Zo deesgan gruhiti strahdajis.
 Zur debbesis dohd satiftees
 Un wisseem kohpâ preezatees!

Spreddikis,

fo Pantenius teizis Mirruschu peeminneschanas
deenâ 1848tâ gaddâ.

Al Kristus, tu Deewa jehrs, kas Tu wiffas pafaules grehtus neffi, apschelojees par mums! Al Kristus, tu Deewa jehrs, kas Tu wiffas pafaules grehtus neffi, apschelojees par mums! Al Kristus, tu Deewa jehrs, kas tu wiffas pafaules grehtus neffi, dohd mums meeru, tawu meeru!

Lassî Mattelis ewangeliuma grahmatâ 9. nodattâ no
18. lihds. 26. pant.

Mihla, manna firdsmihla, mihla draudse! Zik es mannam Deewam pateizu, ka es schodeen slahwu juhfu preekschâ, un ka manna mihla basniza, schis swehtais Deewa name naw lauschu tufsch! Mudschin mudsch atkal tas pilfehts no laudim, kas eet un brauz, kas tirgojahs un prezzejahs, kas darbojahs gan ar schahdu gan ar tahdu darboschanohs un buhtu jadohma, ka waidas un brehtschanas pahre to paschu naw nahkuschas. Irr tanni lihgsfiba un preeks, dsihwo atkal gekkiba un besdeewiba, dsihwo ittin kâ tahs deenas, kas irr fauktas aiswakkar, wakkar un schodeen un riht ne buht ne atstuttetohs us tahm pagahjuschahm neddelahm un teem pagahjuscheem mehnescheem. — Un tak — kahdu behdigu laiku, kahdas breefmas deenas, schis pilfehts ne ween, bet arri dauds mahjas un buhdinas par lauku draudsi irr pawaddijuschi! Pateesi ta praweescha Jeremiafa wahrds irr schmejees us Jelgawu, kad tas praweets schelohs: Kâ irr tas pilfehts tik weentullis palizzis, kas

pilns kauschu bija. Tas irr kà kahda atraitne. Winsch
 raudaht raud nakti, un winna affaras teff pahr winna
 waigu; eepreezinataja winnam newaid starp wisseem
 winna mihlotajeem, wissì winna draudsè turrahs wil-
 tigi, tee tam irr par eenaidneekeem palittuschi! Ak!
 es falku jums wisseem, kas juhs pa zellu fezzen eitat,
 usluhkojeet un raugcet, woi irr kahdas fahpes, kà
 mannas fahpes, kas man irr usgahjuschas, ar to tas
 Kungs manni irr apbehdinajis, tai deenà winna kar-
 stas bahrsibas! — Itin kà tas ehrschlis brehz pehz
 uhdens uppehm, tàpatt irr brehtuse zil dascha dwehsele
 us to Kungu un irr ar Dahwidu fazzijuse: Mannai
 dwehselei slahpst pehz Deewa, pehz ta stipra dsihwa
 Deewa. — Lai arri dauds laudis schihs breefmas dee-
 nas un schihs behdigas deenas irr peemierfuschi, lai
 arri winnu firds teem ne leeds schodeen pehz pijohlehm
 danzoht un lehlaht, tatschu naw wifs pee wisseem tà.
 Ja ne wairak manna firds irr schodeen apbehdinata un
 noskummuse, ak dikti noskummuse! — Zil dascham
 gohdigam firmgalwim un zil daschai gohdigai wezzenei,
 un zil dascham gohdigam laulatam pahrim, zil daschai
 meitinai mihlai, zil dascham prischam un appalam wef-
 selam behrninam pluhst schodeen mannas mihlestibas
 affaras pakkal! Tee newaid wairs schinni basnizà! Tee
 irr apdseedati jeb flussu bedrè likti. Tas wahrds, tas
 faldakais wahrds no winnu luhpahm, tas wahrds mih-
 lais mahzitajs! mannas aushs scheit wairs ne atskan-
 nehs, yn beidsama glandischana ar to winnu waigu
 dabbuju apglaudht laide nahwes fweedrus pee man-
 nahm rohlahm un leelas fahpes pee mannas dwehseles.
 Kurram gannam firds ne fahpehs, ja labba aitina no

vulka irr nemta? Tapatt mannim. Jo fakkeet, fakkeet
 paschi, woi tad tee wiffi mums bija tee silttee un tee lau-
 nee par draudsi, kas no mums irr zaur nahwi atschli-
 ruschees?! Ne buht ne, to leezina juhsu firde, kas ar
 gauschahm fahpehm teem trauzahs paktak eet; to lee-
 zina juhsu muttes walloda, kas tohs gohdam peeminn;
 to leezina juhsu darbi, ka juhs winnu kappus labpraht
 apmeklejeet un winnu peederrigus gohdinajeet un teem
 palihdseet; to leezina juhsu mihlestibas dahwanas, ar
 ko juhs muhsu Deewa nammu schodeen effeet puschlo-
 juschi. Jums truhst zaur winnu aiseeschanu. Jums
 firde fahp ka tee newaid wairs. Salabb es schodeen
 gribbu eepreezinafchanas wahrduš jums runnaht, jums,
 kam muhsu mihlee nelaiki stahw labba peeminnâ. Es
 juhs gribbu mahziht: Jesus Kristus schodeen un
 wakkartas pats, kahds winsch bijis Jairus
 behru namma. Tam bija schehliga firde, kant
 winsch bahrgu walgu rahdija; tam bija pateesiga muttes
 walloda, ko winsch apstiprinaja ar stipru rohku.

Wet tu ak swehtais Deews, swehti muhs eelsch tawas
 pateesibas, jo tawš wahrde irr ta pateesiba. Amen.

Tee preezas mahzitaji Markus un Luhlas sawâ ewan-
 geliumâ arri scho notikkumu peeminn; tee abbi stahsta,
 ka tam wirsneckam, no ka muhsu ewangeliumâ stahsta,
 effoht tas wahrde Jairus bijis; Luhlas weht bild:
 Jairus mettina effoht bijuse 12 gaddus wezza un wez-
 zakeem weenu weenigais behrus.

Behrni irr manta no^{ta} Kunga, gohdigeem wezza-
 keem leela manta! Kamehr wezzakeem irr maies kum-
 mohs, ko ehst; kamehr tee dauds mas tohs behrninus
 warr appahdaht; kamehr tee behrnini spivgti un weffali,

tamehr tehws un mahte tohs wahrdus muttè ne nems:
 at — kaut jelle schis jeb tas behrns ar nahwi aiseetur!
 jeb kaut jelle Deews to peenemtu pee fewim klaht! —
 Ahgares dehlinam Jfsmäclam bija mirt zaur tam, ka
 mahtes kruhsite bija tukfnescha weetà bes uhdena palik-
 tuse, un tam behrninam preekalte mehle pee schohda no
 shahpehm. Tatschu tà naw Deewu luhgufees: Kungs!
 peenemm tu to behrninu pee fewim, bet ta aisgahja
 raudadama biffes schohweena tabtumà un fazzija: es
 ne warru redseht to behrnu nomirstam. Jairum bija
 tik weenu weeniga meitina. Kam tik weena patte aze
 irr, par kahdu makfu jelle tas atdohtu scho weenu weenigu
 azzì! Tapatt kam tik weenu weenigs behrns, par kahdu
 makfu tas jelle fawu weenigo behrnu atdohtu! Tad war-
 ram prast no kahdahm leelahm shahpehm ta tehwa firds
 fluüfe raustita! — Jairus fadsirdejis no Jesus un to
 Kungu eeraudsijis, tam kritte pee kahjahm, un winnu
 lohti luhdse, fazzidams: manna meitina gull us paschu
 nahwi, luhdsams nahz un leez rohkas us tahs, lai
 winna paleek weffala, tad winna dshwobs.

Ka Jairum firds irr nosahpejuse, firds no shahpehm
 irr fluüfe raustita, wahrdsinata un mohjita par fawu
 meitinu mihlu, tàpatt waimanas un brehkschanas un
 waldas schinni gadda pee mums irr atskannejuschas pa
 dauds nammeem un kambareem un pa dauds istabahm
 un buhdinahm. Un irr aumalahm affaras pluhduschas;
 un ka Raële fawu galwu no kappeem iszehluse ne bij
 eepreezinajama, talabb ka winnas behrnini ne bija wairs,
 tàpatt dasch wezzakais ne warr fawu galwinu iszelt no
 fawas gustas spilwena ar preeku un lihgsnibu, talabb
 ka tam truhkst, wissur truhkst. Ja tu pastaiga un paslat:

tees par istabu, tewim truhkst; iseij no namma ahra, tewim truhkst; eij us basnizu, tewim truhkst; pahrnahz no basnizas, tewim truhkst! Kur tew truhkst? Tew truhkst pee paschas firds, pee tawas dwehfeles, pee tawas dsihwibas tewim truhksti. Kas tew truhkst? Tu atbildi: man truhkst laiziga paliga pee dsihwes, no manna kaula, no mannam affinin mannim truhksti. Manna seewina mihla irr kappds likta, un mas ko winnas lihkis bija sahrka eelikts, te brehze behrni winnai pakkal un tee apluffe sawa brehkschanâ pehz ihfa laika, issteepufchi sawas lohzeikus nahwes meegâ! Un mahtei blakkam tee bija semmè guldinajami! Jeb tu man atbildi: mans wihrs, mans galweneeks mannim atnemts! Naw wairs manna pelnitaja un apgahdataja un es esmu atlikufees shehlastibas maisè, ruhkto shehlastibas maisi no sweschineekeem ehshama. Jeb tu atbildi: man truhksti manna meitina, man truhkst mans dehlinfch! Taweem gohdigeem, taweem labbeem, taweem teizameem behrneem! Teem bija labba flawa pee wiffeem, kas tohs pasinne; teem bija swehtiba pee maises pelnifchanas, teem bija labba firds man palihdscht! Jeb tu atbildi: mans tehws un manna mahte mannim irr atnemta un mannim abbi bija jaglabba eefsch mas deenahm, un naw man wairs, kas padohmu mannim peedohtu, un naw man wairs, kas praffitu: kam tu raudi? naw man wairs, kas zeefch lihds ar mannim un preezajahs lihds ar mannim! Jeb tu atbildi: tif man bija, ka weens brahlsis un weeniga mahsa, un arri fchi weena atwassa no manna dsihwibas fehzina irr nogreesta! Jeb tu atbildi: itin ka weena lilijas pukke stary zittahm pukkehin, ta bija manna draudfene, manna

isredfeta, stary zittahm meitahm; ta lilijas puffe irr nogreesta un mans firds dahrsinsch irr mannim tuffsch palizzis no wisseem preekeem! Jeb tu atbildi: ittin ka seedoscha ahbele stary zitteem mescha kohkeem, ta bija mans mihtakais stary zitteem puischeem, tee zitti dshwi palikkufchi, winnam bij jaaiseet tahlais zelsch. Jeb tu atbildi: ko juhs jelle waideet? Tatschu juhs paschi ar sawahm rohtahm sawam nelakkim azzis aisspeedat un aplikkat to drahnu, ko paschi gribbejat; mans nelakkis, winsch irr mirris, un neweens tehwi-reisi pee winna lihka ne noskaitija, to eemette bedre, un ne warru wiss teem kappeem kahdu kohzinu usstariht, jo es ne sinnu tur tee to paschu nolikkufchi! Tahdas schehloschanas, tahdas atbildas schodeen atskannetu, ja waizatu weenu un ohtru un treschu, kam tu raudi?

Jairus nahze pee Jesu, winnu luhgdamees: Kungs, nahz, pirms manna meitina mirsi. Arri juhs sawu Jesu esseet luhguschees: Kungs! Kungs! nahz! apschehlojees un nahz drihs. Jaw balfs fahk notruht; jaw irr kahjas un rohtas sillas; jaw azzis irr dsilli peere eekrittufchas; jaw dakters, jaw mahzitajs plezzus paraustija un nopuhtahs un aissahje prohjam. Kungs, ne wehli to kwehpedama dakri isdsisi! Kungs, leez sawu rohku us to mirreju! Tu jaw redsi, fweedri nahk, bet tee irr auksti fweedri, tee fweedri naw us zelschanohs, tee irr us nahwi! Af Jesu mihtais Westitajs, nahz, nahkdams nahz!

Un ko atbildeja tas Kungs us Juhfu luhgschanahm? Winsch atbildeja: atkahpatees! Eita nohs no ta mirreja, no ta mirrona. Tu brehzi, tu waideji, tu sluhpstiji sawam nelakkim waigu un rohtas, tu slazzinaji, tu

masgaji to aukste meesu or sawahm karstahm affarahm, Jesus palikke pee ta wahrda: atkahpees! eij nehst no sawa nelaika. Eij paraugi sahrku, eij paraugi, kas bedri rohke; eij paraugi, kas to lihki tew isness no mahjahm ahra. — Man ne bija Jesus, man ne bija glahbeja un palihdsetaja! Manni Jesus naw wifs klauhsjis, ta tu scheljoees.

Behdu nessejs! isslauki labbi un staidri sawas ozzis no affarahm un usklausees maggeniht us ta ewangeliuma wahrdeem. Markus ewangeliuma tu warr lassiht ta: Bet Jesus tudalihn dsirdeja to wahrdu, kas tappe runnahs, un winsch sazzija us to basnizas wirsneeku: ne bihstees, tizzi tiklai! Un winsch nohze ta basnizas wirsneeka nammä un redseja to trohkfni un dauts raudadamus un lauldamus. Un winsch eegahjis us teem sazzija: Kahdu trohkfni juhs darrait, un to juhs rauddeet? Tas behrens ne irr nomirris, bet tas gull. Un tee winnu isfmehja. Bet winsch satwehre ta behrna rohku un us to sazzija: Talita kuhmi! tas irr tulkahs: meitina, es tew faktu, zellees augsham. Un tuhdaht ta meitina zehlahs augsham un staigaja; so ta bija 12 gaddus wezza. Jesus sazzija tam basnizas wirsneekam: tizzi tiklai! — Winsch sazzija: tas behrens gull, un peerahdija, ka winna wahrds ne warr sust, sazzidams wehl to wahrdu: talita kuhmi!

Kristigs behdu nessejs! arri us Dewim tas Rungs Jesus fakka zaur mannas muttes walloodu: Tizzi tiklai! Ne schaubees tiklai tizzeht. Arri us jums winsch fakka: to juhs waideet un til smaggi nopushchatees un til gaufchi raudeet?! — Juhfu nelaiki, juhfu mihlee jaw nobeigufchi gruhatumu nest un sahpes zeest! Es tohs

esmu pee rohkas fatwehris un to wahrdu teem fazzijis: Usmohstees, kas Tu gulli, un zellees augšam. Un tee irr us mannu wahrdu augšamzehlufchees, un tee irr redseti no dauds brahleem un mahfahm, tee irr redseti tai weeta, kur ta nahwe wairs ne walda. Ta jums fakka tas Kungs Jesus: Es esmu luhdsees sawu tehwu: tehws! lai kur es esmu arri tee irr, ko Tu mannim effi dewis, un tee taggad irr pee mannim, un no mannahm rohlahm neweens tohs ne israus! Jesus Kristus sehodeen un wakkar tas pats, kas un kahds winsch bijis no muhschibas. Winsch irr un paleel tas laipnigais, seheligais un firdscheeligais Kungs un Pestitajs, kahds winsch irr bijis wisseem teem, kas eelfsch winna tizzejufchi. — Winna firds naw zeetaka, winna rohka naw wahjaka paliktuse. — Behdu nessejs! taws Kungs Jesus tawas affaras redsejis, tawas waidas winsch irr dsirdejis; un winsch irr lizzis sawu rohku us tawu nelaihi; winsch irr nahzis ar sawu spehku pee ta pascha! Winsch tam irr atnehmis to fatruhdeschanu un irr tam apwilzis to nesatruhdeschanu; winsch tam irr atnehmis to wahjibu un tam irr apwilzis to spehku. — Ne schaubees tu stipri tizzeht! Pateesi, pateesi fchi tawa tizziba tew kauna ne atstahs. Irr micronu:augšamzelschanahs, irr muhschiga dsihwoschana, un kas eelfsch ta Kunga mirrufchi, tee irr fwehtigi. Teescham tas gars fakka, ka tee duss no sawahm darboschanahm un winnu darbi tohs pawodda! — Sakki tad ar Dahwidu: Ak Deews! Tu effi mans stiprais Deews, Lewis es mekleju pascha rihata, pehz Lewis mannai dwehfelei slahpst, pehz Lewis manna meesa ilgojahs, faufa un iskaltuschâ semmê, kur uhdena newaid. Skattiht Lawu

sphektu un Tawu gohdu. — Jo Tawa schehlastiba irr labbaka ne kà dsihwiba. Sakti: effi attal ar meeru manna dwehfele. Teiz to Kungu manna dwehfele un wifs, kas eeksch mannim irr, winna fwehtu wahrdu. Deews sawu wahrdu ne atraus! Tizzi tikkai, Deews sawu wahrdu ne atraus. Winsch irr apfohlijis muhschigu dsihwofchanu un labblahfchanu paleekamu teem, kas eeksch winna tizz. Jesus Krisius schodeen un walfar tas pats, winnam ustizzees, winnam palaujees un tu kaunà ne palikfi, teescham kaunà ne palikfi.

Swehtais, siiprais, firdschehligais Deews! apschehlojees par scheem Taweem behrneem! Kungs Jesu Krisiu, kas Tu sawas dahrgas affinis par winneem effi tezzinajis, apschehlojees par scheem taweem behrneem! Swehts Gars, kas Tu effi uszehlis to draudsibu to fwehtu, apschehlojees par scheem Taweem behrneem! — Subti fwehtu preeku eeksch winnu apbehdinatahm un falaustahm firdim! Lai teem atspihd winnu nelaiiku waigi swehtà preekà un neisslawejamà lihgsimibà. Lai tee ilgojahs ee-eet deenàs tai draudsibà to fwehtu. Kungs, pasargi tohs no grehkeem un no iauna! Lai ko tee meefà wehl dsihwohs, lai tee to dsihwo Tewim. Tewim lai peederr winnu meefas un dwehfeles! — Effi winnu apgahdatajs un apschehlotaje. Teem wezzakeem, kas sawus behraus schodeen apraud, dohd teem atrast mihligas firdis. Teem laula-teem draugeem, ko Tu effi zaur nahwi schlihris, teem mettees Tu pats par apgahdataju. Effi teem bahrineem par siipru karrogu, nemm tohs appaksch Taweem schehlastibas spahrneem. Lai tee krussta nesseji ne apnibkst sawam Jesum pakkal eet, ka tee ar winnu zeetu-

fchi, lihds ar wintu preezatohs. Kungs! Kungs! Kungs!
 tawat apschelofchanai lai effam wiffi jo prohjam pa-
 wehleti! Amen. Amen.

Beidsamais fpreddikis,
 fo nelaila Pantenius Annes-basnizâ teizis 2trâ
 fwehtdeenâ pehz waffaras - fwehtku atfwehtes,
 12tâ Suhni 1849.

Kas us tewi zerre un no tewim gaida, al Kungs!
 tas kaunâ ne paliks, tam nahks labbums un fwehtiba
 papilnam. Wairo fcho atfihfchanu un fcho tizzibu eelkch
 mums wiffeem, ka mehs ne meklejam eepreezinafchanu tur,
 tur eepreezinafchana newaid, turprettim tawam wahrdam
 tizzam un tewim effam paklausigi lihds pat gallam. Amen.

Laffi to ewangeliunu ohtrâ fwehtdeenâ pehz waffaras:
 fwehtku atfwehtes: Lukt. 14, 16 — 24.

Isgahjuschâ fwehtdeenâ ar gudru Sahlamanu effam
 Deewu luhgufchees: Kungs, pafargi mannis no bagga-
 tibas un no nabbadsibas: bet peebarro mannis ar pee-
 derrigu maifes teefu. Tas baggatais — mahza Sah-
 lamans — paleet allafchin leyns fawâ firdi, un nabbags
 melle brihscham laimi panahkt ar fagfchanu; tiklabb
 manta, kâ leela tuffchiba kahrdina us to, no Deewa
 atrautees. Pehz muhsu fchihš deenas ewangeliuma
 wahrdeem dasch warretu pee fewim fpreest, ittin kâ:
 buht nabbags, krophls, tiffs, alls, — buhtu kahda
 fwehtiga, teizama leeta, jo tee nabbagi, krophli, tiffi,
 alli, kas wilkabs apkahrt par gatwahn un pilfata eelahm,
 tee peetikke pee ta leela wakkarina. Wet Kristus muhsu

ewangeliumâ runna zaur lihdſibahm. Tee aizinatee irr
 Iſraëla laudis, kas to preezas-mahzibu no tahs Deewa
 walſtibas ne peenehme, tee nabbagi irr tee pagani. —
 Mehs ſcho lihdſibu ſchodeen greeſſim wairak us ſcho
 laizigu dſihwoſchanu, us teem, kas irr nabbagi eekſch
 laizigahm mantahm, eekſch laizigas pahrtiſſchanas un
 dſihwes. Iſgahjuſchâ ſwehtdeenâ mehs aprahjam tohs
 baggatus ſchihs paſaules, ſchodeen usmettiſſim to jau-
 taſchanu: Woi gan wiſſi nabbagi pee mums
 warr drohſchi tai zerribâ nomirt: Wannim
 ta Deewa walſtiba peederr! 1) Klahdi nabbagi
 tad pee mums irr? 2) Woi ſchee wiſſi drohſchi warr
 zerreht, ta ſcheem ta Deewa walſtiba peederr?

I. Pee mums irr dauds to nabbagu, kas ſtaiga par
 gatwahm un pilſatu eelahm, un naudas graſſi luhdsahs.
 Brauz pa leelzellu, un dauds deapelnœeki deedele pee grahw-
 mallas apſehduſchees, ſtattahs ar ſawu azzu eekſch us-
 ſchirtas dſeefmu-grahmatas, eekſch Deewa wahrdeem,
 un ſaimo Deewu ar ſawahm melſchligahm luhpahm,
 mellodami preekſch Deewa un preekſch zilwekeem; le-
 rahdijufchees kâ tahdi, ko bads dſenn us leelzellu; fur
 tal zits tohs ne dſenn, kâ beſkauniba un negohdiga
 buhſchana un ſlahpes peh; brandwihna. Upſtahjees pee
 trohga ſawu lohpu atpuhtinaht un ſchee tew klahthu ar
 ſalihluſchu mugguru un drebbſchahm rohkahm, ar ſa-
 weem pahtareem tewim lezzinaht graſſi no kabbatas ahra;
 iſeij no baſnigas, tee breh; ar tahdu johni brihſcham, ka
 buhtu jadohma, teem kas woi rihtli ſchnaugſ kohpâ. Eij
 wehl apkahrt ſcheit par nammeem, par weenahm un oh-
 trahm pirtim un tu atraddiſſi leelu tuſſchibu un leelu
 nabbadſibu. Kalabb tâ? Woi mums naw maiſe auguſe,

woi mums naw fwehtiba, Deewa fwehtiba bijufe? Woi tur bija fehts, woi tur ne dabbuja plaut? Kur zilweks irr us darbu dsinnees, woi tur naw darbam alga nahkufe? Kas speede, kas dsinne tahdâ tufschibâ un nabbadfibâ? Atbildi: aplama dserfchana, flinkums, blehdiba, drehbju lepniba, sagti, — un brishcham arri pascha Deewa rohka.

Zaur dserfchanu dauds laudis pee mums par nabbageem tikkufchi; zaur brandwihnu teem issikke wifs labbums. Deews dewe, welns atnehme; welns padarrija kulli zauru. Râ irr kahds grassis nopelnihts, tâ welkajs us schenkî un us frohgu un tur kawejahs un fehseh un dserr un dserr wehl, kamehr isdserr prahtu no galwas, tizzibu no firds un beidsamu drahnu luppattu no lahdes. — Zit pee mums irr ammatneeki, darba:wihri, fainneeki, kas warretu pateesi labbi pahrtikt un spohschi un glihti dsihwoht, bet winnu glihtums un wianu pahrtikschana panihkt — zaur brandwihnu. Echo pohsta dschreenu tee irr eezehlfufchi par sawu Deewu! — Tur lai nahk desmits aizinataji tahdu aizinahht no pohsta un pasufchanas nohst, ja tu aizinasi ar wahrdeem, tam ne peetiksi pee firds klahht. — Tee tatschu naw nizzinajami wahrdi, ja tu dschrajam fazzisi tâ: Kahds labbums tewim jelle nahk no tahs dserfchanas un no ta brandwihnâ? Parahdi jelle man weenu paschu wihru, no ka tu warretu leezinahht un fazzihht: ja winsch ne buhtu dschrajs bijis, woi winsch tad buhtu tahdâ mantâ un tahdâ gohdâ, kahdâ winsch taggad irr. Tu tahdu wihru man ne parahdisi. Wet nahk man lihds us zeetumu, es tew parahdischu — wasankus, sagkus, tahdus, kas ugguni pee ehklam laidufchi, behglus un sferkawus un walza win:

nus, melle eeksch teefas rutteem, brandwihns tohs tur
 zeetumâ eewedde. Tatschu tas rakšis mahza, pahrbau-
 dret wiſſas leetas un to las labs irr paturreet. Tas
 rakšis mahza: ja tawa azs tewi apgrehžina, tad israuj
 to un mett no fewim, tas tew labbaki, ar weenu aži
 dšihwoſchanâ ee: eet, ne kâ tew diwi ažis buhtu un tu
 taptu elles ugguni eemeſis. (Matt. 18, 9.) — Kristus
 fakka: kas ne atſahj ehkas, jeb brahlus, jeb mahſas,
 jeb tehwu, jeb mahti, jeb feewu, jeb behrnus, jeb tihrumu
 manna wahrda deht, tas to ſimtſahrtigi ne nems un to
 muhſchigu dšihwoſchanu ne eemantohs. (Matt. 19, 29.)
 Woi tad nu tu to brandwihnu turri wehl dahrgaku, ne
 kâ fawu aži, woi tu winnu turri wehl augſtaku, ne
 kâ tawu tehwu, mahti, feewu un behrnus? Tawa feewa
 par ſcho weenu leetu ſchehlojahs, winna to leezibu dohd:
 mehſ dšihwotum labbâ meerâ, pahrtiſchanâ, — ne kâ,
 nei Deewa wahrds, nei mans wahrds, nei taws wahrds
 winnu ne atgreſihs, un naw ilgi gaidiht: tē ſaimneeks
 no mahjahm ahra, ammatneeks palizzis bes ammata,
 darba:wihrs bes darba. Seewa atſchkirrahs pawiffam
 no wihra, jeb atſchkirrahs no gultas un galda, behrni,
 tee pee ſweſcheem isdohti, paaug neuskohpti pee meefas
 un pee dwehſeles un ſtaiga pehž wiſſi eeksch ſtrandahm
 un noplifſuſcheem luppateem.

Zitti paleek nabbagi zaur flinkumu. Neba fenn,
 ka bija pee mums tahda tuſſchiba, ka tik un tik laudis
 gahje oplahrt par wehderu darbu mekledami. Nobah-
 luſchi, eekrittuschâ waigâ ſtaigaja par gatwahn un leel-
 zeſteem. Wet nu, kad Deewa ſwehtiba bijuſe, kad ta
 patte maiſe un jo labbaka, kas par 4 grafcheem bija
 pirſama, par weenu graffi dabujama, nu ne warr nei

par naudu wairs zilwekus pee darba dabbuht. Moifite lehta un darbs irr dahrgs. Kalabb tà? Woi fazzifi: Deews atnehme un Keisars atnehme rohkas, kas darbu strahdaja. Kolera fehriga un karrá:wihru pulks to padarrija. Gan labbi. Wet es fakkú: flinkums jo wairak to darra. Kad irr fo ehst, tad ne wihsho strahdaht. Ne warr us laukeem dasch nei gannu dabbuht — woi tad tee ganni gan ihpafchi ismirruschi? — Taggad, ja weenu deenu strahda, tad warr diwi deenas stahweht bes darba un arri baddu ne mirs; tad nu dasch dohma: kam man buhs faulus wahrdsinaht un fweedrus tezzinaht? — Wet kà tad buhs, kad atnahks tas tulfchais gads? Woi tad buhs druskas falaffitas un kurwi pee mallas noliktas? Woi buhs kahds grassis us plahnu deenu fakrahts? Ne kà — tad ne buhs magasihnes:wihreem meers us laukeem, tad strees atkal apfahrt pa teefahm, pa gatwahm un leelzeleem un blaus pehz maises. Pahrtifschana lehta un darbs irr dahrgs; darbu ne wihsho strahdaht un pahrtifschanu ne wihsho eegahdaht — un ne buhs ilgi fo gaidiht, nabbadsiba tohs speedihs un tulfchiba tohs wahrdsinahs.

Schis flinkums dsenn us blehdibu. — Nosfattees, ja tew gaddahs par bruggetu zekku braukt, ka ganni sahles un neeka puklites fawihjuschi luhre pee leelzeffa, ka tee tezzinus tell tahlu ratteem blakkam grassí wildami no brauzejeem; tur weeglas kahjas un schirgtas azzis pee redsefchanas — bet kad gohws tam ee:eet fainneeka labbibâ, tam naw azzis redseht un kahjas tezzeht. Un kad behrens wakkara pahrnahzis, graschus fo isnabbagojis mahtei parahdihs, fo darrihs mahte? Woi fazzihis: fo tu willini ar blehdibu laudim naudu no kullés, pehz

palitfi — leels isandsis — par laupitaju un sagli! Woi nems behrnu, labbi nopehrs? Ne, kas to dohs! No: fmeefees, ja behrns baggatu lohmu dabbujis un wehl preezafees, zif sehnam siikkota galwa! — Es jums pee: lohadinaju fainneeki, no Deewa puffes, ka jums ne buhs faweem ganneem tahdu wallu islaut. Ne fakti wifs: lahda man tur daffa. Ne brihnees, kad tahds gans galwu pasteepis ne gribb wairs neds pee kunga, neds pee fainneeka par kalpu derreht un gohdigi strahdaht, ka winnam labbak patihkabs par wallineeku apmestees un fawâ wallâ sagt no mescha, jeb ar tirgofchanu un wiltigu prezzeschanohs maisi ehst. — Zif laudis no mums at: raujahs no arkla un no gohdigeem rohkas darbeem un mittinajahs zaur blehdibu un wiltibu ween. Zaur wiltibu lehti prezzi eepirkt un ar krahpschanu to paschu dahrgi pahrhoht, tà darriht, teem dohd maisi. Echodeen ta maife irr, bet woi tad ilgi tahda warr palikt? Muhschigi ne. Kahds labbums Jehkabam no tam atlehze, ka winsch Esawu peewihle? — Kahds labbums Lahbanam no tam nahze, ka winsch Jehkabu peekrahpe? — Dahwida wahrds jaw ne suddihs muhschigi. „Las masums, kas taifnam peederr, irr labbaks ne kâ dauds besdeewigu baggatiba. Tee besdeewigee ees bohjâ, jebfchu tee tapatt irr kâ flaisfas plawas, tomehr tee tapatt isnihks kâ duhmi. Es esmu jauns bijis un wezs palizzis, bet es ne esmu redsejis to taifnu atstahdu, neds winna dsimumu maisi meklejam. Wet tee pahrkahpeji taps kohpâ famaitati, tee besdeewigee taps pehdigi isdeldeti.“ Kâ tu zittam zaur fawu blehdibu effi nabbadsibu gribbejis uskraut, tà tewim nabbadsiba usnahks. Ta blehdiba padarra, ka behrnu behrneem jaeet maisi mekleht, nabbaga maisi ehst.

Wehl paleet pee mums nabbagi zaur augstprahribu un lepribu. Kad Deews palihdsejis no dubkeem pahphtees, tad fehdinajahs tif augsti, ka galwina reibst, ka pagallam aismirst, no kahdas faknes tee irr isplaukuschi. Welte Deewa wahrds tahdeem usfauz: Deews turrahs teem lepneem prettim, bet teem pasemmigeem winsch dohd schehlastibu! Welte muhsu dseefmu-grahmata teem usfauz: Ko geld pahwam spalwas stattiht, kad tam melnas kahjinas — Gudris tewi fauks par gelki, Ja tu tapt gribb', ko ne warr. Dasch gribb' kluht, ko ne warr kluht: Kas winsch irr ne gribb' winsch buht. — Welte tee irr kahdös nekahdös rakstös pahrfmeeti — tatschu tif dauds laudis pee mums istuffschojahs lihds to beidsamo grassi lepnu drehbju pehz, un ja nahk ta deeno, kur simmiba peespeesch pee gultas, jeb kur darbs ne atgaddahs — te aeri nabbadsiba tuhdat kluht! — Zitti skreen nabbadsiba zaur augstprahribu. Kad irr maife, tad ne wihscho to ehst, tad ne sinn, zik leelu lohni un zik weeglu darbu tee buhtu praffijufchees, kamehr pehz fareebuschchi farous maifes: dewejus, tee nei pee wezzeem nei pee jauneem fungeem paleekamu weetu ne warr atrast. Ta dauds laudis pee mums skreen tihfschi nabbadsiba un kauna zaur dserfchanu, flinkumu, blehdibu, lepribu.

Zitti paleet nabbagi zaur kauneem zilwekeem. Sagli tohs apstahj un teem nosohg winnu mantu; wilti neeki teem peeglaudahs kluht un teem iskrabhj un iswiff winnu labbumu! — Luhgtees no sawa tuwaka drehbes, ka warretu aiseet us basnizu, ka warretu aiseet pee Deewa galda — un tad iseet no mahjahm un pehz atpalkaf wairs ne nahk, pehz aiseet pa pasauli, tas pee mums naw nefadsirdeta leeta. No tuwaka naidu paleeneht,

un pehz swehrecht, ka naw nekahda nauda dohta, tas irr notizzees wairak ka weenreis. Usnemt weetu us naudu, fur tahs weetas isdeweji gan labbi sinn, nehmejs sawu teefu tur ne isdabbuhs, un tad pehz to zilweku islihlahht un tam beidsamo atnemt, tas irr redsehts arri pee mums. — Scheit jafakka: Kas ne reds ar azzi, lai reds ar maktu! Kas darrija? pats darrija. Ne wihscho speestees pee gudribas, paleek tihschi sawa nejhgschana un pehz schehlojahs buht peekrahpti. Tanteem japluid pa wirfu, uhdenim japeld appatscha, kamehr ne tiks pee gudribas, tamehr buhs un buhs kas tewi nospeedihs.

Bet nu irr zitti, kas paleek nabbagi zaur Deewu. Pats Deews tohs eeleek nabbadiba. — Ka Jjabs — laut Deews no ta leezinaja, jo neweens irr tai semme tahds ka winsch; weens firdsflaidrs un taifus, deewa: bihjigs wihs, un atschjahs no launa, un winsch tur: rabs wehl stipri pee sawas firdsflaidribas — zaur Deewu no baggata wihsa par tik nabbagu palitte, ka tam bija jatschlojahs — preeksch mannas maies man nahk nonopuhschana; tapatt arri dasch par tulschu zilweku zaur Deewa pirksu palizzis, zaur tam, ka flimmiba, uggungrehts, karstums un auktums, flapjums un siltums tam maissi atnehme. Bet to naw dauds. Zik manna azs irr redsejuse, tad gan drihs ta wissu-leelaka dalla, kam naw maies kummohs ko chst, kam nabbaga maiese irr jaehd, paschi to maissi irr atmettuschis no sewim nohst.

II. Woi nu wissu scheenabbagi, kam irr jazeesch gruhti schinni pasauld, woi tee warrehs mirdami preezatees, fazzidami: Mannim ta Deewa walstiba peeder! — Schee taggad staiga par gatwahn, pilfatu zelahn un leelzeleem, tee arri wissu, tiklabb ka tee bag:

gatee irr, kriřiti laudis buhdami, us to leclu waffarinu aizinati, dasch gan řipri aizinahťs — bet woi tee to aizinafchanu irr peenehmufchi, un woi tee fchodeen to peenemm? — Ekaiti tohs nabbagus, kas fehſch ne bařnižã, bet us bařnižas plazzi; tohs kas welkajs — labbu bahřřdu peeaudřinajufchees un drebbedami ar rohku un kařju, kaut kařjas un rohkas teem weřalas — kas eewillufchees fwehtã rihtã pa fchenkeem un frohgeem — tur woi benki usgullufchees zeetã meegã krař, jeb ar brandwihau peefuhzajs — un tu redřeři, ka teem wehl fchodeen gan mař ruhp Deewa wahrđs un Deewa walřtiba. Prařři dascham nabbagam, pa řik gaddeem winřch naw biřis pee Deewa galda — un winřch tew atbildehs: man naw mahřitajam ko doht! — winřch plehřch mahřitaja gohdu, řawu negohdu ar to řařegt un mello Deewam azzis fuhřřibu muttẽ nehmiř, kas dibbinajajs us gattaweem melleem, jo kařřs pa draudři to leeřinajs, ka mehř řehiř draudřes mahřitaji — miřlojam wairak to awi, nedř to willu; ka mehř tařs willas peř, neweenu aitiau no gannama pulka ne pařuddinařim. — Prařři namma tehwam, woi tařđs fwehtã rihtã liřđř ar řitteem řawu Deewu peeluhgřs un peeřauřs — un tu dřiřdeři, ka teem řik ween tad pařtari řaleř, us luřpahm, kad tee ar Deewa wahrđu warř naudas grařři pelnitees, naudas grařři no tuwaka iřwilt! — Buht gulđinahts neřpohđrã řaktinã, briřřcham us zeetu griřdu; tur gulleht eekřch řřrandahm un luppateem; zeest auřřřumu un řařřřumu, bes ka buhtu ar ko pařlahbtees řiklabb no ta auřřřuma, řã no ta řařřřuma; daschu deenu řittu ne ko bauidht, řã uhdens mařřinu un řremteht iřřařtuřchu mařřes garrořři, tur buhtu jadohma, kas tařđas

deenás tihſchi ſerees eekſchà! Mirt, bes ka kahda zilweka aztinà behdu affarina eespeeschahs, kas to wahrdu fazzitu: zil winsch tas nelaiſis man labbu darrijis; zil winsch irr wiſſus us labbu raidijis, — kluht bedrè kaut là eemeſis — un tad — tad zeltees no kappeem atkal abrà un apſtahtees preekſch ta Kunga waiga, kas irr ſirſchu pahrmannitajs, un dsirdeht to wahrdu: Es eſmu fauzis, tu ne eſſi nahzis; es eſmu aizinajis, tu ne eſſi dsirdejis; es eſmu ar luhgſchanu luhdſees, tu ne eſſi klaufijis, — tu pee manna wakkarina wairak ne warri nahkt; eij nohſt nolahdehts no manna waiga! — Un redſeht muhſchigas mohkas atklahtas preekſch ſkaidri redſoſchahm azzim, un kluht ſagrahhts no ſul-laineem, kas wedd tai zeetumà, kur ne dabbu wairis iſeet abrà, tur dsirdeht waimanas un kleeegſchanas, kas ne paleek kluffas, — tur palikt ſohbu: trihzeſchanà un kauſſchanà, tur to algu dabbuht, ko Kriſtus teem tihſcheem grehzieneekem ſpreedis — woi ta buhtu iſwehlejama leeta? —

Un redſi tee ſtahw ar aiskrittuſchahm auſim, un plehweſ teem irr aiswiſktas ais azzim! — Sinnas dewejam gan brihſcham warr gruhti buht, kad winnam jaect tahdus faukt pee atgreefſchanas, un tahdus weſt pee Deewa walſtibas. Tomehr tas winnam jadarra, un ja winsch to ne darritu, tad tahds irr derrehts gans, kam tahs awis ne peederr; bet no poſcha Deewa kluht ſuhtihſts, un ar teem wahrdeem ſuhtihſts: „Kad es us to besdeewigu fakku: Tu mirdams mirſi, un tu winnam ne peekohdini, un ne runna, ka tu to besdeewigu no fawa besdeewiga zella atgreefi un winnu dsihwu paturri; tad nomirs tas besdeewigais fawà noſeegumà, bet winna affinis es

praffifchu no tawas rohkas;“ — ar tahdeem süpreem wahrdeem flucht islaifts pee aizinafchanas un tad faukt, bes ka dsird, luhgtees, bes ka paklausa; zil tas gruhiti! —

Zuhs nu wiffi, kas Deewa nammâ effat, ne skreenat zaur dserschanu, flinkumu, blehdibu un lepnibu un augstprahitibu, un tà kâ meegâ par pasauli staigadami, ne skreenat tihfschi laizigâ un muhschigâ pohstâ celschâ; un kurfch irr darrijis, kâ tas pasuddis dehlâ ewangeliumâ, un kurfam nahkufe ta nabbadsiba no Deewa, teem wifseem falku: Atgreeschatees no grebkeem, tad ta Deewa walsstiba jums peederrehs. Tad tu buhfi paehdis scheit, un Deews tewim dohs no ta leela wakkarina baudiht ic tur, tohs dahwanas, kas atspirdsinahs un eepreezinahs tawu dwehfeli no muhschibas us muhschibu. Amen.

